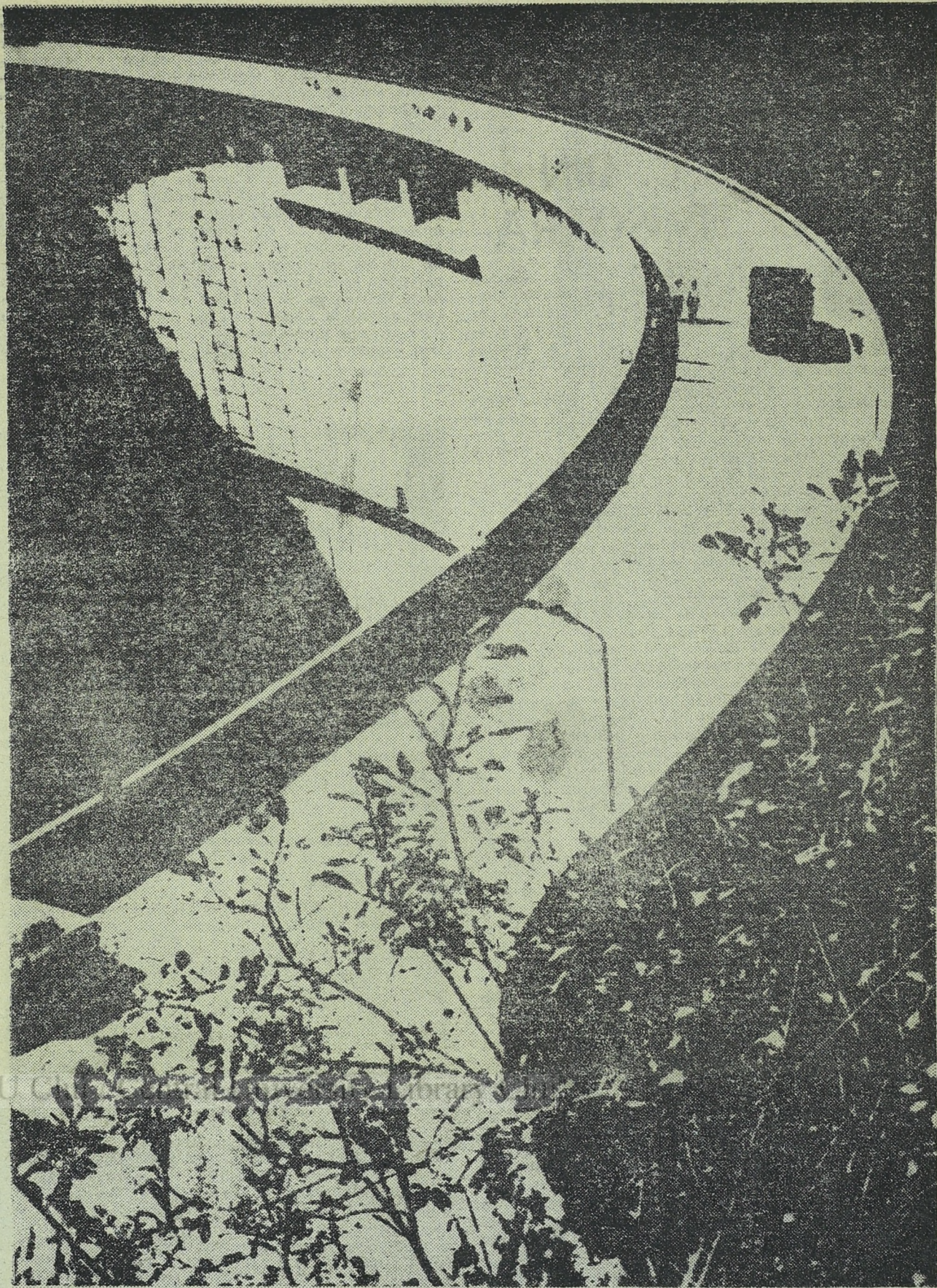

Forum studențesc

● revistă a u.a.s.c. din centrul universitar timișoara ● anul IX ● nr. 3 (64) martie 1981 ● 16 pagini ● 2 lei ●

Drum spre lumină — fotografie de MICHAEL KOZAR — lucrare distinsă cu locul I la cea de-a XIV-a ediție a Festivalului Artei și Creației studențești, Baia Mare martie 1981

PRIMĂVARA ȚĂRII

Semne de primăvară pe întreg cuprinsul patriei. Țara se pregătește de marea sărbătoare a aniversării a 60 de ani de la făurirea partidului, prin fapte de muncă notabile. Alături întregului tineret al țării, studențimea timișoreană se angajează plenar în efortul general, prin amplificarea strădaniilor de a găsi noi soluții de apropiere cât mai eficientă a învățământului de cerințele producției, a realizării unei cercetări științifice în domeniile de maximă stringență ale economiei naționale. Este o perioadă obișnuită din cadrul procesului de învățămînt. Este, însă o perioadă dintre cele mai utile acumulării de cunoștințe în vederea susținerii cu succes a sesiunii de examene viitoare. Iată de ce preocupările Asociațiilor studenților comuniști din Centrul universitar Timișoara sînt îndreptate spre imprimarea la toți studenții a studiului individual, sistematic, prezența cât mai bună la toate formele de învățămînt, creșterea eficienței verificărilor parțiale, realizarea unei pregătiri temeinice, pas cu pas, a materiilor pentru examene, prin consultații periodice, prin recuperarea rămînelor în urmă ale studenților cu rezultate mai modeste.

Fiind convinși că, la fel ca în ceilalți ani, avînd sprijinul și îndrumarea de înaltă competență a cadrelor didactice conduse cu competență de către noile conduceri ale organelor de învățămînt, cu sprijinul asociațiilor studenților comuniști, sub directă îndrumare a organelor de partid, învățămîntul superior timișorean va cunoaște o nouă calitate.

Primăvara aceasta, ocrotită de un soare călduros, a însemnat și sperăm să însemne, în continuare, un rodnic bilanț al formațiilor artistice și interpreților indi-

viduali care sînt angrenați în fazele finale ale Festivalului Artei și Creației Studențești, manifestare înscrisă organic Festivalului național „Cîntarea României”. Studenții timișoreni demonstrează, și în acest fel, maturitatea vîrstei lor, valorificîndu-și aptitudinile artistice în marea cîntare a țării, aducînd titluri de laureat și faima acestui centru universitar de marcă. Alături de ei, în concursurile profesionale de tradiție, sperăm să-i întîlnim pe primele locuri pe aceiași studenți, dovadă a potențialului de muncă și creație al studențimii timișorene.

Semne de primăvară pe întreg cuprinsul țării. Semne de primăvară care vestesc un mai la înălțimea glorioșului eveniment pe care țara se pregătește să-l întîmpine în bunăstare și liniște.

CÎNTEC DE DOR

de nemaisimțit mistuirea-n răcoare
cînd pe verdele frunzei plînge privirea ușor
în imensa patriei liniște trupu-i doar boare
rătăcind prin cei codri strălimpezi de dor
și cîntul său e-o mare ce freamătă în vînt
lin îndulcind memoria țarinei
și șoapta-ți milenară e-al florilor veșmint
cînd dezvelesc atingerea luminei

CORNELIA VELȚAN

PLENARA CONSILIULUI U. A. S. C. DIN C. U. TIMIȘOARA

Plenara Consiliului U.A.S.C. din Centrul universitar Timișoara a analizat activitatea profesional-științifică desfășurată de studenți pe parcursul semestrului I al anului universitar 1980-1981 și a adoptat Programul de activitate al Consiliului pentru semestrul II al anului universitar.

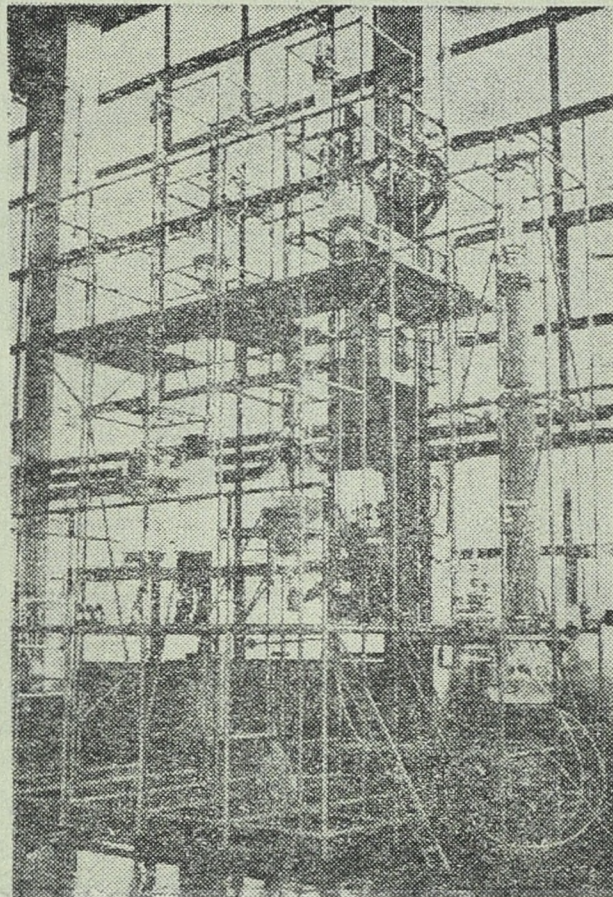
Din Programul de activități al Consiliului, pentru semestrul II al anului universitar 1980-1981, aprobat în unanimitate de către participanții la Plenară, spicim o serie de acțiuni mai importante, în ordinea domeniilor de activitate ale vieții de asociație:

● Se va urmări permanent și analiza frecvența studenților la cursuri și seminarii, pregătirea ritmică a acestora pentru verificările pe parcurs și lucrările de control. ● Consiliile A.S.C. de la nivelul facultăților vor veni în sprijinul organelor de învățământ în acoperirea disciplinelor cu manuale și cursuri prin asumarea unor responsabilități directe privind activitatea de dactilografie, corectură, întocmirea de schițe și desene. ● În toate colectivele de practică vor fi dezbătute planurile de producție, modul în care acestea concordă cu programele de învățământ, stabilindu-se, cu acest prilej, sarcinile ce rezultă pentru fiecare student. ● Se va acorda „Premiul pentru inventivitate tehnică” al revistei „Forum studentesc”. ● Va fi extinsă și diversificată activitatea cercurilor de cercetare și creație de pe lângă Consiliul U.A.S.C. (biostructură, sinergetică etc). Se va edita un caiet documentar cu lucrările acestora. ● Se vor asigura toate condițiile pentru participarea largă și valoroasă a studenților timișoreni la toate etapele concursurilor profesionale „Traian Lalescu”, „Tudor Tănăsescu”, concursului pe meserii „Traian Vuia”, precum și la noile concursuri profesionale declanșate la Institutul de medicină și Universitate. ● Se vor organiza, la nivelul institutelor și facultăților, dezbateri privind problemele actuale ale învățământului superior, cu participarea cadrelor A.S.C. și a reprezentanților studenților în organele de conducere colectivă a institutelor și facultăților. ● Se vor organiza informări de sinteză, pentru activul A.S.C., la care vor fi antrenați și studenții, cu invitarea unor tovarăși din conducerea de partid și de stat, lectori ai C.C. al P.C.R., alte cadre cu munci de răspundere din aparatul de stat și de partid. ● Cu sprijinul Comitetului județean Timiș al U.T.C. va fi organizată o brigadă complexă studențească care va desfășura, pe întreaga perioadă a semestrului, acțiuni de popularizare a științei și tehnicii, a culturii, de combatere a misticismului. ● Consiliile A.S.C. din facultăți vor acționa pentru extinderea experienței pozitive dobândită în organizarea colectivelor model de muncă și viață prin generalizarea ciclului complex „Să trăim și să muncim în chip comunist”.

● Se va trece la extinderea marcării în grupele și anii de studii a unor evenimente deosebite din viața și activitatea studenților, acordându-se o atenție sporită problematicii familiei studențești, a întemeierii sale pe principii morale socialiste. ● Se vor lua măsuri pentru actualizarea propagandei audiovizuale. ● În cursul lunii aprilie va fi finalizat, printr-o expoziție în holul cantinei 1 C, concursul gazetelor de perete din facultăți, institute și cămine studențești. ● Se va organiza o masă rotundă cu privire la „Rolul mijloacelor mass-media în formarea calităților morale-politice și profesionale ale tineretului studios”.

● Revista „Forum studentesc” va apărea în acest semestru în 5 numere și 3 suplimente. ● Se vor lua măsurile corespunzătoare pentru prezentarea în cele mai bune condiții a formațiilor artistice din centrul nostru universitar la fazele finale ale Festivalului național „Cântarea României”. ● Se va asigura cadrul organizatoric pentru desfășurarea optimă a secțiunii „Festivalul umorului studențesc”, din cadrul ediției a XIV-a a Festivalului Artei și Creației Studențești, la Timișoara la sfârșitul lunii martie. Cu acest prilej se va organiza și un Salon național studențesc de caricatură și desen satiric. ● În cursul lunii aprilie se va desfășura concursul „Hărniciei, frumuseții și tineretii”, pentru desemnarea „Miss centru universitar”. ● Se vor lua măsuri pentru organizarea unor micro-stagiuni de spectacole studențești pe scenele municipiului și județului. ● Va fi organizată, la sfârșitul lunii martie o masă rotundă intitulată „Funcțiile politico-educative și culturale ale acțiunilor din căminele studențești”. ● Se vor lua măsuri în vederea amenajării de noi spații destinate activităților culturale-educative și recreative ale studenților. Se va începe acțiunea de reamenajare a sălii de spectacole a Casei de cultură a studenților. ● Se va finaliza concursul de creație literar-artistice organizat de Consiliul nostru în cinstea aniversării a 60 de ani de la crearea P.C.R. ● Se va organiza la Crivaia, pe parcursul vacanței de vară, tabere de creație literar-artistice și de presă, precum și două șerii cu profil profesional și sportiv. ● Se vor lua măsurile necesare pentru prezența ansamblului „Doina Timișului” la Festivalul mondial de folclor de la Oloron (Franța) și Jaca (Spania). ● Cu prilejul tradiționalului bal al Comitetului studențesc de complex, se va finaliza concursul între camere și între cămine, prin atribuirea titlurilor de „Cea mai frumoasă cameră” și „Cel mai frumos cămin”. ● Consiliile U.A.S.C. (A.S.C.), în colaborare cu Policlinica studențească, vor urmări, în continuare, prezentarea tuturor studenților la controalele medicale periodice în vederea depistării studenților cu afecțiuni, pentru tratarea lor la timp, urmând-

● rindu-se creșterea gradului de sănătate al studenților ● Pe lângă toate comitetele de cămin și cantină vor funcționa echipe care vor supraveghea utilizarea rațională a energiei și combustibilului, încadrarea în cotele stabilite, găsirea unor soluții de reducere a consumurilor. ● Se vor lua măsuri pentru ca distribuerea biletelor de tabără pentru odihnă și tratament să fie conformă cu instrucțiunile C.E. al Consiliului U.A.S.C.R., pentru evitarea unor penalizări viitoare. ● Se vor extinde acțiunile comune cu studenții care satisfac pregătirea militară pe termen redus, avându-se în vedere o mai rapidă integrare în exigențele vieții universitare. ● Se va organiza dezbaterile privind „Rolul tineretului în apărarea patriei socialiste”. ● Se vor lua măsuri pentru utilizarea rațională, pe tot parcursul semestrului și a vacanței de vară a cabanei de la Crivaia. ● Se va folosi experiența pozitivă de anii trecuți în organizarea, pe parcursul vacanței de vară, a unor tabere proprii pentru studenții din centrul nostru universitar. ● Se va finaliza cursul de

ghizi turistice ai centrului universitar. ● Se vor asigura condițiile pentru o prezență viguroasă a studenților timișoreni pe șantierele de muncă patriotică de la Canalul Dunăre - Marea Neagră, Vișoara-Nord, a șantierului județean de hidroameliorații Moravița, pe șantierele de investiții proprii ale noilor construcții universitare. ● Se va intensifica activitatea de control a Consiliului U.A.S.C. din C.U., la nivelele inferioare, în acest semestru fiind planificată o acțiune de îndrumare și control a activității Consiliului A.S.C. de la Facultatea de filologie.

Panoramic

● A avut loc tradiționalul „Bal al primăverii”, organizat de Comitetul studențesc de complex. Cu acest prilej s-a finalizat concursul „Cel mai frumos cămin, cea mai frumoasă cameră”. Cele mai îngrijite cămine au fost declarate căminul 19 C (fete) și căminul 1 MV (băieți). Manifestarea, desfășurată în bune condițiuni, s-a încheiat cu alegerea „Miss Comitet de complex” titlu ce a revenit studentei de la Filologie, VIOLETA SULINCEAN, președinta Comitetului de cămin de la căminul 17 C... ● În ziua de 24 martie a avut loc la căminul 11 C, în prezența unor cadre din conducerea institutelor și facultăților, a directorilor educativi și a activului A.S.C. din domeniul social și politico-ideologic, o masă rotundă cu tema „Funcțiile politico-educative și culturale ale activității din căminele studențești”. Cu acest prilej au fost proiectate și o serie de diapozitive surprinzând aspecte din viața de cămin. ● Studenții timișoreni au participat la un spectacol de teatru, realizat în întregime pentru ei cu piesa „Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă” cit și spectacolul cu opera „Dacia Felix”. ● Au început pregătirile pentru desfășurarea la Timișoara, în luna aprilie, a întrecerilor sportive ale institutelor de medicină din țară, dotate cu tradiționala cupă „Iuliu Hațieganu”. ● Sala „Olimpia” a fost gazda, în organizarea centrului nostru universitar, a finalelor Campionatelor universitare de tenis de masă. Cu această ocazie, revista „Forum studentesc” a acordat un premiu special institutului clasat pe primul loc în clasamentul pe echipe, trofeul fiind cucerit de către echipa Institutului politehnic București. ● Noul șef al Comisiei de control obștesc al oamenilor muncii de la nivelul centrului universitar este tovarășul RADU PALICICA. ● Cu prilejul meciului de tenis de cîmp, România - Brazilia, din cadrul „Cupei Davis”, redacția noastră a editat un util și plăcut program de sală. ● În zilele de 21 și 22 martie a.e., întreprinderea „Electrotimis” a fost gazda unei sesiuni de comunicări științifice intitulată sugestiv „Tehnic-2000”, organizată de Comitetul U.T.C. pe întreprindere în cadrul ciclului de acțiuni complexe dedicate aniversării a 60 de ani de la crearea P.C.R. La manifestare au participat, cu peste 40 de lucrări, tineri, specialiști de la întreprinderile I.A.E.M., Electrotimis, I.S.I.M., Electrobanat, Tehnometal, întreprinderea de tehnică de calcul, precum și studenți cercetători. Pe lângă valoarea lucrărilor prezentate, atestată de numeroase premii acordate, sesiunea s-a constituit într-un util schimb de experiență pe probleme ale cercetării științifice, punctat, de altfel, și de o masă rotundă cu tematică adecvată. Consiliul U.A.S.C. din C.U., și redacția revistei „Forum studentesc” au acordat, cu acest prilej, două premii speciale care au revenit tinărului inginer Octavian Bara și studentului Nicolae Sprincean. ● Din programul Casei de cultură a studenților spicim câteva acțiuni interesante care au avut loc la sfârșitul acestei luni: ● „Virtuțile interviului” - întîlnire, în cadrul Cercului de presă, cu redactori ai presei locale. ● Concertul a Capella, susținut de Corul Filarmonicii de stat „Banatul” sub bagheta dirijorului Diodor Nicoară. ● Dezbaterile din cadrul Femeiei-club, sub genericul „Statul tinerei familii”, realizată cu participarea sociologului Georgeta Vasilevici. ● De un succes deosebit s-au bucurat, în această lună, acțiunile studenților din anul pregătitor, organizate pe grupe etnice sau pe grupuri mari de studenți, constînd din iser cultural-distractive, cu cîntece, dansuri, diapozitive, acțiuni de popularizare a preocupărilor din țara din care acești tineri au venit la studii în România. Excelentă, în acest scop, seara realizată de studenții greci din anul pregătitor...

NOTES

Manifestările profesional-științifice din perioada semestrului II anul universitar 1980-1981

● Sesiuni de comunicări științifice

Faza locală a sesiunilor de comunicări a cercurilor științifice studențești se desfășoară astfel: Universitate - 21-22 martie; Institutul agronomic - 10-11 aprilie; Institutul de medicină - 6 mai; Institutul politehnic „Traian Vuia” - 22 mai.

Sesiunile de comunicări au în acest an universitar un caracter omagial, fiind dedicate celei de-a 60-a aniversării a fărîrii Partidului Comunist Român.

În afară de participarea studenților timișoreni la sesiunea de comunicări în profil medical de la Timișoara, o parte din cei mai buni studenți cercetători din profilul medical vor participa la sesiunile cu caracter similar care se vor desfășura în alte centre universitare.

Menționăm că Universitatea dedică celei de-a 60-a aniversării a fărîrii Partidului Comunist Român o sesiune de comunicări științifice omagială, în afara celei desfășurate în zilele de 21-22 martie, sesiune de comunicări ce va avea loc în zilele de 8-9 mai.

● Concursuri profesionale

În perioada celui de-al doilea semestru al anului universitar 1980-1981 se desfășoară fazele de masă, pe facultăți și institute, și unele din fazele naționale ale concursurilor profesionale și ale celor pe discipline.

La Institutul de medicină:

- La Facultatea de medicină generală și pediatrie în 22 aprilie va avea loc etapa locală a concursului de anatomie pentru anul I și fiziologie pentru anul II, urmînd ca faza finală să aibă loc în 18 mai a.e.

- La Facultatea de stomatologie în 22 aprilie va avea loc faza locală la concursul profesional de prozedetic stomatologic pentru anii I și II urmînd ca faza finală să aibă loc în 15 mai a.e.

La Institutul politehnic „Traian Vuia”

- Concursul „Tudor Tănăsescu” (electronică) se va desfășura în 4 aprilie faza locală, faza națională urmînd să se desfășoare între 17 și 19 aprilie la Facultatea de electrotehnică din București.

- Concursul pe meserii „Traian Vuia” se desfășoară la atelierul școlă (S.P.M.M.E.) în perioada 4-5 aprilie.

- Concursul „Traian Lalescu”:

- Chimie - în 17 aprilie; Rezistența materialelor - 18 aprilie; Matematică - 20 aprilie; Fizică - 24 aprilie; Bazele electrotehnicii - 23 aprilie.

La Institutul agronomic

- În 24 aprilie are loc concursul pe discipline la: Economie politică, Filozofie și sub genericul „Dezvoltarea agriculturii socialiste”, la disciplina Socialism și Economie agrară.

- În 15 aprilie vor avea loc concursuri pe discipline la anii I pentru: Botanică, Biochimie vegetală, Biochimie animală, Furaje, Anatomie.

La Universitate

- În 18 aprilie va avea loc faza locală a concursului „Traian Lalescu” cu participarea studenților de la Facultatea de științe ale naturii pentru disciplinele: Matematică și Fizică. Începînd din acest an și studenții Facultății de științe economice vor participa la concursul profesional la disciplina Matematici aplicate în economie.

- În 6 mai, studenții Facultății de științe economice din anii I și II vor participa la concursul de tehnologie.

- De asemenea, studenții Facultății de fizică participă la „Pentagonul facultății de fizică” ce are loc la București, urmînd a prezenta lucrări de cercetare științifică. Un grup de studenți ai secției de matematică-informatică s-au înscris la Colocviul național de informatică.

La faza locală a celor peste 25 de concursuri profesionale și pe meserii se estimează participarea a peste 6.000 de studenți, cu preponderență a celor din anii I și II, aceasta constituind o eficientă formă de întărire a pregătirii profesionale a studenților și ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a rezultatelor profesionale în cadrul sesiunilor de examene.

Agenda politică

Cintre acțiunile politico-ideologice și cultural-educative dedicate aniversării a 60 de ani de la făurirea P.C.R., organizate în C.U. Timișoara spicim:

● Expunerea-dezbateri cu participarea prof. dr. Ion Mânzatu cu tema „Aspecte actuale ale creației științifice și tehnice naționale în spiritul Programului-directivă adoptat de Congresul al XII-lea al P.C.R.” (Casa de cultură a studenților, 13 martie) ● Expunerea „Concepția P.C.R. despre pace, prietenie și colaborare cu toate statele lumii” — prezintă lector dr. Ioan Peleş (Universitate, 27 martie) ● „Contribuția P.C.R. la dezvoltarea creatoare a concepției materialist-istorice” — dezbateri (Casa de cultură a studenților, 2 aprilie) ● Dezbateri cu tema „Contribuția P.C.R. la dezvoltarea creatoare a gândirii și practicii revoluționare” (Institutul politehnic, 3 aprilie) ● „60 de ani de la crearea P.C.R. — spectacol de muzică și poezie (Filologie, 15 aprilie) ● Intilnire cu scriitorii Teodor Bulza, Ion Marin Almajan, Ioan Jurca Rovina, Vasile Bogdan, Nicolae Dolângă, într-o dezbateri privind „Activitatea P.C.R. oglindită în literatura contemporană” (Casa de cultură a studenților, 16 aprilie) ● Dezbateri cu participarea prof. dr. Ioan Cornea, conf. dr. I. Goro, lector dr. N. Pitrop, pe tema „Crearea P.C.R. — continuitate istorică și salt calitativ” (Universitate, 18 aprilie) ● Masă rotundă cu participarea activului A.S.C. de la Institutul politehnic și Institutul de medicină privind tema „60 de ani de la crearea P.C.R.” (sediul Consiliului U.A.S.C. de la Institutul politehnic, 18 aprilie) ● Masă rotundă cu tema „Șase decenii de la întemeierea P.C.R.” (Facultatea de Științe ale naturii, 24 aprilie) ● Expunerea-dezbateri „P.C.R. — prezență activă pe arena politică mondială” (Institutul de medicină, 24 aprilie) ● „Realizări ale României socialiste sub conducerea P.C.R., în opera de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate” — expunere-dezbateri (Facultatea de mecanică, 24 aprilie) ● Expunerea-dezbateri cu tema „Realizări și perspective în domeniul politicii agrare a P.C.R.” (Institutul agronomic, 24 aprilie) ● Sesiunile de comunicări științifice ale studenților și cadrelor didactice dedicate aniversării partidului (Universitate, 21-22 martie; Institutul politehnic și Institutul agronomic, 25-26 aprilie; Institutul de medicină, 28 aprilie) ● Recital de poezie patriotică prezentat de membrii cenaclului literar „Pavel Dan” (Casa de cultură a studenților, 5 aprilie) ● Spectacolul cenaclului artelor „Almatim”, intitulat „Primăvara sufletelor noastre” (Casa de cultură a studenților, 24 aprilie) ● Desfășurarea la nivelul facultăților și institutelor a concursului dotat cu premii, intitulat „60 de ani de glorie și patriotism” (La toate facultățile și institutele, pînă la 15 aprilie) ● Gala de filme documentare privind „Importanța politică a creării P.C.R.” (Universitate, 10 martie) ● Studioul studentesc de radio și revista „Forum studentesc” vor consacra spații ample prezentării unor materiale privind importanța politică a acestui mare eveniment din viața poporului și partidului nostru.

Poate puțini gazetari-studenți ar îndrăzni să încerce să consemneze spectacolul pe care îl reprezintă, de fiecare dată, manifestările culturale de amploare ale studenților. Căci, fără îndoială, etapa de preselecție unitară din cadrul ediției a XIV-a a Festivalului Artei și Creației Studentești, manifestare integrată organic Festivalului Național „Cîntarea României”, s-a constituit într-un eveniment cultural de excepție pentru studențimea timișoreană, cit și pentru oaspeții ei de la această etapă, studenții reșițeni și hunedoreni. Chiar dacă, ieșiți de puțin timp din vîltoarele sesiunii de examene (cei din anii terminali fiind, în zilele festivalului, spre finalul ultimei lor sesiuni de studenți), studenții au reușit să se mobilizeze exemplar, să convingă juriul în a trimite spre marea confruntare finală 56 de formații și interpreți individuali din centrul

nei străși înseamnă un experiment interesant, ca de altfel cum ar fi și eventualele modificări și în disponibilitățile comice ale foarte frumosului „corp” de fete. La limită, calificate după instanțe, formațiile satirice „Puls” și „Molecula” ar putea să se facă de ris în toată regula și să învingă în acest Festival al umorului studentesc ce se prefigurează a fi la Timișoara ● Formații de teatru, reci-

nu se știe niciodată de unde sare... premiul ● Salonul național de artă plastică: Permiteți-i autorului acestor rinduri să treacă secțiunea sub tăcere. Din două motive: a) nu cunoaște valoarea lucrărilor cu care se vor confrunta cele ale timișo-

START SPRE FINALE

nostru universitar. O cifră care spune multe atunci cînd cineva își propune o disecare a distribuției acestor „bilete pentru finală”, pe genuri artistice. Căci dacă toată lumea se aștepta ca formații consacrate să „meargă mai departe”, cum este cazul ansamblului folcloric „Doina Timișului”, brigada artistică „Scalpelul”, formația de dansuri moderne „Reflex”, grupul folcloric „Datina”, Studioul de teatru „Thalia”, filmele cineclubului „Gaudeamus”, etc., puțini sperau în evoluții de „talie” națională a tinerelor formații de teatru ale Institutului de medicină și Facultății de filologie, a formației de dansuri a Institutului de medicină, a grupului satiric „Puls” de la Facultatea de mecanică, cum de altfel nimeni nu credea că Studioul de teatru al Arhitecturii nu va intra în finală. Așa a fost însă, festivalul și așteptăm finalele care să ne confirme munca care s-a depus la formațiile calificate. De altfel, ca o primă demonstrație a potențialului formațiilor calificate în fazele superioare l-a constituit spectacolul festiv, de la începutul lunii martie, dat în Sala Operei, spectacol care a făcut dovada talentului și pregătirii asidue a artiștilor studenți pentru a aduce noi lauri artistice centru-

găsit admiratori printre spectatorii nemediciniști. Doar încredere în eventualele modificări și în disponibilitățile comice ale foarte frumosului „corp” de fete. La limită, calificate după instanțe, formațiile satirice „Puls” și „Molecula” ar putea să se facă de ris în toată regula și să învingă în acest Festival al umorului studentesc ce se prefigurează a fi la Timișoara ● Formații de teatru, reci-

tări, montaje și dans modern: La Iași va fi lume multă. Speranțe au cei de la teatrul Medicinii, șanse au, zicem noi, cei de la Filologie, cu spumoasa „Sînziana și Pepelea”, adaptare de Victor Cărcu. Mi-rela Voiculescu, Mihaela Cornea și Kovacs Tunde, formează un grup de recitatoare care ar putea să se întoarcă cu cel puțin un premiu. Foarte bine, și evident cu mari șanse, se prezintă și membrii Studioului de teatru „Thalia” al Casei de cultură a studenților, atît secția în limba germană, cit și cea în limba maghiară. Dansul modern și-a trimis două reprezentante ale căror șanse depind de concurență. Formația de la Medicină și „Reflex”-ul de la Casa de cultură a studenților, sint bine pregătite dar nu au, credem strălucirea necesară unui laureat... ● Pitești, Festivalul de folclor: Este se pare, pomul lăudat de unde am putea să ne întoarcem cu premii multe. „Doina Timișului” (mai puțin viguroasă la partea de interpretare), „Mladost”-ul, „Datina”, interpreții individuali. Seminarul studentesc de folclor al Universității, formația de dansuri de la Medicină, nume care înseamnă o muncă pasionată entuziasă, mult talent, multe speranțe. Sperăm să ne întoarcem cu sacul plin de premii. Ar fi o răsplătă pentru acești inimoși studenți care au „atacat” cu tot elanul și prospețimea lor, un gen artistic poate mai puțin îndrăgit de masa mare de studenți ● Coruri și formații instrumentale: Credem în puterea și unitatea artistică a Corului Facultății de mecanică, credem în munca pe care o face aici cu dragoste și pricepere profesoara Mariana Muller, credem, de asemenea, în talentul de excepție al lui Adrian Dinu, la chitară clasică ● Muzică ușoară: Brașovul este secțiunea unde, cinstit vorbind, se pare că vom fi cel mai slab reprezen-

lui nostru universitar. La 15 martie s-a tras linia sub etapele de preselecție unitară. S-a intrat astfel în linia dreaptă spre trofeele competiției. Din fericire pentru noi, a existat în tot acest interval de timp, o pregătire continuă și susținută a formațiilor artistice studentești timișorene, concretizată în acumulări cantitative și calitative, în finisări ale repertoriului sau, de ce nu, în schimbarea radicală a programului pentru finală. Fără a avea pretenția de a emite păreri dintre cele mai autorizate, credem că starea actuală a formațiilor studentești timișorene este următoarea:

● Arta cinematografică și fotografică: Cercul foto „Iris”, deși nu se prezintă la valoarea care l-a făcut cunoscut în țară, are în Mihai Kozar, Horst Klemann și Angela Bocancea, fotografi competitivi la nivel național. Modul serios de a pregăti lucrărilor pentru concurs, tehnica bună, experiența acumulată în cei 3 ani de muncă la cerc, fac sigure premii la secțiunea de la Baia-Mare. Cineclubul „Gaudeamus”, deși redus numeric, prezintă însă câteva filme care ar putea intra în atenția juriului. Filmul lui Horia Santău, „Sensurile și neliniștea u-

tanți „Solaris”-ul, „Reuniens”-ul și formația de jazz a Casei de cultură a studenților sint formații bune dar lipsite de experiența unor spectacole de amploare, a unor confruntări puternice. Considerăm însă că și aici există șanse, mai ales că...

renilor b) mai mult ca oriunde, aici gusturile nu se discută, ci contează la juri-zare. Semne bune, se pare, la afiș. Așteptăm, cu interes, hotărîrea juriului ● Creație literară și publicistică: Intrucit aceste rinduri vor intra în atenția juriului de la Suceava, nu facem pronosticuri ci constatăm că, la fel ca în anii trecuți, creația literară se menține la un nivel valoric ridicat, Ioan Morar, Simona Grazia-Dima, Mihnea Răzvan-Pătrășescu, Cornelia Velțan, Marius Morariu, Marcel Sămănșă, Andras Visky, Helmut Frauentorfer, fiind nume deloc de neglijat de orice juriu. Aceasta, în varianta că proaspeții absolvenți Constantin Mărăscu, Marcel Tolcea, Mircea Mihăileș, Vasile Popovici, Daniel Vighi, vor fi în afara oricăror discuții. La publicistică, revista și cercul de presă, precum și Ioan Morar, Cornel Bogdan, Daniel Bumb, Mihai Kozar, Horia Crișan, pot oricînd să aducă premii prețioase centrului nostru univer-tar ..

Aceasta este starea formațiilor noastre artistice înaintea finalelor. Așteptăm rezultatele ca o confirmare a muncii lor, depuse cu pricepere și abnegație. Le urăm, în același timp, succes!

DAN NARCIS

Ultima oră

Ne-au parvenit rezultatele obținute de studenții timișoreni la secțiunea Artă fotografică și cinematografică desfășurată la Baia Mare, între 20-22 martie a.c. Decl:

1. Michael Kozar, locul I, fotografia „Drum spre lumină”;
2. Horst Klemann, locul II, fotografia „Ritmuri”;
3. Angela Bocancea, mențiune la fotografia reportaj;
4. Nicolae Munteanu, mențiune la diapozitive;
5. Ștefan Popa, locul I la filme didactice;
6. Horia Santău, locul III la filmul „Sensurile și neliniștea unei străzi”;
7. Andras Pal, locul III, filmul „Cumpăna”.

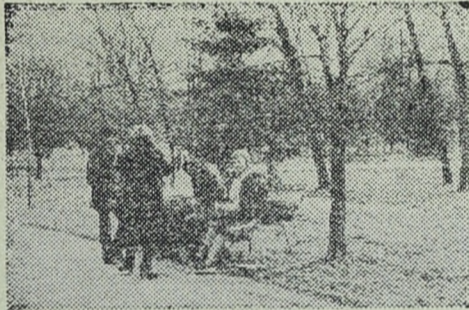
La secțiunea Festivalului umorului studentesc desfășurată la Timișoara la sfîrșitul lunii, premiul I la grupuri satirice a revenit grupului satiric „PULS” al Facultății de mecanică, grup care a primit și Premiul special al revistei „Viața studentescă”.

Despre această secțiune vom reveni cu amănunte în numărul viitor. Așteptăm noi succese!

Sesiune de comunicări

Printre manifestările menite să celebreze a 60-a aniversare a Partidului Comunist Român, se numără și Sesiunea de comunicări științifice studentești găzduită de Universitatea din Timișoara în zilele de 21-22 martie a.c.

Sesiunea, amplu forum al științei universitare, și-a desfășurat lucrările în cadrul a 39 de secții, unde au fost prezentate lucrări ale studenților și cadrelor didactice. „Utilitatea este în primul rând pentru studenții care au participat la sesiune — spune tovarăsa conf. dr. Margareta Gyurcsik, conducătoarea lucrărilor de la secția de literatură franceză — și ea rezidă din însăși elaborarea lucrărilor; pe de altă parte, pe studenții din anii mici, aceste confruntări, de pe picior de egalitate cu dascălii, îi ajută să depășească anumite dificultăți de ordin moral, în speță anumite complexe inerente relației student-profesor. Cantitativ această sesiune s-a prezentat mai slab și aceasta din motive de organizare. Sesiunea a venit oarecum pe neașteptate, în sensul că s-a anunțat cu foarte puțin timp înainte, fapt care a făcut ca o parte din studenți să nu fie în măsură a-și termina lucrările. Există cel puțin 5 studenți cu lucrări în diferite stadii de elaborare. Pe de altă parte, cercetarea în domeniul literaturii implică anumite dificultăți, prin aceea că cercetătorul, pe lângă rigoare, perseverență, probitate — calități necesare în orice domeniu — trebuie să posede arta de a reuși să imbine rigoarea cercetării cu sensibilitatea exprimării. Prin aceasta obiectul literaturii este mai greu decât celelalte și travaliul cercetătorului este mai mare”. De altfel, la această secție, studenții au avut doar doi reprezentanți care, asemeni unui simbolic arc peste timp, au fost din anul IV și respectiv anul I. A fost, s-ar putea spune, un schimb de ștafetă între generații, dar care s-ar fi putut realiza și

prin intermediul celor din anul II și III. Ocupanta locului I, Carmen DECEAN, din anul I, deziluzionată puțin de concurență, mi-a declarat: „Nu mi-a fost ușor să mă văd între atâția dascăli și să secondez o profesora în expunere, dar asta mi-a dat curaj și m-a impulsivat”.

Printr-o bizară coincidență, lucrurile au stat aproape la fel și la secțiunea de literatură română unde singurul „asistent” neimplicat în sesiune a fost lect. univ. dr. Iosif Cheie. Dintre cei doi concurenți studenți, primul s-a clasat studentul Cornel Bogdan, anul III.

La secțiunea Economie politică, lucrările s-au prezentat pe 3 secții, unde duminică dimineață am întâlnit ca referenți doar studenți din anul I. Aparent ridicată, prezența bobocilor de la Științe economice, față de cei de la Filologie, se explică și prin mărlimea facultăților. Prezența lor, deși nu prea numeroasă, a fost răsplătită cu 4 premii II, un premiu III și o mențiune. Intr-o discuție avută cu prof. dr. Petru Oniță, decanul Facultății de Științe economice, dinșul ne-a mărturisit: „Studenții manifestă o evoluție pozitivă în ridicarea nivelului științific de cercetare”. Vorbind despre contribuția studenților din anul I la această sesiune, tovarășul decan a relevat faptul că „nivelul lucrărilor a fost peste așteptări, studenții din anul I demonstrând, astfel, calități reale pentru munca de cercetare științifică”.

Discuțiile purtate cu alte cadre didactice și studenți au scos în evidență faptul că principala cauză a nereușitei parțiale a acestei manifestări puternice și de prestigiu în Universitate a fost desfășurarea ei timpurie, devansată față de termenul inițial propus (luna mai); ceea ce a dus la renunțarea multora de a prezenta lucrări încă nefinisate.

În general, însă, sesiunea de comunicări științifice studentești de la Universitate a relevat, încă odată, un aspect pozitiv: valoarea cercetării științifice studentești este destul de ridicată, exis-

tind premisele formării unor generații de specialiști de înaltă ținută.

În speranța unor măsuri organizatorice mai bune, așteptăm cu interes viitoarele sesiuni științifice de la Universitate și... broșura cu lucrările premiate la această sesiune, promisă a fi tipărită în cel mai scurt timp. TUDOREL URIAN

Contraste...

In urma analizei rezultatelor obținute în urma sesiunii de examene din iarnă, la Institutul agronomic Timișoara, în cadrul celor două facultăți și pe ani de studiu, s-a constatat o îmbunătățire a acestora, realizându-se un procent de promovabilitate mai ridicat decât în anii precedenți.

Din analizele efectuate se observă, însă, la unii ani de studiu, o menținere, sau chiar o înrăutățire a situației profesionale, fapt ce trebuie să dea de gândit atât organelor A.S.C. birourilor A.S.C. pe an, cât și cadrelor didactice, pentru a găsi soluții de înlăturare a acestei situații, conlucrarea lor pentru a găsi cauzele care au generat aceste stări de fapt, și pentru a lua măsurile necesare pentru o continuă îmbunătățire a pregătirii studenților, pentru a forma cadre de nădejde pentru agricultura noastră socialistă. S-a observat, de asemenea, că rezultatele slabe sînt datorate fie aceluiași student care an de an obține rezultate submedice, fie unui anumit an de studiu.

Un exemplu elocvent îl constituie situația anului II Medicină veterinară în cadrul căruia din totalul de 65 de studenți (prezenți toți la examene), doar 20 de studenți au promovat toate cele 3 examene (37,76 la sută), înregistrându-se un număr de 45 rezstanțieri din care 33 cu un examen nepromovat.

Situația realizată e cu atât mai contrastantă cu cât în ansamblu secția de medicină veterinară se clasează pe un loc fruntaș în cadrul institutului și chiar al centrului universitar avînd un procent de promovabilitate de 71 la sută și o medie uitat faptul că anul trecut același an o die generală destul de ridicată. Nu trebu obținut rezultate bune la învățatură, iar pe atunci anul II se găsea în aceeași situație cu actualul an II. Din discuțiile purtate, cauzele par fi multiple cu implicații profunde, ce pornesc încă din perioada anterioară studenției, remanența pregătirii liceale, mulți întîlnindu-se pentru prima dată cu noțiuni specifice secției (genetică, fiziologie), cumulat cu celelalte cauze dintre care superficialitate în pregătire (sau poate și o exigență exagerată) nefolosirea rațională a timpului liber, cit și retragerea de la un examen, prezentarea doar formală (în condițiile prezenței obligatorii), pentru a se retrage cu convingerea că la viitoarea examinare va obține o notă mult mai mare. Un motiv invocat de cadrele didactice a fost neaprezentarea la lucrările de control, nepregătirea ritmică pe parcursul întregului semestru, acumularea pentru sesiune a unui material prea vast care suprasolicită organismul, puterea de reținere a materiei fiind puternic afectată, oboseala de la ultimul examen spunîndu-și cuvîntul în rezultatele foarte slabe obținute la acest examen. Mai există situația de a nu avea cursuri tipărite la anumite materii (Genetică), a unor cursuri tipărite sau manuale unice, precum și în programarea examenelor și a timpului afectat pentru fiecare, întîlnindu-se la acest an, la una din grupe, situația de a avea doar două zile între două examene. De asemenea, se pare că aplicarea procedurii de introducere în calcularea notei finale a procentelor pentru diverși factori ce apar în procesul de învățămînt (absențe, prezența și activitatea la cursuri, seminarii, etc.), n-a avut efectul scontat, fiind privită de un număr mare de studenți, ca o metodă neavenită, ducînd la crearea de efecte decaurajatoare, la retrageri masive de la examene („N-am nici o șansă cu 0,7 la sută), situație care se aseamănă cu cea de la Facultatea de mecanică a Institutului politehnic. Credem să organizațiile și organele A.S.C. ar trebui să se implice mai mult în asigurarea unei pregătiri ritmice a studenților, a unei frecvențe sporite la toate formele de învățămînt, în special la aceste verificări parțiale (care la alte secții și ani de studiu din institut au dat rezultate scontate).

Pentru înlăturarea acestei situații este necesară intensificarea muncii educative, pentru pregătirea ritmică, și prin îndrumătorii de grupă și decanii de an, printr-o analiză exigentă a rezultatelor obținute încă de la nivelul anilor de studiu și chiar a grupelor, prin organizarea unor cursuri intensive cu studenții care

manifestă o slabă pregătire și cu cel rezstanțier pentru recuperarea situației. Considerăm însă că toate aceste măsuri cit și altele care vor fi luate la nivelul conducerii facultății și asociației nu vor avea efectul scontat atîta timp cît stu-

denții nu vor înțelege că menirea lor de studenți este cea de a se pregăti cit mai temeinic, de a folosi toate formele și mijloacele ce li se pun la dispoziție pentru a deveni buni specialiști. FLORE HAȘ

Femei celebre... într-o modestă celebrare...

Cleopatra, a-ncălzit șarpele la sin... avînd în vedere economia de combustibil... iar șarpele... drept bună recompensă, a mușcat-o... și-așa s-a sinucis. Cleopatra prin autodotare, punînd stavilă hotărîtă denigrărilor de tot felul, cum că femeia ar fi veninoasă... Șarpele n-a pățit nimic... deși ar fi meritat-o, încă de pe vremea impactului cu Eva... de cînd se trag toate ponoasele... și disputele dintre merele ionatane și cele pădurețe... Cert e că muritorilor li s-au cam strepezit dinții...

Elena, desconsiderînd total legile conjugatului familial (eu familie (Doamne feri!), tu familiezi (drag ți-ar fi!)... a fugit cu un străin, dînd glas birfelor și stîrnînd rumoare în sală... și aplauze prelungite în tabăra suratelor solidare... De mică voia la Paris cu escală la Dior și Chanel, inclusiv o întrevedere cu omoloaga sa, Helena Rubinstein, în vederea inițierii unor dezbateri, în cadrul organizat și televizat, de genul „Intre noi femeile” sau „La noi, ca la brigadă”, pe tema măștilor astringente și emoliente...

Grecilor exasperați... li s-a cam-alecat de cînd cu prețioasa fanariotă... așa că s-au pus bazele producției de Hellas... Fericită cea care... aidoma Euridice, își poate determina iubitul la un periplu subpămîntean, în scopul achiziționării de rădăcini și alte ingrediente pentru meniul zilnic... Fericită cea care, aidoma Euridice, îl face pe suavul menestrel să renunțe la turnee... și-l coboară în Infernul cotidian al aprovizionării... îl smulge din ceata enoriașelor, profitoare ale ampleror show-uri de binefaceri... și-l convinge să cînte în duo, în conjugal, imnul susurat în ritm de bossanovă. „Che faro senza Euridice?”... în traducere lejeră „ce m-aș face fără ea?” căci vorba folkistului „Rău cu rău, dar mai rău fără...” și-acceptă contractul permanent din ringul familial...

Penelopa, nu mai ștricie în sfînta zi de 8 Martie... adastă cu ochii pe ferestră... căci degeaba unu pe față, unu pe dos, că Ulysse nu mai vine...

...Și ochiurile se lărgesc, pulovărul incomensurabil se transformă în plasă în care etern doritul soț întîrzie să cadă... Biata Penelopa... toate ochiurile i-au ieșit pe dos... și pe ochi... și-a mai luat și plasă... Și pretendenții o somează să-și dea verdictul... și-o invită la Discoteca împărăției, căci vorba Cezarului Tătar „ai tot ce vrei în dans”, dar ea o ține una și bună și dă sfoară-n țară că achiziționează melanj de orice culoare...

Of, fetele astea!

Oare cîți dintre noi, băieții și-au pus vreo dată întrebarea „Cum ar arăta Complexul studențesc fără fete?” Foarte pușini sau poate cîți nici unul și asta nu pentru că ar fi prea greu un răspuns teoretic ci fiindcă ne-am obișnuit atît de mult cu ele încît practic e imposibil de imaginat o catastrofă de asemenea proporții. Am zis catastrofă fiindcă altfel cum ar putea fi numită lipsa celor care prin tandrețe, gingășie și, uneori, capricii stabilesc pulsul vieții întregului complex, avînd o mare influență asupra modului de petrecere a timpului liber al fiecărui dintre noi. Spre fericirea noastră, însă, ele sînt mereu prezente și fiecare seară din complex își are istoria ei, cu zeci de probleme din care nu lipsește niciodată fetele. Un trecător oricît de distrat poate observa scene de genul:

— Cameliaaaa...! (aproape în fiecare seară același glas și tot de atîtea ori se deschide una din ferestrele căminului 21).

— De ce mă cauți?

— Așa ca să vorbim nimicuri, să treacă timpul mai plîmb...

Ea îl face să uite în cîteva clipe toate

chiar de mult a renunțat la ideea de „luni” că oricum a fêștelit-o... A se vedea vorba românului: „Cu Circe să nu te pui”.

Ivana d'Arc se pregătește înens pentru viitoarea conflație: ia lecții de Karate, cu un renumit seu-sei, centură neagră... și ochi verzi... și ascute praștia... și vocea, face o provizie serioasă de „Vegheta”... își face părul permanent și-și aplică o mască de fragi, regeneratoare... menită să puie inamicii pe fugă... își duce zalele la remaiat... și-și comandă în schimb de la Dior, un combinezon... ignifug... și se înfățișează istoriei, cu un „Salem” sfidător în colțu buzelor, proaspăt conturate... Lăsați inamicii să vină la mine...

Beatrice... beată de înălțimea la care au propulsat-o versurile divinului îndrăgostit acuzînd un „High — auxiety”, coboară la nivelul mării, pentru băi de nămol, că cele de smolă-i repugnă cu desăvîrsire... unde se intersectează cu Francesca da Rimini, însoțită pe litoral de Paolo, pe care nu-l doare capul de astă-dată decât într-o curbă... Din vorbă-n vorbă donna angelicată ajunge la concluzia că decît să fi cîntată în „Comedie” mai bine să fi diceuză „toi meme”... că doar, „Infernul” e pură ficțiune.

Atena, proaspăt picată la „beuty contest”-ul lipsit de cel mai elementar fair-play, mai ales din partea veșnicului arbitru... inevitabil din tabăra adversă... renunță și la participarea în cadrul cercului „Miini îndeminate”... manifestînd rezerve chiar și față de „Meseria — brătar de aur”... și se-nfundă-n Palace, de unde i se trage și pseudonimul artistic, cîștigat ulterior, prin substanțiale prestări de serviciu în mai toate barurile din Olimp... „Doar băieții sînt de vină” sună invectiva șlagăristă... la care adăugăm, precăut... „Numai voi să rămîneți sănătoși”

Dalcinea nu mai vrea castele în Spania... vrea să-și facă cu minuțele ei o căsuță din prefabricate... încet dar sigur... El n-are decît să facă pe „cavalerul rătăcitor” pe Rosinanta lui „combi” și să se înhaite cu toate morile alea stricate... da' și cînd l-o lua ea de elice și i-o face morișcă în cap de cite și-atîtea... atunci să vezi cum o să-și depășească condiția... și secolul... și creatorul... coplesindu-și dulceața cu un elan pragmatic bine înfipt pe copite...

LUCIA STOICA

chinurile zilei, iar el are impresia că secolele se transformă-n clipe.

În același timp, la căminul 16, Rodica e pusă în încurcatură și găsește din ce în ce mai greu argumente plauzibile, fiindcă pentru cei trei băieți cu care stă de vorbă par să nu fie prea convingătoare gesturile prin care își însoțește explicațiile. Cum, ea care înarmată cu o umbrelă „a reușit să bage spaima în hoșul surprins la camera 101, singura lui scăpare fiind fereastra deschisă, ea nu are acum curajul să vină la un chef?”

Pe alee doi băieții merg încet, abătută. Cum ar putea fi altfel cînd doar cu o seară înainte își pusese atîtea speranțe în promisiunile fetelor în legătură cu te. Cum să se ducă fără ele? Dacă și-ar fi luat parțialul, ce motiv găseau să nu excursia, iar acum le-au văzut spulberăvină? Poate mîine le vor convinge... da, mîine negreșit! Necazul e uitat.

Dacă ar fi să adunăm toți „ghîmpii” pe care ne obligă fetele să călcăm, am fi niște adevărați fahiri, dar noi avem calitatea de a uita, iar ele au fericirea de a se întîmpla acest lucru tocmai în preajma lor și de a fi admirate cu atît mai mult a doua zi...

ILIE GAINA

„N-aduce anul, ce-aduce ceasul“

Bățind la ușa lui ALEXANDRU HEDES, anul V ET, președintele Consiliului ASC de la Facultatea de electrotehnică, mă așteptam să-mi deschidă unul dintre acei băieți finiți, cu pielea albă a feței aproape transparentă, cu o frunte înaltă, boltită peste microprocesoare și circuite integrate, pe care îi admirasem de atâtea ori pentru răbdarea și perseverența cu care studiau până la orele tîrzii ale nopții, în sala de lectură în ușa. Însă, apărui un tip robust, bine legat, cu mâini ce păreau obișnuite mai degrabă cu o muncă fizică dură decît cu mînuirea aparatelor dintr-un laborator, invitîndu-mă să intru, cu a voce groasă, puțin răgușită, de fumător ce știe a prețui Mărășeasca. Îl surprinsesem în miezul sesiunii, grăbit să-și ducă la îndeplinire sarcinile de autogospodar, spălatură vaselor și să-nceapă o nouă zi de învățat, după o altă... noapte, albită sub tensiunea examenelor. După un amabil efort de a-și înmuia oboseala cu apă rece și o țigară aprinsă, a acceptat un „interogatoriu“ ce nu părea să-l incite prea mult:

— Alexandru Hedes, de cînd ești președintele Consiliului ASC pe facultate?

— Din 1979...

— Și în acest răstimp de doi ani, au existat probleme mai dificile la a căror rezolvare ți-ai adus și tu aportul în calitate de reprezentant al studenților în organele colective de conducere ale facultății?

— Ca și la alte facultăți, au fost probleme cu cazările. În vară, și apoi în toamnă, am intervenit pe lângă conducerea facultății pentru rezolvarea cazării studenților noștri. Un cui mai vechi și cu discoteca. N-avem undes-o ținem. Am făcut demersuri la facultate și pe linie de rectorat, dar nu s-a găsit spațiul potrivit pentru organizarea ei.

— Știi că faci parte din trupa de teatru de la facultatea ta și de la Casa de cultură a studenților. Cum reușești să-mpaci „președenția“ și activitatea școlară cu teatrul? Nu te plîngi de criză de timp?

— Timpul da, este o problemă, practic se plînge toată lumea de criză de timp. După cîtiva ani de activitate înveți însă să-l împarți mai bine, știi să apreciezi și cît trebuie să consacrî studiului... Teatrul este o pasiune la care nu vreau să renunț nici după terminarea facultății. Anul acesta am jucat în piesa lui Băieșu „Cine sapă groapa altuia“, spectacol prezentat la Casa de cultură a studenților. În perspectivă vrem să ne prezentăm la un festival de teatru politic cu o piesă de atmosferă, de efecte, o piesă despre activitatea partidului în ilegalitate.

— Fiindcă în perspectiva imediată a celor din anul V se află și tradiționalele manifestări de sfîrșit de facultate, ce părere ai despre noul mod de a concepe mesele festive studențești?

— Personal am o altă părere. Nu peste mult timp, ca inginer și specialist, vom primi sarcini de răspundere. Prezentăm deci o anumită „garanție morală“. Ne-ar fi plăcut și nu vîd nimic rău în asta, să ne întîlnim și noi odată, într-un alt cadru, mai intim, la un pahar... de vin cu cadrele didactice, cu cei care ne-au fost mai mult decît dascăli, ne-au fost prieteni adevărați...

Pe cărări de munte

Tovarășe UWE GRUN, în afara activității profesionale sînteți un îndrăgostit al drumețiilor, un permanent căutător al frumuseților plaiurilor noastre atît de pitorești. De unde vine această pasiune pentru drumeție, pentru turism?

— Pentru mine pasiunea pentru munte îmi lipsește cea pentru locurile aglomerate, orașe mari, litoral etc.) este, cred, un rezultat al interacțiunii dintre o anumită predispoziție moștenită și dintre educația primită de părinții mei din fragedă copilărie. Una din laturile acestei educații are la origine efortul părinților mei și mai ales al mamei mele (tatăl meu a decedat cînd îplineam 9 ani) de-a mă lua cu dînsa la fiecare sfîrșit de săptămînă într-o excursie prin împrejurimile Brașovului oraș în care m-am născut și unde am trăit pînă la venirea mea la Timișoara în anul 1956 ca viitor student în medicină. Brașovul oferă amatorilor de drumeție posibilități nelimitate de-a cutreiera munții. În Brașov poți face în fiecare duminică a unui calendaristic o excursie în împrejurimile orașului fără să fii obligat de-a repeta vreodată un drum deși unele sînt atît de frumoase încît te atrag mereu și te simți tainic atras să le vizitezi cînd se ivește ocazia. Ca amator de drumeții montane nu am avut niciodată calitatea și structura psihică a unui cuceritor ambițios al traseelor de mare dificultate. Plăcerea mea sînt drumurile nemarcate, mai puțin umblate și care în extremis pot fi parcurse prin călărare liberă. Nu posed calitățile unui alpinist de performanță ci mai degrabă acelea ale unui admirator și iubitor al naturii și în special al munților. În ultimii zece ani am renunțat adeseori la simpla contemplație, străduindu-mă să acționez în sensul conservării și refacerii unor zone montane. Reflectînd, la vîrsta la care mă aflu, asupra impactului munților cu formarea personalității mele pot doar spune că urcarea pe munte este pentru mine un mod temporar de existență, cu semnificații adînci asupra cercării de-a mă regăsi pe mine însumi și de-a mă putea raporta într-un anume mod la alții. Dacă îmi este îngăduit să revin la munții din ținutul meu natal pot spune că după aproape 25 de ani petrecuți departe de munți, nu mai cunosc mulți oameni în Brașov, exceptînd rudele apropiate, cîteva cunoștințe și cîțeva prieteni din copilărie, dar cunosc zeci de drumuri și poteci de care mă simt în fiecare an irezistibil atras și pe care le parcurg cu regularitate. Unele din ele îmi sînt atît de familiare încît cunosc pe anumite porțiuni cum arată stîncile, arborii. Îmi place să urc pe munte singur. Trăirile, dificultățile și uneori incertitudinea asupra reușitei parcurgerii traseului te fac să te angajezi și fizic și psihic pînă la limită. Îmi place de asemenea, să merg la munte în grup mic de prieteni. Cele mai frumoase amintiri le port unor astfel de ieșiri. În ultimii zece ani am parcurs adesea munții împreună cu grupuri de studenți. Toate au fost deosebit de frumoase și reușite.

— Care sînt după părerea Dvs. zonele geografice mai pitorești din țară? Aveți vreo preferință pentru un anumit masiv muntos?

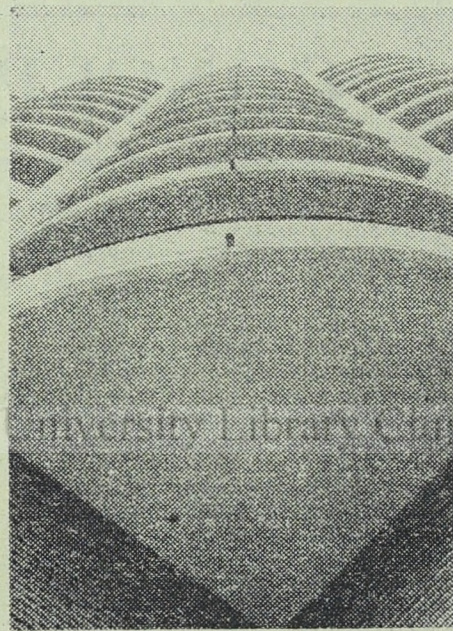
— Sînt de părere că munții de pretutindeni sînt frumoși. Pe unii din țara noastră îi cunosc foarte bine și desigur îi iubesc foarte mult. Preferința absolută o am pentru „Piatra Craiului“ a cărui perete vestic mă fascinează ori de cîte ori îl privesc sau mă apropiu de el. De altfel, pentru mine din cele 4 etape ale oricărei excursii — apropierea de munte, urcarea, atingerea vîrfului sau al crestei și înapoierea — prim, apropierea de munte este pentru mine cea mai emoționantă. În această etapă ai mereu în față strania perspectivă a piscului sau al peretelui ce urmează să fie escaladat. Gîndurile încep să dea tircoale muntelui, te gîndești uneori să schimbi traseul, privirile scrutează cerul — oare se meșine vremea favorabilă? Undeva în subteranul nelocalizabil a instinctului de conservare te pîndește întrebarea dacă scapi fără neazuri sau accidente? Odată cu începerea urcușului meditațiile metafizice sînt treptat înlocuite cu combustia forțelor, angajate subit să învingă obstacolele ivite. Orice îndoială este acum la mare distanță de mașinăria trupului care funcționează ritmic,

— Anul acesta va aduce un final, terminarea facultății, dar și un început de nou drum... Ce aștepti de la producție?

— Pun mari speranțe în producție, îmi doresc un loc de muncă unde să pot folosi toate cunoștințele dobîndite în anii de facultate. În rest... n-aduce anul ce aduce ceasul!

MIRCEA MOLDOVAN

ca o locomotivă. Ajuns pe vîrf te cuprinde un înșelător și cald sentiment de biruință (oricît de neînsemnat ar fi vîrfurile sau creasta). La coborîre uneori nu poți evita un ușor sentiment de nostalgie. Din cînd în cînd privești în urmă. Reidentificarea traseului este de multe ori numai un pretext. Excursia se apropie de sfîrșit. Vor mai urma și altele dar cea de acum începe să aparțină trecutului; și excursiile ce se pot face într-o viață sînt finite ca număr. Cred că orice excursie conține în ea ascunsă ideea metafizică și simbolul existenței umane în totalitatea ei. Orice viață are un urcuș, un „pisc“ și în mod necesar o „întoarcere“. Dacă ai învățat să urci pe munte nu numai cu picioarele și cu plămîni ci și cu mintea și cu inima nu poți nega un cataris spiritual după fiecare întoarcere de pe munte. Revenind la preferințele montane aș adăuga începînd cu anul 1963 și Retezatul. Acest munte are pentru mine o semnificație mitică: în Retezat ai mereu impresia că faci o călătorie în îndepărtată istorie a strămoșilor noștri. Retezatul rămîne în primul rînd un paradis al lacurilor glaciare. În ultimii ani Parcul Național Retezat și Rezervația științifică au căpătat

pentru mine și o dimensiune utilitară. M-am înrolat și eu în rîndul acelor care caută să conserve, să păstreze și să refacă ceea ce alții distrug prin reavoință și alții prin neștiință.

— Ne-ai povestit odată despre tinerii întîlniți la cabane și pe drumuri de munte. Erau probabil printre ei și mulți studenți. Cum se comportă tineretul în mijlocul naturii?

— Tineretul din țara noastră are marea șansă de a trăi într-o ambianță naturală pitorească — și în mare parte nedistrusă — de civilizație și industrie. Revine deci tuturor factorilor mijlocitori de educație menirea să însușească în tineret ideea păstrării prin eforturi și sacrificii a acestui tezaur. Nu greșesc dacă spun că majoritatea tinerilor care urcă pe munte știu să aprecieze acest dar al naturii. Excepții există și vor fi întotdeauna. Va trebui să avem curaj și răspundere pentru a combate pe loc, într-o formă politicoasă dar fermă, orice încălcare a regulilor de bună cuviință față de natură și de oameni, pe munte și în orice alt mediu natural...

— Ce zone geografice, ce traseu ne îndicați, pentru o eventuală excursie?

— Iarna muntele este deosebit de periculos și aș recomanda studenților să-l viziteze numai dacă sînt în posesia unui echipament de iarnă perfect și a unei pregătiri fizice și tehnice corespunzătoare. Majoritatea traseelor din munții noștri care vara nu pun probleme nu pot fi parcurse iarna decît cu o pregătire alpinistică specială și cu o dotare tehnică corespunzătoare. În munții apropiați se pot face excursii în zona Muntelui Mic, tele Retezat, pe timp de iarnă, dincolo zona montană din jurul Reșiței și în zona Lipovei și a Lugoșului, Urcarea în muntele căldările glaciare ale principalelor văi, este nerecomandată.

ȘTEFAN FLOREA

n fiecare ceas ne căutăm, simțim că nu mai sîntem cei care am fost acum un an, ieri... Cîteodată reușim să stăm noi în fața noastră, uneori ne ascundem și fugim de noi înșine.

poate i-a plăcut să-și pună întrebări, poate a zis că e mai cîstît așa. da... sînt o mulțime de posibilități.

A fi președinte al Institutului de medicină înseamnă să fii un foarte bun student și coleg, nu, nu e o definiție schematică sînt cerințe primordiale (așa se întîmplă întodeauna).

— Ce înseamnă pentru tine, Dorin Grigoraș, condiția de activist A.S.C.?

— Trebuie să recunosc că această calitate de activist nu e ușoară. Arma noastră este munca de la om la om, e necesar să-ți cunoști colegii, să le cunoști problemele, să-i ajuți. Experiența de activist îmi ajută foarte mult în formarea mea ca medic, deoarece în permanentă se implică acest contact direct cu oamenii. Îmi place să fiu mereu printre colegii mei și sînt prezent la foarte multe activități ce se desfășoară în institutul nostru (chiar dacă mulți dintre colegii mei se întrebă ce caut acolo). Sînt prezent acolo ca un coleg care se simte bine printre colegi, am venit să învăț ceva de la ei și nu am considerat niciodată că timpul petrecut cu colegii mei mari sau mai mici ar fi timp pierdut. În

Continua descoperire

munca de activist A.S.C. pornesc de la un principiu, cel al exemplului personal. Firește, e greu să fi întodeauna exemplu, dar altfel nu se poate. Lucrez cu cei din jurul meu și doresc ca împreună cu ei să realizez ceva.

— Peste un an vei fi medic, se reprezintă această meserie pentru tine?

— Mi-am dorit din timpul liceului să intru la I.M.T. și am intrat... n-am avut — ca să spun așa — nici un eșec, totul a mers în linie, drept. Medicina întrunește tot ce doresc eu: e frumoasă, logică, necesită cunoștințe, e pasionantă, atunci cînd începi s-o studiezi ești absorbit de ea. Doresc foarte mult să mă realizez profesional, consider că medicina trebuie făcută la cel mai înalt nivel și îmi amintesc mereu ceea ce ne spunea profesorul Băcanu, rector al I.M.T.: pentru o poezie greșită nu te trage nimeni la răspundere, dar pentru un diagnostic, pentru un tratament, pentru a conduci medicală greșită, nu ai nici o justificare. Medicina cere mult suflet, dăruire și multe, foarte multe cunoștințe. Lumea așteaptă totul de la noi, chiar dacă nu întodeauna poți ajuta pacientul, cred eu, e foarte bine să nu-l dezamăgești, e bine ca întodeauna să cunoști ce atitudine să ai față de omul din fața ta. Relația medic-pacient e foarte complicată, mereu ești pus în gardă, fiindcă fiecare pacient e altfel. Îmi pare foarte rău că noi, viitorii medici nu studiem psihologia aici în institut, ea ne-ar ajuta mult.

Nu cunosc exact care sînt dimensiunile relației profesor-student în alte institut, dar simt că aici, această relație de apropiere este mai mare, ca oriunde, la noi relația este triumfulară: profesor-student-pacient, și în puls faptul (toți îl cunoaștem) că adevărata meserie de medic nu se învață decît de la aproapele tău ea „se fură“ de la profesori și orice idee bună trebuie valorificată, căci sînt foarte multe de învățat, sînt multe lucruri frumoase în jur care trebuie cunoscute.

— Din cele ce mi-ai spus, înțeleg că orele tale sînt foarte pline, ai mult de învățat și vrei să înveți multe și mult, mai desfășori și o activitate deloc ușoară, aceea de președinte al Consiliului A.S.C., care-ți cere să te afli mult timp printre colegii tăi. Ce faci în timpul liber?

— Da, e drept, e cam puțin acel „timp liber“. Atunci cînd nu am ceva urgent de rezolvat la Asociație, îmi place să mă plimb, îmi place aglomerația, să privesc cum trec oamenii, îmi place să fac sport, joc handbal în echipa „Medicina“. Recunosc, rar găsesc momente în care să mă ocup neapărat de mine. Îmi place să fiu cu prietenii, să merg la teatru, la cinema, îmi plac excursiile și marea.

— Ce gîndești despre generația ta?

— N-aș vrea să par exagerat, dar am încredere în generația de azi. Ne pregătim mult și vom fi capabili să depășim pretențiile pe care le are societatea de la noi. Vreau să fiu un exponent al generației mele, sînt optimist, am încredere în cei din jurul meu și în mine. Sînt sigur că vom realiza împreună multe lucruri.

M. S.

Dulapul îndrăgostit de poezie*)

Parcă nu întâmplător am deschis într-o toamnă aurie euforicul volum **Dulapul îndrăgostit**, al cărui titlu definește acea incandescentă a senzațiilor care însuflețește obiectele pînă la cuvînt: „Ca s-auzim cum pentru întâia oară / Cuitele vorbesc de mălul acru / Și scos suav din căni, miezul de apă / Șă-ti tremure pe rafturi, dulap sacru (Dulap).

De fapt universul acestei poezii, împlinit rotund în volumul sintetic de acum, e un microcosm, populat de zahărul cubic, rișnița, felurile mîncăruri, dulapul, crinul, pierele, portocalele și ingeriei.

I s-ar putea așadar reproșa poetului închiderea restrictivă într-un registru minor, de n-ar fi profunzimea gravă cu care își analizează și explorează zona predilectă. Adîncime care creează spații deosebit de largi, fastuoase chiar, într-un mod evasi-iluzionist, făcîndu-te să uiți de orice limită prestabilită. În acest microcosmos totul e cu puțință. Mari spectacole se reînnoadă caleidoscopic, mereu aceleași și mereu altele, ca niște improvizații de virtuozi. Poetul creează în spațiul poeziei sale, un al doilea cer, al un doilea pămînt, reconstituind lumea și proiectînd cosmic, teritoriul umil pe care-l cîntă: „Dar în voi (i.e. bucătării) suav și tainic / Ca adus de un murmur / Poet suit pe taburete / Să ating iar ceru' pur“ (Cintec).

În virtutea acestei tratări magice umilul e transfigurat pînă devine de necunoscut și preia, ca suprem rafinament, straniu note de „iezuism“ (cauza pare să fie o puritate atît de pură încît se pervertește pe sine. Ciuperci umplute iezuic cu greieri, în Elegie“). De aici izvorăsc sintagme de o subtilitate supremă, de o finețe diabolică pînă la cruditate: „Din miezuri crude flori primejdioase / Țînesc subțiri“ (vers în care termenii curg într-un lanț de opozitii): Crude / primejdioase, țînesc / subțiri). Înlăntuire poetică oximoronică la modul suav, pentru că are loc la nivelul nuanțelor, al unor elemente deja rafinate: „Catifelat și morți“, în același **Cintec** de adolescent.

Strategia de reconsiderare a umilului, de sinteză a contrariilor, tonifică o poezie care altfel ar fi doar dezagă, pe tradiția moșavă strict molcomă și intimă. Spre același scop se orientează o exacerbare demonică a senzațiilor, într-o gradare ce merge de la suav la indecent. „Și-n după-miezii suave, cu suspin / Cînd geamurile-s bălți de apă dulce / Și tocătoarele de carne toacă lin / Miresmele — alături vin să ni se culce (Interior). „Dulci bucătării de vară / cu găleți de zoi la ușă“ (Cintec) sau „Trăiam în bulion, raiam în fructe / În dulci latrine cu hirtii murdare“ (Prezentare). Notațiile sînt spuse cu inocența fericită a unei stări primordiale, de răsufu umăr la umăr cu elementele cosmice. Poeziile străbat o stare de grație specială: un extaz senzorial necurmat de nimic, necunoscînd căderii sau urcușuri. O bucurie atît de mare încît include între obiectele sale organicul văzut în toate ipostazele sale, pînă la dezinteresare. Aici sînt cuprinse așa-zisele sintagme indecente, tot aici versurile — artă poetă — din **Rugăciunea detectivului Arthur**: „Nimeni și nimic nu mă poate opri să caut prin șanturi bucăți de ziare / Să iutesc către seară apă și pietrele de sub poduri oh, istovit / Să sărut o scară ce putrezește în brusturii de lingă poduri amare / În timp ce furnicile trec și să fiu fericit“. Tot programul poetului se află aici: senzațiile tratate simbolic, identificarea cu un univers în organică evoluție pînă la destrămarea, bucuria extatică.

Poet cult, ale cărei filiații și afinități, sînt bine detectate de Al. Ștefănescu în postfață, Emil Brumaru e mai degrabă un poet al vietii. Instrumentele literare sînt simple instrumente, uneori parodiate atît de blind, cu o șiretenie atît de copilărească, încît ironizarea lor e inofensivă și ludică: „Ceaiuri scăzute pînă la esență / Trandafirie-s lucrului în sine“ (Elegie). Și binecunoscutele sale personaje (Julien Ospitalierul, Detectivul Arthur, Reparata) sînt măști născocite de poet spre a face, prin multiplicare variată, mai convingătoare, mai profundă ciudata beatitudine primordială pe care o cîntă.

SIMONA GRAZIA-DIMA

*) Emil Brumaru, **Dulapul îndrăgostit**, București, Ed. Cartea Românească, 1980.

Incercarea omului de a-și ameliora comportamentul în realitatea obiectivă exclusiv prin contactul direct cu mediul nu dă rezultate decît în situații simple. Situațiile complexe necesită crearea unui intermediar — modelul — care reproduce dintre proprietățile cunoscute ale realității, pe cele considerate esențiale și este eficient în măsura în care schimbul de informații om — model optimizează comportarea omului față de realitate. (Vom înțelege aci prin **model** un sistem de concepte și de relații între concepte).

În științele experimentale, pentru construirea modelelor se alege mai întîi o serie de atribute ce caracterizează aspectele esențiale ale sistemului (original) care urmează a fi studiat. Aspectele formalizate ce duc la constituirea modelului se descriu prin relații (eventual matematice) între atributele stabilite — alese fie pe baza modelelor rudimentare deja existente, fie prin experiențe cu caracter de „încercare și eroare“. Se efectuează de asemenea experiențe menite a stabili relațiile ce leagă între ele atributele alese (de ex. experiențele fundamentale din fizică). Experiența reproduce doar parțial realitatea studiată, ea simplifică procesele reale prin alegerea unor condiții experimentale care să minimizeze efectul factorilor secundari, care nu aparțin atributelor alese, este limitată de imprecizia aparatelor de laborator, nu se pot verifica toate fenomenele pe care modelul își propune să le cuprindă — adeseori experiențele aparțin unui domeniu restrîns în comparație cu totalitatea fenomenelor po-

siibile în sistemul modelat etc. În etapa următoare, rezultatele experimentale sînt traduse într-un ansamblu de simboluri, relații, idei. Se obține astfel un sistem abstract, intermediar, care are aceeași structură ca și sistemul format din totalitatea experiențelor efectuate. Modelul sistemului original se obține prin prelucrarea datelor experimentale obținute din sistemul intermediar. Analizarea relațiilor ce leagă între ele diferitele mărimi studiate experimental duce la formularea de legi ce explică nu numai datele experimentale obținute ci și totalitatea proceselor pe care cercetătorul și-a propus să le modeleze. Fiind construit pe baza informațiilor experimentale concrete modelul preia toate proprietățile sistemului intermediar, dar conține și alte proprietăți mai generale, rezultate, de pildă, din operațiile logice cu concluziile experimentale, precum și proprietățile introduse ulterior pentru a da modelului o formă coerentă.

CONCEPT ȘI CUNOAȘTERE

nor procese ca dilatarea corpurilor sau schimbul de căldură. Experimental se constată că în contact termic două sisteme aflate în stări de echilibru termodinamic ajung, în general, într-o nouă stare de echilibru ce se menține cît timp nu intervin alte forțe. Tot experimental se constată că două sisteme termodinamice în stare de echilibru cu un al treilea sistem sînt între ele în stare de echilibru. Aceste două proprietăți ale echilibrului termodinamic dovedesc existența unei mărimi — temperatura — ce caracterizează starea de echilibru termodinamic a sistemelor în sensul că egalitatea temperaturilor este o condiție necesară pentru existența echilibrului termodinamic. Pentru măsurarea acestei mărimi se alege variația — presupusă inițială — a unei alte mărimi măsurabile, în funcție de temperatură de ex. dilatarea mercurului. Termometrele construite pe această proprietate măsoară, cu foarte bună reproducibilitate, un interval larg de temperaturi. Se constată însă schimbînd substanța termometrică (în loc de mercur alcool), că indicațiile celor două tipuri de termometre nu coincid, chiar dacă termometrele sînt reglate să indice aceleași valori pentru punctele de înghețare și de fierbere a apei; de unde concluzia fie că temperatura nu este o mărime cu adevărat fundamentală fie că modul ales pentru măsurarea ei trebuie corectat. Acesta este stadiul pînă la care poate fi dezvoltat conceptul de temperatură ținînd seama numai de datele pur experimentale. În model însă, conceptul de temperatură primește o formă mai operantă, rezultată din prelucrarea teoretică a conceptului. Această formă dă totodată soluția dilemei de mai sus, arătînd că a doua alternativă este cea adevărată și că se poate defini o scară de temperatură independentă de substanța de lucru.

Compararea modelului fenomenologic cu cel statistic al fizicii moleculare a condus ulterior la o nouă aprofundare a conceptului de temperatură, ajungîndu-se la concluzia că acest concept pur macroscopic este legat de conceptul microscopic al mișcării moleculare. S-a trecut astfel de la un fenomen particular — dilatarea mercurului în funcție de temperatură — la un concept mai general extins în aproape toate ramurile fizicii. În mod similar s-au dezvoltat și alte concepte, inițial pur experimentale: s-a arătat că citirea efectivă a unui instrument se poate modifica pentru a obține rezultate independente de natura aparatului de măsură.

Modelul este reușit în măsura în care întrebările aferente sînt traductibile în limbajul conceptelor ce stau la

baza modelului. Pentru a extrage din model informații utile despre sistemul original, cercetătorul trebuie să opereze numai cu concepte componente ale modelului în atomi ar fi, de ex., inadecvată; conceptul intuitiv de traiectorie, fără sens în mecanica cuantică (la scara microparticulelor se poate vorbi doar de **probabilitate** ca electronul să se afle la un anumit moment într-o anumită regiune) este înlocuit prin acela de **nor de probabilitate**.

Majoritatea dificultăților de care s-au ciocnit în trecut teoriile fizice proveneau din imposibilitatea obiectivă de a obține de la început forma optimă a conceptului. De exemplu, pentru explicarea fenomenelor optice au existat inițial două modele ale lumii: cel corpuscular și cel ondulatoriu — apte a explica fenomenele elementare; ulterior au fost puse unele fenomene compatibile cu conceptul de undă, dar incompatibile cu cel de corpuscul, și altele de compatibilitate inversă, de unde rezultă că forma clasică a conceptelor de undă și de particulă este impropriu descrierii unitare a lumii. Contradicția a fost rezolvată prin presupunerea — confirmată — că lumina este atît undă cît și corpuscul, cele două aspecte fiind complementare: lumina se comportă ca undă pentru valorile mari ale lungimii de undă, și ca particulă pentru valorile mari ale impulsului. Dualismul undă-particulă este unul din exemplele ce atestă evoluția conceptelor științifice. Optimarea modelelor se face, astfel, nu numai prin modificarea legilor, ci și prin aceea a conceptelor ce exprimă aceste legi. De regulă conceptele continuă să fie folosite în forma lor ini-

țială — chemată să exprime toate proprietățile ulterioare ale modelului. Pe măsură însă ce teoria avansează conceptele rudimentare devin tot mai nesatisfăcătoare, decalajul devine o frînă, informația modelată este tot mai vagă, în cazurile extreme — falsă, ca, de pildă, atunci cînd conceptul respectiv este extrapolat, fără modificări, în afara domeniului ce a stat la baza formării lui.

Faptul că anumite teorii, considerate pînă la un moment dat ca general-valabile, prezic, în anumite circumstanțe, concluzii false, împune fixarea limitelor lor de valabilitate; cu această precauție, este uneori mai simplu să se opereze cu modele mai puțin precise. În mod analog unele concepte aproximative continuă să fie folosite datorită simplității lor. Conceptul „rază de lumină“ corespunde într-un mod vag realității, dar este folosit pe scară largă în industria optică și chiar în numeroase ducări de laborator.

Majoritatea conceptelor folosite astăzi sînt rezultatul perfecționării unor concepte mai neevoluate rudimentare. Această evoluție comportă, firește, și schimbări de ordin terminologic.

N-a fost în intenția articolului de față să analizeze relația dintre concept și cunoaștere prin model în sfera științelor în general. Considerăm însă că cele câteva probleme de ordin principal la care ne-am referit subliniază aspecte metodologice a căror semnificație depășește sfera științelor experimentale, — măsura posibilităților analogii rămînd o sarcină a cercetării particularizate la diferitele științe.

VORIAN I. BOCIORTE

„Cind sint acasă, mi-e dor de România...”

Maren Muschler, a fată blondă, cu ochi albaştri și zîmbet cuceritor, a venit din Rostock să studieze limba română în structurile ei cele mai intime.

— Spune-mi Maren cum te-ai decis pentru limba română?

— Într-o zi a venit la noi la Rostock un profesor care ne-a informat asupra posibilității studierii limbii țărilor socialiste în străinătate. Puteam alege între rusă, maghiară bulgară sau română.

— Și ai ales română. De ce?

— Dintr-o mai veche simpatie pentru limbile romanice. De altfel, știți că alături de română am ca specialitate B franceza și că urmez regulat cursurile de limba italiană.

— A fost greu începutul?

— Îmi amintesc și acum cu câtă trudă am reușit să rostesc „faceți exercițiul.” Acestea au fost primele cuvinte pe care le-am auzit în limba română. Erau pentru mine, atunci, un soi de „capra crăpă piatra-n patru”, dar acum totul mi se pare ușor.

— În țara ta, pe cînd nu te gindeai că vei ajunge să studiezi limba română, ce știai despre România și despre cultura acestei țări?

— Prea puține lucruri. Știam că e țara lui Gheorghe Zamfir și a „Ciocirlicii”.

— Ce cred părinții tăi despre această pasiune a ta? Nu li se pare cam ciudată?

— Oh, nu! Părinții mei au vizitat România și le-a plăcut foarte mult...

— Care sînt materiile tale preferate?

— În special cele legate de studii limbii. Limba română contemporană, Istoria limbii române și, mai ales, Folclorul. Orele lectorului Vasile Crețu, și mai ales filmele care le-am văzut în cadrul lor, m-au fascinat. La noi tradițiile populare sînt mai puțin valorificate și cultivate. Există cîteva etnii foarte restrinse pe care le numim Sorben și care sînt singurele păstrătoare ale tradițiilor germane. De altfel, în cadrul „Zilelor studențești”, organizate de delegația R.D.G.-ului la București, eu, împreună cu alte trei colege, vom prezenta referate despre folclorul românesc din zona Maramureșului.

— Ce cursuri și s-au părut mai dificile?

— Cele de Literatură română veche din care nu înțelegeam prea multe...

— Să ieșim puțin din spațiul strîns al cursurilor și preocupărilor universitare. Ce ai mai putea să-mi spui despre tine?

— Că fac gimnastică, că îmi place să dansez și să mă distrîz cu prietenii. Că atunci cînd sînt acasă mi-e dor de România și de colegi. Îmi place să mă plimb pe malul Begăi și îmi place să călătoresc, să cunosc țara, peisajul românesc. Am vizitat Bucureștiul, Sinaia, Predealul, Reșița, Semenicul, Aradul, Oradea...

— Litoralul?

— E proiectul meu de anul ăsta. După sesiune voi pleca la mare, apoi vreau să văd Delta, mănăstirile și Maramureșul...

— Pe ce loc ai situa Timișoara în rîndul orașelor vizitate?

— Fără îndoială, primul. Inițial trebuia să rămînem doar trei săptămîni la Timișoara, după care să plecăm la București. Apoi am aflat că voi rămîne aici. Am fost fericită...

— Ce-ți place la Timișoara?

— În special orașul vechi, zona din Piața Unirii, îmi place arhitectura bisericilor, pentru că pe la noi nu sînt, dar mai ales grădinile, parcurile și piața, cu viața ei trepidantă, cu oameni grăbiți și tocmești de preturi. Poate o să-ți se pară ciudat dar noi nu avem piețe la noi (totul se cumpără la magazine. Piața dă orașului o coloratură umană...

— Citești Forumul studențesc? Ce ai vrea să citești aici?

— Aș vrea să citesc creații originale ale studenților. Și aș vrea să se organizeze mese rotunde unde problemele care ne frămîntă să fie dezbătute în mod liber de cît mai mulți dintre colegii noștri.

— Îți mulțumesc, Maren! Poate am întrebat prea multe...

— Nu-ți face griji. Am uitat să-ți spun că una din pasiunile mele este conversația...

TUDOREL URIAN

A intrat în tradiția Consiliului UASC din Centrul Universitar Timișoara, de a se preocupa în egală măsură, nu numai de ceea ce fac studenții în amfiteatre în laboratoare, în sesiune, pe ogoare sau pe scenele festivalurilor studențești, ci și... în vacanțe, chiar în cele mai scurte (de fapt care sînt lungi, pentru studenți?). De aici și inițiativa originală ca organizarea unor tabere proprii la Saturn, Crivaia, Eforie Nord, vara sau iarna. Litoralul românesc nu-și epuizează farmecul și culoarea odată cu încheierea sezonului estival ci, dimpotrivă, pune la dispoziția celor care riscă să-l cunoască și la zero grade, multiple posibilități de agrement ce pot suplini baia și plaja pe nisipul auriu al vacanțelor estivale.

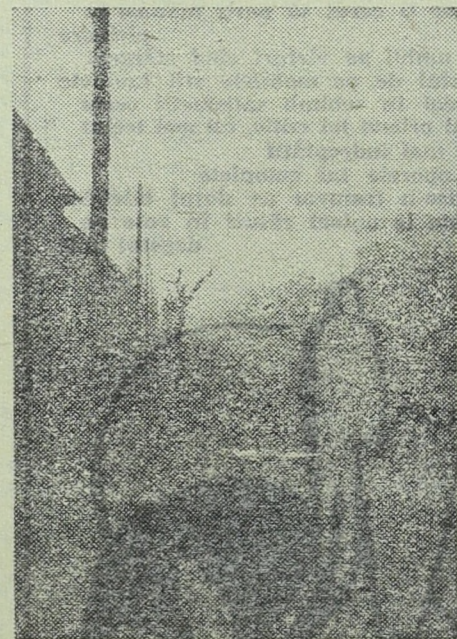
La etajul 13 al hotelului „Meduza” și se părea că te afli într-un spațiu ireal, între cer și mare. Marea, de nuanțe albastre, verzi, ocupînd întregul orizont. Întrerupt ici-colo de vapoare sub diverse pavilioane, navigînd spre tobele porturilor lumii. Aici, eliberat de griji, puteai uita cu desăvîrșire și neacazurile sesiunii și cursurilor de la ora 15 și (pe) cele de 15 lei și... Puteai uita totul, era însă păcat să nu-ți amintești că în fiecare după amiază te

Soare în februarie

ăștepta o piscină cu bazin de 36 metri, înconjurat de coloane de marmură, plante exotice și asistente păstrînd mult deasupra genunchiului urmele bronzului din august.

Seara puteai să revii pe terasă pentru a privi un răsărit de lună ogîndînd în marea astîmpărată subit sau în ochii neastîmpărați ai iubitei. Dacă începeai să simți (și) irigul, te puteai îndrepta spre cameră direct sau via discoteca. Muzica lui Ovidiu (Răzvan, nuuu...) putea să te convertească și de la cele mai hotărîte gânduri de o dihnă. Chiar dacă întreaga dimineață ai încercat (pe propria piele) diverse proceduri balneo-fizio-terapeutice (după indicații sau după ne-înspirăție), chiar dacă ai jucat tenis toată după amiază, te-ai plimbat prin oraș sau pe malul mării, sau pur și simplu, ai citit o carte de dragoste împrumutată de la biblioteca hotelului, îți venea foarte greu să accepți că ziua s-a sfîrșit, că trebuie să dormi. Cînd dormi, e ca acasă! Cînd te trezești, nu mai e!

Pe fereastra hotelului (orientată obligatoriu spre mare) puteai să vezi cum răsare soarele din mare, inundînd orizontul cu limbi de foc, într-un spectacol unic, greu de „prins”... Agendele de buzunar indicau răsăritul la ora 7,16 și de aceea el era mai mult visat sau imaginat, decît văzut. Dar cei care l-au văzut odată, au vrut să-l revadă și a doua zi.

„Strada singurătății”
(Lugoj, 1. ianuarie 1981, ora 5,00)

A trebuit însă să se mulțumească cu un soare palid ce făcea să lucească apele brațului Borcea. Vacanța se sfîrșise și parcă fiecare imagine ce compunea, prin fereastra compartimentului, filmul invers al drumului acestei vacanțe, ne umplea sufletul de și mai multă nostalgie.

DANIEL BUMB

Act al generozității și solidarității umane

A nul 1980 a fost, pentru tineretul universitar din Timișoara, un an de multiple succese, în diverse domenii. Unul din ele l-a constituit acordarea diplomei de unitate fruntașă pe țară Institutului de medicină din Timișoara. Prin cei 900 donatori onorifici de singe, într-un singur an, a ocupat locul 1 pe țară, studenții mediciniști dovedind astfel însușirea, nu numai a unor prețioase cunoștințe în prevenirea și îngrijirea bolilor, dar și o înțelegere profundă a stării de suferință, o dorință neabătută de a contribui nemijlocit la înlăturarea ei, o dragoste nefămurată față de cei aflați pe patul de suferință. Exemplul lor a fost urmat și de studenții celorlalte institute din Centrul nostru universitar: Institutul politehnic „Traian Vuia” cu 131 donatori onorifici, Institutul agronomic cu 60, Universitatea cu 100.

Act sublim de generozitate, umanitate și patriotism, donarea de singe în scopuri terapeutice este și un act politico-social, reglementat prin Decretul nr. 94 al Consiliului de Stat din 7 martie 1979, semnat de președintele Republicii Socialiste România, secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Așa cum se specifică în primul articol al acestui decret, ea este menită să contribuie la ocrotirea sănătății poporului, obiectiv politic important al conducerii noastre de partid și de stat, deoarece este știut că bunăstarea materială, deci și sanitară, a oamenilor muncii din patria noastră, sînt ridicate, la noi, la rangul de înalt obiectiv al politicii partidului.

În acest spirit, decretul prevede, în articolul 1, că „Ministerele, celelalte organe centrale și locale ale administrației de stat, organizațiile cooperatiste și celelalte organizații obștești, vor sprijini acțiunile organizate în scopul donării de singe”.

De asemenea: „Societatea de Cruce Roșie din R.S. România sprijină activitatea de recrutare a donatorilor și stimularea donării de singe în mod onorific”.

Practic, activitatea decurge într-un frumos spirit de colaborare a organizațiilor de Cruce Roșie, sindicale, a organizațiilor de femei, de tineret, a conducerilor unităților socialiste, sub controlul și îndrumarea permanentă a organizațiilor de partid.

Buletinul Ministerului Sănătății nr. 3 din 1980, în anexa 3, privind principalele obiective ale educației sanitare în învățămîntul superior, înserează, printre ele, și practicarea donării onorifice de singe.

De altfel, caracterul politic al donării onorifice de singe este întîlnit în toată lumea și în multe țări este singura formă de donare a sîngelui, iar cantitatea de singe recoltată la o donație este dublată față de cea practică în noi.

Așa cum arăta tovarășul general maior Constantin Burada, președintele Consiliului Național al Societății de Cruce Roșie, din inițiativa Organizației Mondiale a Sănătății cea de-a 17-a Conferință Internațională de Cruce Roșie de la Stockholm a adoptat o rezoluție care recomandă donarea onorifică drept sistemul ideal de obținere a sîngelui necesar terapiei, modalitate corespunzînd pe deplin caracterului umanitar al actului donării și contribuind la atragerea unui număr mai mare de persoane. Crucea Roșie română și-a însușit acest punct de vedere încă din anul 1962, desfășurînd de atunci o entuziastă propagandă în scopul formării unei opinii de masă, în favoarea donării onorifice de singe, ce a avut drept rezultat trezirea unui puternic ecou în rîndul a sute de mii de cetățeni, care, prin adăzuirea lor anuală la donarea onorifică, au confirmat, o dată mai mult, omenia ce ca-

racterizează poporul nostru.

Și la Timișoara întîlnim numeroși „oameni de omenie” în rîndul factorilor de răspundere politică, ce dau un exemplu personal de patriotism, umanitarism și generozitate prin donatii onorifice de singe, ca prof. dr. Victor Severineanu — președintele Comisiei de Cruce Roșie a Centrului universitar —, prof. dr. Laca Stancu — decanul Facultății de medicină generală —, conf. ar. I. Tudose de la I.M.T. și mulți alții.

Ca o supremă recunoaștere a valorii etice a actului donării onorifice de singe, la începutul anului 1979, prin Decret Prezidențial, au fost decorați cu înalte ordine și medații ale R.S. România 60 de donatori onorifici, din care 2 din județul Timiș, care au contribuit de zeci de ori la redresarea sănătății sau vieții unor oameni. Aceasta este o expresie a înaltei aprecieri pe care conducerea partidului și statului, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă donării onorifice de singe, un îndemn pentru noi toți de a le urma exemplul în gestul lor simplu și firesc, de a înscrie darul vieții pentru viață, în conduita lor.

Valoarea terapeutică a acestui țesut viu, imposibil de substituit cu vreun produs de sinteză, este nestimabilă. Astăzi nu se poate concepe o asistență medico-chirurgicală de calitate, fără existența unor importante stocuri de singe donat pentru transfuzii și medicamente preparate din singe uman. Necesitățile de singe sînt tot mai mari, de la an la an, dat fiind că bolnavii care beneficiază de singe sînt din ce în ce mai numeroși, ca urmare a dezvoltării științei medicale, cu intervenții operatorii pe cord deschis, transplante de organe, exanguino — transfuzii pentru înlocuirea completă a sîngelui în unele intoxicații grave etc.

Nu este de neglijat nici frecvența din ce în ce mai mare a accidentelor de circulație, cărora le cad deseori victime pietoni nevinovați, nici faptul că prin derivate de singe — ca plasma antihemofilică și erioconcentrat pot fi salvate vieți considerate odinioară iremediabil pierdute.

Elementul determinant care decide pe cineva să devină donator, este o mare generozitate, un act de mare patriotism și umanitate, care reddă vieții, familiei și societății, un semen al nostru, un tovarăș care contribuie, alături de noi, la construcția socialismului și, deci, la creșterea nivelului de trai al nostru, al tuturor. Este adevărat că sacrificiul care se cere donatorului nu este deosebit de mare, singele fiind în continuă refacere, cu distrugere și regenerare permanentă, fizicînd cu el putem salva lucrul cel mai de logică și pe care, deci, îl pierdem inutil, preț, viața unui om, ce nu rareori se întîmplă să fie un apropiat nou. Dar eșecul este sigur numai dacă stacul se găsește permanent, în suficiență cantitate, spre a se interveni imediat, deci generozitatea de care dăm dovadă trebuie să fie anonimă, fără adresă și repetată. Nici durerea neînsemnată a înțepăturii, nici cele 20 minute pierdute, nu pot fi puse în balanță cu viața unui om, care atrînd uneori de un fir de păr, adică de cele 250 gr donat de noi și de numeroase alte prize donat de alții.

Nu ne îndoim că tineretul universitar nerozității sale caracteristice, că atît stiva continuă să se situeze în înălțimea gedenții în medicină, cît și colegii lor de la alte institute vor fi mereu, în primele rînduri ale minunțiilor oameni de omenie, donatorii de singe.

TOMESCU MIRELA,

studentă, medicină generală, an V,
șef comisie Cruce Roșie

Viroza respiratorie

Una dintre cele mai frecvente boli ale sezonului actual este caracterizată prin infecțiile acute ale căilor respiratorii. La primele semne ale apariției bolii, care se manifestă prin gura, strănut, tuse, febră, mialgii, recomandăm ca bolnavii să se prezinte de urgență la cabinetele medicale de care aparțin. Intrucît boala este contagioasă și studenții își desfășoară întreaga activitate în colectivitate, atît în sălile de curs cît și în cămine, apare riscul de-a se molipsi și contamina.

Ca măsuri de profilaxie vă recomandăm ca în acest sezon în care se face trecerea de la înbrăcămintea de iarnă la cea de primăvară, aceasta să se facă treptat fără a uita de igiena vestimentară, atît cea corporală cît și în-

căltămîntea, de protecție a umidității.

La urgența medicamentară vă recomandăm a lua piramidon, aspirină, calmante ale tusei, nicidecum să recurgeți la ajutorul antibioticilor, fără recomandarea medicului.

Pe lângă medicația de care am amintit mai sus, considerăm că este necesar să țineți cont și de felul în care vă alimentați în această perioadă. Regimul alimentar trebuie să cuprindă principiile alimentare în întregime, cît și o vitaminoterapie în special vitamina C, regim hidric sucuri citrice, ceaiuri, compoturi.

În cazuri febrile recomandăm repausul la pat. Se interzice cu desăvîrșire consumul de alcool, tutun și cafta pe toată perioada îmbolnăvirii.

DR. NICOLAE GUȚĂ

marcel sămânță

SCRISORI CATRE DOMINIC

I.

Dominic de-ai vrea să urci pe băț și-ntr-un picior să sari să îți tresară larăși gândul să reimpărțim iar macii pierduți la cărți și așa sub cerul liber să ne pornim de-a dreptul pe pământ cu coji de portocală-n buzunare și-o havană scumpă ee-o vom aprinde la capătul de drum pină departe lingă liniștea bogată-n săruri minerale pină departe pină departe numai noi să așteptăm crispați talazul și duși de el să ne ascundem în burți de pești

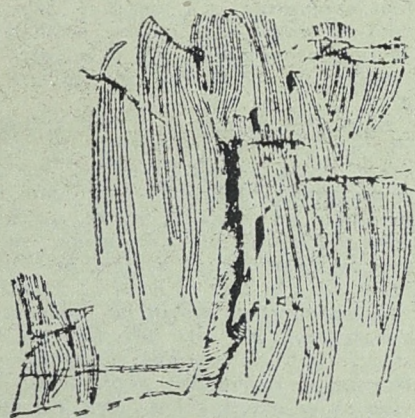
O, Dominic, de-ai vrea ar fi nemaipomenit picnicul la care am ațipit stingher

II.

N-am mai aflat nimic despre tine de-o bună bucață de timp Atât de greu a venit tramvaiul și plin de ger Iartă-mă, Dominic, trebuie să-ți cer să-mi scrii câteva rânduri pină marți

Am citit toate scrisorile tale aseară și întâ-mă într-o clipă cărunt

Dominic, aveai tu ou-i așa un bun obicei de-a mă saluta la plecare Mai păstrez și acum pălăria ta de pe-un raft în debara printre cărți și lerbare Neapărat să-mi scrii, Dominic

III.

Dominic n-ai nici o șansă să afli de lucru acolo întoarce-te Ziarele nu mai apar de mai bine de-un veac

Am bani destui să-ți iau un iaht și marea s-o aduc mai aproape de casa noastră

Dominic dacă te-ai hotărât să neapărat să nu uii ce-ai promis să nu uii de andrelele doamnei Nick să le scoți de la reparat

IV.

Prieteni tăi povestesc tot mai rar despre tine ca despre legatul care în ziua de azi nu mai constituie o complicată problemă ca despre nodul cravatelor uzate de nefolosință

Nimeni nu zice măcar să aprind lumina

Se aud destui de bine și-o intunerie prietenii tăi vorbesc foarte rece despre pasiunea ta pentru poezia modernă

De fapt nu se aprind niciodată fiind foarte calmi calculați cum le stă bine unor oameni cu situație

V.

A, mai erau și serbările date în onoarea doamnei Nick Eram toți în costume de vinătoare Erau și ogarii și caii

Dacă în bine munte pianul era și el sub nuc

Erau și obișnuitele ploii înspre seară și cirdurile de găște și în bine minte colecția de potcave a doamnei Nick

VI.

Distinse domnule Domnule am reparat conducta de la baie n-avuse nimic grav o simplă fisură firavă am reparat și ceasul cu cuc și clanta de la intrare Toate în cinstea venirii tale

Aseară venise poștașul eu teancul de scrisori din ultimul deceniu pe care mi le-ai scris Era tras la față și palid și m-a întreba ce mai faci la care eu n-am știut ce să-i spun

VII.

Nu ți-am povestit niciodată o anume întâmplare M-am ferit de tine ca de un frate prea bun care a fost în stare să mă primească în casa lui pe cheltuiala lui o viață de om

Nu ți-am povestit, Dominic, despre aparatul de radio despre spaima mea de-atunci la auzul unei știri vechi după ani mulți reluate din greșeală de crainicul demodat

Nu ți-am spus cum am baricadat ușa cu patul cu dulapul cu cărțile tale rare învelite în piele

Nu ți-am spus nimic despre lunga mea spaimă absolut nimic

VIII.

Doamna Nick a avut din nou scurtcircuit la reșou

Toată noaptea s-a chinuit să citească la flacăra unui chibrit numărul meu de telefon Am găsit-o puțin speriată și foarte singură și foarte curtenitoare

IX.

M-am plimbat eu doamna Nick în fiecare simbătă pe malul riului pe sub sălcii și plopi Răvășeam frunzele străduindu-ne să părem zglopii dar mersul nostru greoi pastașa stingaci existența aripilor Toate acestea în toamna trecută s-au petrecut, Dominic

X.

Nu fi trist, Dominic de-acum ești un om bogat nimeni nu se mai poate lega de tine ești respectat de toți trecătorii ca cel mai de vară locuitor al orașului ca băcanul, ca măcelarul (a, da, măcelarul ce poveste mai are și el) ca și poștașul ca și gunoierul

Nu fi trist Dominic ești un om putred de bogat în idei Ce păcat ce păcat însă că nu te ia nimeni în seamă Lumea e grăbită n-are timp de extravagante domnule, lumea, da, lumea...

SCRISORI CATRE DOAMNA NICK

I.

Unii zic că Dominic ini era doar prieten, alții frate, dar el nu-mi era decit tovarăș de drum

Fuma mult ca să-i treacă uritul Nici o stea nu scăpăra, nici o frunză nu tremura Numai înțărâ bizău în cutia telefonului și el înjura Mergeam amindoi spa'te în spate unul spre celălalt

El a trecut de mine ca o diră de cometă

Am apăsat cu mîna toată pe inimă șișneau din ea bule de aer și parcă s-a mai lumînat în mine

II.

Mi-ai strins mîna cu oarecare căldură

Trenul era ticsit de lume pestriță și fumega

Te gindeai desigur la Dominic că transpirai

Nu n-am știri precise despre el Doar atît că e liftier la un mare spital de ciîni și că de mai multe săptămîni scrie o nouă carte de bucate

Nu, iubită doamnă Nick, e la fel de siagur, domnul Dominic

III.

Cutia de fondante ți-am lăsat-o în cutia de scrisori

Nu eral acasă desigur erai la coafor cu o prietenă

Miine trec pe la cinci să-ți citească poemul cu flori

L-aș mai asculta pe Bach și poate mai iau și puțină dulceață de nuci

Ne-am înțeles, nu-i așa!? Pe miine la cinci Numai noi în mijlocul camerei sub bec

Pe miine Nu vei fi desigur acasă Te voi aștepta pe treapta de la intrare

repetind numărul repetind alfabetul într-o ordine oarecare

IV.

Cindva erai, ce mai! doar domnișoara Nick și toți de tine se îngrijeau ca de-o vestită stea de cinema

N-au greșit prea mult ca tine nimeni nu împletea la trei andrele funigei de nea

Erai doar domnișoara Nick Inflorea lămiul la țărnuț ferestrei

Neonul scăpăra în dulie Nimic nu-mi spunea ceva cind treceam cu birja în pijama spre sala de sport nr. 1.

Nimic nu-mi spunea că într-o zi funigei de nea vor inflori odată cu lămiul

V.

Venise poștașul cu-o carte poștală Eram la arat Voiam să-mi învăț măgarul cum se ară

M-a întrebat de nu colecționez vederi din marile orașe ale lumii Nu, nu colecționam decit spice și păr de pe țesală deși mi-ai fi plăcut

Dar casa nu avea vedere spre mare nu avea nici măgarul vederea prea bună

șchiopăta puțin la mersul pe jos din cauza drumului în pantă plin de hirtzoape

Totuși în plăceau stelele cind rumea în fineață întins cu spatele pe flori

VI.

Despre Dominic ...

Intr-o vreme avea un frumos stadion pe care se desfășurau interesante curse de șoareci

Cei mai mulți spectatori pariav pe șoarecele alb deși nu cîștiga niciodată

O făceau în speranța că-ntr-o zi cancerul va muri

Mi-amintesc mi-amintesc Dominic era mult prea înalt

Se lovea mereu de pragul de sus și cele mai multe idei atunci îi fulgerau creierul

VII.

De-ar fi rămas și Dominic ar fi fost greu pentru tine

Era tare timid și pe deasupra timiditatea lui imbrăca forme bizare

Ți-ar fi cerut să porți mănuși în picioare

să umbli pe virfuri cind ștergeai praful de pe mobilele stil Ludovic

Aveai în schimb satisfacții certe Erai primul lui critic, cel mai temut cel mai îndreptățit și operele lui complete scrise-n tramvai pe dosul biletelor uzate le puteai răsuci în vole pe degetul mic

Desene de NICULINA SAMANȚA

Și-apoi Dominic ar fi devenit, desigur, membru al academiei ceea ce i-a fi dat ceva prestanță mersului său legănat.

„e minunat să crezi că acolo, undeva, departe, există femei adevărate...” am făcut-o în ... în ... nu mai țin minte .. nu mai, ba da, John Gabriel Borkman, așa e, Georgiana mi-a trimis un bilet, dar nu știu, poate e o farsă a lui Lațcu, parcă mai poți ști ceva sigur în halul în care am .. de ce să mă vait, cînd am fost eu sănătos, ce poate însemna o pneumonie pentru Marius Manu, ce-i aia boală pe lume, dar pe bilet scria „... e adevărat că ești bolnav, Marius, Marius, dacă m-ai lăsa să te văd, dacă... s-o vezi pe Alina cum e de mare și ce gindește, Doamne dumnezeule, cît a trecut și tot degeaba, tot aiurea sîntem, știu eu acum că ești bolnav de-adevărat...” tot așa, nu se schimbă de loc, de undeva de acolo, de departe, asta nu poate fi bine, cum a răcit în halul asta Marius Manu, nu știți. „Eu, Lațcu, v-o spun, tușierul Manu, proaspătul promovat la categoria zvîrliti la naftalină s-a dus cu primul tren la Pitești, auzi, tocmai acolo, pentru că azi, memorabilul an 1972, prima trupă japoneză de teatru de-ăla de-ai lor, nuș cum dracului îi zice mîi da eu îți spun că Manu asta nu-i el prost așa cum vorbește, asta-i eutră bătrînă, așa șontoroagă cum îi vezi, asta nu s-a măcinat ca ologu' de Anghel, despre căderea în picioare, asta a învățat el de la viață și de la regimul burghezo-moșieresc în care s-a lansat și care l-a sprijinit în postul pe care conform nivelului politic-ideologic și micilor și injustelor sale aspirații individualiste de bruji nici măcar travestit, de' ce-i cu asta, parcă îi pasă cuiva de conștiința partinică a membrilor colectivului teatrului nostru, că dacă stau să mă gîndesc la trecutul lui Manu, deși știu acum nu se mai pune bază pe chestii de-astea, da' nu trebuie scăpat chiar tot din vedere, ce mama dracu' nu?! Că asta s-a dus la Pitești, a văzut un teatru capitalist cu tot felul de măscări pe scenă după morala aia a lor, pfui, drace, și acum vrea să otrăvească și tineretul nostru care și așa se cheamă și apusean după așezarea geografică a orașului nostru. .. Și în asta tovarăș, ați văzut a treabă pozitivă, pozitiv îi dau dracu' dacă și asta...” în tren dus și întors, toți spuneam că așa am răcit, adică mi s-au cocoloșit așa plămîinii de-i simt pină în gît, dar eu cred că acolo, pe malul mării, în teatrul kabuki, pinza aia albastră sub care stau patru oameni și se mișcă neconținut ca niște suflète de morți neîngropați, ape-ape, am vrut chiar să o ating, nu era prea greu, dacă treceam de „puntea florilor”, un pod între scenă și lume, dar nu-m-am putut mișca de pe scaun, simțeam curentul acela dinspre mare, dar nu mai puteam face nimic, atunci au apărut, chiar atunci, asta înseamnă teatru adevărat, să nu mai poți respira, să nu faci pneumonie în stal, atunci au apărut Shite și Waki cu săbiile cu mînere lungi și s-au bătut, fețele le străluceau doar din cînd în cînd, de luminițe alungate diabolic de bine de cei cîțiva dumnezei ai scenei aceleia, machiajele savante și nelumești dar în simbolurile din gesturi, pină la un timp nemaipomenit de încifrate, devenite cît se poate de trăitoare, de reale, ar fi putut aia coborî în stradă printre toți cei ce fuseseră în sală, și ar fi putut răsfața copiii uitați pe acasă fără să-i sperie și fără să-i uimească, ar fi cerut și părinții lor rețeta pentru asta... o minune totul, asta m-a regenerat, poate că deliram mai ieri, dar asta era doar febra, în rest redevenisem aproape de jumătatea mea firească de porție omească cu care ajunsesem în orașul

florian mihalcea

HORA ȘARPELUI UROBORO

noi,

noi: peșterile

noi: peșterile, pietrele

noi: peșterile, pietrele, stelele

noi: peșterile, pietrele, stelele, jucăm

noi: peșterile, pietrele, stelele jucăm prinși

noi: peșterile, pietrele, stelele, jucăm

noi: peșterile, pietrele, stelele

noi: peșterile, pietrele

noi: peșterile

noi,

horă goală și sălbatică

horă nenăscută și goală

horă putredă și nenăscută

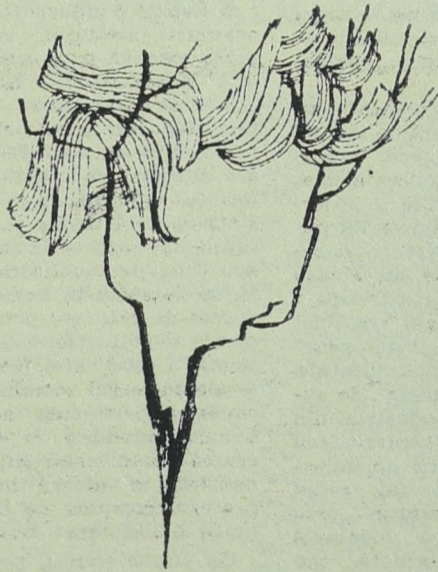
horă șarpelui trup

asta, ceea ce nu înțeleg să fac așa încât să fie de la teatru tot pe urma serii acele spectacol kabuki de... pentru ei cum însemnau nimic, dar... dracii în ei", vorba... au primit înapoi... aici bietul Lațcu... anii lui de muncă... și analfabetă așa au... în păr" la spital... pînă am făcut scan... acasă, două zile... n-am știut nimic de

dragul meu, firește, ești foarte hazlu astăzi, uite, dînsul este... „...știu, Theophrastus...”, „da, dragul meu, este însuși doctorul Paracelsus” „Ptiu, race!”, și repede, auzindu-mi ultima exclamație”, „Theo” a schițat un fel de grimasă, căutînd pentru orice eventualitate spre ușă; m-am repezit prin surprindere și l-am prins de mîncă, citisem undeva că așa putea muri de infarct pînă și unul ca Paracelsus, și din acel moment am început să fac pe gazda ospitalieră, sau pe prostu' cu alte cuvinte, situație care părea să-i placă moșneagului, sau hai să nu exagerăm, părea să o prefere în tot

vină că nu leșt nimic din tine? — așa, sfîtos și respectabil mi-a zis toate acestea cu curătenia unui copil cu o bomboană în gură, ce era să-l mai răspund, abia de l-am mai salutat și îmi închipui cum a greșit în continuare asupra mea... dar între timp vracului Paracelsus i se cam terminase provizia de răbdare, de fapt și venise cu o bocceluță sărăcuță, uitasem în falsa mea învrăjbită, că cel din fața mea era doar un vindecător și nu putea purta nici un fel de vină, dimpotrivă chiar, o celebritate astfel dobîndită e una din puținele omenestii și în sorite tot timpul anului, așa că am cerut iertare vracului și m-am dus înapoi într-un colț... cred că s-a chinuit toată noaptea să-mi găsească buba aia chircită în vreun colton al trupului meu și el redus la cea mai mică porție supraviețuitoare, începuse să-mi placă profilul lui bonom, Giorgiana părea să încerce totul să mascheze gravitatea faptelor și a consultației unui maestru de netăgăduit, a unuia din acei care într-adevăr seacă în fiecare an din balta credinței în Dumnezeu-tăinuitorul naturii, dar oricum, nu de asta aveam eu nevoie, boala aceea a naturii oricum nu putea avea nici un fel de importanță, și astfel fără a-l minimaliza, nici maestrul Paracelsus, care ar fi putut fi ars pe unul din nenumăratele ruguri pentru idei pentru că făcea el, era o jertfă oricum, și simbolic vorbind, singura adevărată, pentru salvarea unei alte vieți înspre pierire, dar ce era rău, era că jertfa asta nu mai avea rost, se putea transforma într-o vulgară crimă, o nouă crimă a unui oarecare personaj medieval numit Marius, așa că am reușit să-l oprese într-un tîrziu și să-i spun că boala mea nu putea fi... el a încercat să o schimbe cumva... mi-a spus că nu trebuia să-mi fie frică de „basilică basilișcul este de fapt șarpele casei, lisc”, desigur el așa pronunța, pentru păzitorul casei. L-am lăsat să o spună și să plece apoi, dar în mintea mea altceva se potrivea, cum putea ști Paracelsus, oricît ar fi călătorit prin Transilvania asta fumeoasă despre șarpele casei, și asta în fapt nu era decît un vasilisc rău prevestitor și hot al nopții fugind de o aspidă... Dacă Anghel ar mai fi trăit, acum în evul mediu și după 1971, poate el le-ar fi tălmăcit pe toate, el cu heraldica lui complicată din care singur nu mai ieșea ani în tîrziu, el gînditor românesc și schilod al său nestăpîn peste pămînturile... Dacă ar mai fi trăit.

* Fragment din romanul eu același titlu.

petrescu

DECATĂ LUI ORFEU*)

și biletul de la Geor... ed, nuuu, de ce să-l fi... dacă era de la ea,... ea, dar din spi... usul ăla care chiar era... mînt, la trei zile de... n spital, în noaptea în... el de accident atmos... it de cald cum numai... mai poate fi, și ceață... id deschideai fereastra... noaptea aia nu a fost... ba ore poate chiar pi... uă în care mi-am cău... nd rar, scurt și spăi... eram în poziții chinuite,... ai gîndesc că nu pu... e, cocotat prin colțu... e poate și asta făcea... tr-un tîrziu se părea... rmit, sau în fine, a... să adorm cu adevă... și înapoi în pozițiile... sam mereu la un ca... cu ochi de smaragd,... răsuflet acum, dar... capul ascuțit de o... eu limba susurînd ve... și cu ochii din două... se, mari fațetate. Fu... așa, pînă Georgiana... de prin ce ușă cu un... și alb, îmbrăcat tare... incențele care la înce... a semăna cu ale va... dat iar să fug, m-am... Giorgianeii, era a mo... te ei, nu putea fi Ali... mai uitat într-acolo,... uita, moșul acela și-a... și mi s-a părut și el... iar mai blajin, un a... am dat să rîd, spai... ești, moșul s-a desco... rte, avea morgă albi... auzi: Theophrastus... Hohenheim, și și-a a... la loc, eu atunci am... aer foarte natural pe... ră să mă uit la prun... brațele ei „Dar în ce... gă?” — la care ea s-a... Theophrastus, vrînd... să-l distragă de la... diu fața unei ase... „Secolul șaisprezece

cazul celeilalte, ce să fac, nici asta nu mă ținea prea mult, îi răspundeam repede unei mirări ceva mai înainte formate: „de ce te miri de întrebarea mea, stimată vraci Paracelsus? Ce oare femeile sînt chemate să ne aducă la timpul nostru de viață să ne spună cînd și cum începe prezentul? Dumneata probabil că n-ai o nevastă, n-ai o iubită, de, cu atîta vînturat prin lume, riscurile celebrității, că așa fi vîd și pe cei din jurul meu și mai puțin celebrii dar care se luptă în continuare pentru asta, muncesc, asudă dar mai ales nu iubesc adică își calcă pe suflete chiar dacă iubesc, și nu numai femeia, dar chiar omenia aia simplă, aia elementară cum ai zice matale, din ei, nimic nu poate fi mai presus de Scopul ăsta nelumesc de fapt, dar eu, să nu te miri așa că semăn puțin în viață cu ei, eu sînt polul ălalalt al al lumii omenestii, eu nu tînd către nimic, eu nu aspir, eu nu urc, mai ales treptele sociale, eu nu mă propășesc, sau eu știu cum îți place matale să spui. Dar nu știu totuși de ce se pot înșela în halul ăsta maestrului, și cei de rînd, cu toții, asupra mea, bineînțeles, în afara femeii mele, pe ea n-o pot minți, și pe femeile noastre nu le poți minți nici ăi de ț-am spus că stau la capătul ălalalt și calcă pe viață să ajungă te miri unde, chiar dacă le părăsesc așa iubite și muncite de sufletul lor bărbătesc, chiar dacă le lasă cu copiii în brațe, așa cum e Alina în brațele Giorgianeii, nici chiar tu, vracule, nu le poți minți, că măcar o dată pe an, cînd ți se urăște și ție cu hoinărea-lă și cu înavuțieea asta spirituală, între două căni cu vin vii la ea să-i lălăi în singe sub fereastră: „Aoleuuu, că io numai pe tine te-am iubit și te iubesc, Tanțoo!” dar uite, pînă și unul din maestrul mei de la Conservator, acum cinci ani m-am întîlnit cu el prin București, mergea tot așa, cu a-erul lui de mizanrop, cu mîinile în buzunare pînă la coate, e maghiar de felul lui, avea o intonație caraghioasă, dar o mină teribil de expresivă: „dar draghe colega Manu, de ce n-ai mai venit pe la mine, de ce nu me-ai vizitat și tu ca alți colegi, au venit, m-au întrebat de sănătate, ce dar eu sînt de

cornelia velțan

TREZIE

Despre inima ta unde pămîntul sapă o inscripție
Despre liniștea ce umple osul păsării.
Despre limpezimea răsufării care își este singele
Despre tine patria poate oricînd să vorbească.
Ferice de cel ce mîngie trupul crud al țărinei
de cel care de clavicula transparentă a văzduhului său
reazemă arma singerie a visului, Pămîntul
mereu ascute văzduhul, munca șlefuieste mereu
răsufare — patria nu ne trădează niciodată.
Ferice de cel care știe că nu va fi și nu este nicicînd
de unul singur. Culoarea aromată a soarelui
vară se numește și iată vara
izbăvind într-o prevestire — auroasă
arderea milenară a bulgărilor. Pasărea
ce cade lin pe zbor
blînd lăcrimată-i de văzu-mi la atingerea șoaptei.
Ferice de cel care știe că iachipue
o liniște a humusului. Un vis viu al pămîntului său.

SIMȚ DE SIMȚ PATRIA

O patrie de vedere avem în vîz
O patrie de mîngiere stringem în palme
în limbă sapă litere de argint
și sfînte ni-s chiar ale noastre sudalm o

În lungul fluviului apa bulbucă cuvinte
inextricabile pentru alții decît noi
Noi singuri simțim ce însăși ea simte
e-un simț ce ne este aspru altoi

Noi sîntem aievea și-avem o peceto
Simțul acesta ce ne dă viață, candoare
n-avem să-l vindem nici cum, nici unde, nici cui
Cu el rîdem și plingem sîntem ai lui

O singură patrie se-nvechește pe buze
și una singură o-nlțăm întru albastru
la Histria rid universale muze
turnînd în privire pur românesc astru.

EFIGIE

Savearea patriei românești s-o află pe de rost și-n adincul
slovelor să simți zvicnind vina cea caldă a pămîntului
privirile-ți crucificate pe brazi și pe prunci, în
căușul ploilor vorbele săpînd duos mereu... un zvon
de pace ce lacrimă zările și-un gînd de mai bine
un demon înalt secerînd precurat stihile lumii
Apollo necurmat rostește-a sa lyră în hora
slăvitului neam venînd dinspre milenii arse de
candoare, iubire; în pletele crude respirate-ale pămîntului
umbra-mi plînge și-n valurile largi ale lyrei
Cîntînd lunecă-n plutirile fără cumpăt ale mării.

O DIMINEAȚĂ ÎN ROMÂNIA

prietene —
soarele lucea în umărul tău — înmănușată
în brațu-mi precum o mină orbitoare raza lui
m-a cutremurat — eu vin din România, pace ție și tuturor
privirea ta erupe
precum bomba florală a soarelui umanitar
ce lacrimă cu dimineți în baierile planetei în piețele
universităților pline de studenți și îndrăgostiți —
eu vin de pe un plai verde crud și zidită sînt într-o fluturare
de soare — pace ție — eu îți spun să iubim simplitatea
universală a omeniei mai ales atunci cînd prin alte și
indescriptibile prețuri încercăm s-o numim —
seara aceasta undeva buza mării albastre mai e fardată cu
praf de pușcă
și femeia aceea naște acolo un prunc pentru front —
unii își vind conștiința pe un boț de hirtie
cu care fac publicitate microbului flase ce-i scurmă —
prietene — vreau acum să-ți mărturisesc
privirea-ți albastră spală totul
și înconjoară ca o lumină blocul ce se construiește
în țara mea
și în care o femeie multpreaiubită pentru viață
un fiu zămisește

TOMISUL CE SURIDE LA PONTUS EUXINUS

O, Tomis, suris infocat al ărmului
cînd îmbrățișează calm PONTUS EUXINUS.
Strălîmpede soarele picotește pe valuri. Iată
capitelurile sacre blind desfoliază istoria și
vindecă rana timpului.
Intimplarea celor vechi vorbește.
Tridentul zeului Pontus crapă depărtarea. Mina
e-o prelungire a atingerii. Inima o explozie verde a singelui.
Visul e viu și tăcut, atoatevorbitor. Aici
la Histria poți să respiri doar cu răsufliarea pietrei
trupul său e impleticire a vîntului în cîntec și glasul
cufundă istovitor memoria în oasele păsării
ce destind lent tomisiana lespede .. lîngă privirea mea
un ocean scufundat inundă deodată aerul — Histria
revine cu adevărat la mine... euforia liniștită
albastră a ruinelor eliberează tenace istoria...
astfel se întimplă interiorul transparent al metaforei —... la
Tomis — suris infocat al pămîntului meu
îmbrățișînd solar Pontul Euxinus.

ioan david

PINDIND

o voce iar revine
zicîndu-mi de departe,
implant mai vechi din soiuri multe
prin vișele deșarte.

Transferul din materii ilare se
iscodește,

poveste fără nume,
vorbă fără pereche,

pindar de soare medlu...

În cercul ce se strînge
căzut pe dinafară
păgîn de multul sacru,
dor strecurat în raze;
aceiași ritm în frunze
și-n pomi ce se despoaie,

beție ce revine,
beție ce dispare,
poveste de gîndire; perete iar;
și dor de amintire;
se zic pe repetate cuvinte
pregătite:

refuzul de pierit, — paharul —
pindar de soare mediu...

SPRE SOARE

soare rece
soare trist
lumină încetată
lumină pieziș
lipsă de păsări
somnia închis;
soare posibil
soare tîrziu.

VIS ÎNTRERUPT

O pasăre grea
m-a adus din visare
în somn
și m-am trezit dimineața
simțînd apăsarea luminii
pe pleoapele
pe care
un general însemna morții
căzuți cu fața spre
genele mele
spre a fi înmormîntați
în auz.

Rendoienc, o investigație sociologică întreprinsă de o echipă complexă, oferă imagini exacte ale procesului lecturii, dar elucidarea problemei succesului literar, al sancționării și consacării sub aspect valoric al unei opere sau al unui autor, nu sînt eminentamente edificatoare prin criteriul „cantității de lectură”. În genere, succesul literar, și, prin extensie, succesul artistic, reprezintă sancțiunea firească a unui produs estetic; sancțiunea, în principiu, se răsfrînge apoi și asupra creatorului. Este vorba aici de rezultatul unei situații axiologice în planul esteticului, al cărei verdict este dat de critica și de istoria literară.

Pe de altă parte, caracterul bipolar al succesului literar, — rezultat din socialitatea creatorului (ca produs al unui mediu specific) și al operei (prin destinația ei socială), socialitate care se adaugă „polului” pur-artistic — conduce la o dublă situație a creației literare. Prin procesul lecturii, se vor releva așadar nu numai valoarea operei — valoarea publică a travaliului creator —, ci se va înregistra totodată și replica dată de societate acestui travaliu.

ASPECTE ESTETICE ALE PROCESULUI LECTURII

Aceste fapte sînt toate foarte bine cunoscute însuși creatorul literar; știind că scrie pentru a fi citit, el se supune de la început cititorului, acestui suveran înscăunat odată cu declanșarea lecturii. Prin comunicarea ei, scriitorul „abdică” de la operă, „cedînd-o” cititorului. Reputatul sociolog francez Robert Escarpit, vede în această „cedare” un superb proces de desăvîrșire, de împlinire valorică a demersului literar: „A publica o operă înseamnă, în același timp, a o desăvîrși prin cedarea ei cititorului. Pentru ca o operă să existe ca adevărat fenomen autonom și liber, ca faptură de sine stătătoare, trebuie ca ea să se detașeze de creatorul său și să-și urmeze singură destinul printre oameni”¹⁾.

Teoria literaturii și critica literară pot face, în măsura în care sînt preocupate exclusiv de operă, abstracție de cititori. O investigație pertinentă sociologică — nu. Și asta, cu atât mai mult, cu cît — vom vedea — într-o astfel de investigație atitudinea estetică a cititorului este implicată în chiar atitudinea sa socială.

Creatorul scrie fără a se gîndi în vreun fel la aspectele statistice ce vor fi declanșate de receptarea operei sale de către publicul larg, dar, încă de la primele rînduri așternute pe hîrtie, el se va substitui cititorului, încercînd să intuiască efectele sociale ulterioare ale gestului său creator. Tudor Vianu, referindu-se la finalitatea populară a literaturii, nota în acest sens: „Dacă din conștiința producătorului de cultură ar lipsi reprezentarea mulțimii omenești care așteaptă cuvîntul său și este gata să-l urmeze, poate că producătorul de cultură n-ar mai găsi în sine energia necesară realizării”²⁾.

Procesul lecturii „este prezent”, lată, în intențiile conștiente ale autorului, încă înainte de declanșarea sa propriu-zisă, întrucît autorul știe că cititorii vor determina situația estetică a viitoarei sale opere, și va scrie pentru a fi receptat, apreciat, judecat, trăit și consacrat prin social, pe scara valorilor.

Mari critici contemporani formulează opinii, cum sînt cele ale lui Roland Barthes din lucrarea *Sur Racine*, în care literatura este văzută ca un sistem autarhic, închis, ce își creează propriul său echilibru și propriul său sens. Se ajunge la negarea funcției comunicative a literaturii, iar de aici, negarea acestei funcții în

situarea estetică a operei. Aceasta ar explica existența unei „filii transitorice” a literaturii, un sistem funcțional format din doi termeni, în care unul este fix (opera), iar celălalt variabil (lumea), fără ca cel de-al doilea să poată exercita vreă influență asupra primului termen. Convingerea noastră, întărită și de caracterul eminent social al culturii în socialism, rămîne aceea că în procesul lecturii cititorul este acela care pronunță succesul sau insuccesul, deopotrivă și sub aspect estetic, și sub aspect social. Literatura nu poate deveni valoare numai „în sine”, ci și „prin sine”, adică prin funcțiile și efectele sale.

Wellek și Warren au consacrat spații întinse³⁾ problemei abordării extrinseci a literaturii. Deși pornesc într-o investigație mai degrabă tradițională a operei literare, ei nu exclud întru totul efectele și influențele exercitate de structurile și conștiința structurilor sociale asupra fenomenului literar, notînd că o cercetare mai atentă în acest sens „ar fi foarte binevenită”. De asemenea, în privința integrării atitudinilor sociale, a reacțiilor cititorilor ca părți constitutive în valoarea unei opere, cei doi reputați autori precizează: „Întrebarea dacă atitudinile

vergeau spre operele unor autori ca Sadoveanu, Camil Petrescu, George Călinescu, Rebreanu, Marin Sorescu, Eugen Barbu, Marin Preda, întrunind opțiuni, situate statistic, între 50 la sută și 100 la sută din opțiunea maximă. Menționăm că este vorba despre numărul real de cititori, stabilit după fișa de carte aflată în evidența bibliotecii. O cincime din totalul cititorilor consuma în mod constant poezie de calitate. În ceea ce privește proza, pragul estetic consemna o remarcabilă confruntare clasic / modern / actual, semnănd căutarea valorilor reprezentative în domeniul cărții beletristice. Motivarea majoritară: nevoia de frumos, descoperirea de noi valori literare care să se însinuzeze personalității proprii a fiecărui cititor.

Un cercetător francez, Jean-Paul Gourevitch scria că actualmente, în Franța, „se găsesc mai degrabă 5.500 de autori decât 500 de cititori de poezie”, motivînd și generalizînd acest fenomen pentru societățile avansate, unde mass-media a uzurpat catastrofal lectura.

Amintindu-ne de acest „argument”, am dorit, firesc, să aflăm ce influență exercită asupra publicului nostru, asupra lecturii sale, presa, radioul, televiziunea. La Chișineu-Criș, aproape toți subiecții au negat determinarea mass-mediei, canalele ei intervenind doar ca un „ghid” al preselectiei, ca un barometru ce indică, și care atrage atenția asupra unei opere, sau a alteia. Faptul în sine ne-a întărit convingerea că o cunoaștere a cărții prin mass-media este accidentală și involuntară. Peste 90 la sută de cititori receptează opera prin lectură determinată de dorința de relevare a valorii, considerînd prin aceasta un proces care implică atitudinea estetică, starea de conștiință. Pe lângă științele tradiționale ale literaturii, starea de conștiință a publicului, acționează continuu la sancționarea succesului literar, stabilind și restabilind așadar, prin atitudinea estetică în cadrul acestui proces, scara valorilor; iar influențele nu sînt de loc neglijabile.

Pe marginea acestor constatări, ne-au fost sugerate, atunci, ideile unei tipologizări a mijloacelor sau canalelor de receptare a literaturii, în funcție de atitudinea estetică a receptorului:

a) Canalele active sau care sînt căutate de către public. Ele sînt supuse unei riguroase selectări prin starea de conștiință a valorii sau nonvalorii literare, pe care le sancționează public. Aceste canale sînt reprezentate de procesul lecturii publice.

b) Canalele pasive sau cele care caută publicul. Acestea sînt receptate conform unei programe instituționalizate (rețeaua de învățămînt și alte forme instituționale); faptele difuzate sînt definitiv situate sub aspectul valorii estetice.

c) Canale indiferente. Au un caracter ocazional, aleatoriu, nu își propun o situație estetică prin aceea „stare de conștiință” a publicului. Ele implică doar o „stare de cunoaștere”, de luare de contact. Sînt reprezentate de presa scrisă, radio, TV, etc., ori de formele colocale ale difuzării ca prezentări de carte, conferințe, interviuri ș.a. Canalul (a) reprezintă canalul major. Alte zone socio-culturale investigate înainte și după Chișineu-Criș, pe eșantioane care au depășit 10.000 de subiecți, dovedesc că lectura, ca proces de relevare publică a valorilor literare și culturale, este o asumare conștientă, a esteticului între valorile generale ale societății socialiste. O abordare sociologică pertinentă, aducînd esteticul și socialul, simultan, în evaluarea și sancționarea fenomenelor literare, pot pune și mai bine în valoare finalitatea lecturii, în procesul complex de formare a personalității multilateral dezvoltate.

Un public educat, pentru care noțiunea de „gust” este sinonimă cu coordonata estetică a personalității, va decanta competent ceea ce este „fenomen” sau „succes” literar, de ceea ce este autentic fapt de artă. Succesul cărții nu este sinonim cu valoarea. Dar lectura este un proces măsurabil și, paradoxal, problema abordării extrinseci, sociologice, a literaturii, oferă un revers al medaliilor prin care aspectul statistic al lecturii devine operant; o carte care nu a avut rezonanță în public, care nu a avut și nu va avea cititori intră într-un raport de echivalență cu „non-existența” ei în planul estetic.

VALENTIN-LAURENȚIU VIȘAN

1) Robert Escarpit, *De la Sociologia literaturii la Teoria Comunicării*. Studii și eseuri cu un Cuvînt înainte al autorului, Editura științifică și enciclopedică, București, 1980, p. 51-52.

2) Tudor Vianu, *Filosofia Culturii*, Publicom (București), 1944, p. 28.

3) cf. René Wellek, Austin Warren, *Teoria literaturii*, Editura pentru literatură universală, București, 1967, p. 151-152.

Stagiunea muzicală timișoreană

Joi, 5 martie, o întîlnire plăcută cu orchestra de cameră a Filarmonicii, dirijată de compozitorul Remus Georgescu Retne atenția, fără îndoială, lucrarea lui D. Popovici, „Omnia tui, Sadoveanu” (în primă audiere absolută), incitînd la discuții privitoare la posibilele interferențe ale muzicii cu literatura. Afirmarea de mai sus se sprijină nu numai pe tema abordată ci și pe calitățile compozitice remarcabile, îndrăznesc să spun chiar surprinzătoare. Alexandru GUTU (violoncel) găsește maniera adecvată de a trata lirismul melodios al compoziției, coborîrile pînă în acel prag al muzicii de la care începe tăcerea, răvășirile ei capătă amplitudinea și suflul larg al armoniei simple, tocmai de aceea atrăgătoare. Prilej de a gîndi încă odată la venicia dintre simplitate și adîncimi nebănuite.

De un binemeritat succes s-a bucurat „Concertul în Re major pentru trompetă și orchestră” de G. Ph. Telemann (solist Lazăr Moldovan). Melodicitatea izbucnind între treptant și șăgalnic nu alungă fastuosul inerent cînd este vorba de trompetă, construit însă în adîncime pe prezența constantă, discretă, răzbătînd pe alocuri în prim plan, a orgii, așa cum nu alungă nici încetineala dulce, susurată, pîndită ca o pradă a bucuriei molatece din partea a II-a, „Grave”. Ultima parte, „Allegro”, înfățișează frazele rostite de viori, răstălmăcite de violentele, dominate brusc de trompetă, într-un dialog strălucitor, vioi.

★

Îndelung aplaudată, mesageră a armoniei și temperamentului sud-american, interpreta braziliană Maria Livia Sao Marcos, a prezentat publicului timișorean, printre altele, lucrări de H. Villa Lobos, F. Moreno Torroba, A. Ginastera. Un program extrem de variat, trecînd de la „gitaradele” regelui Danemarcei (J. Dowland), aducătoare ale mișcărilor și rigurilor melodice a le evului mediu, la gingașia variațiilor pe melodia „Maiden” s'en va-t-on guerre”, săvîrșind minunea contrastelor și a depărtării în „Preludiu” (H. Villa Lobos), moment care, deși conceput la cu totul alte dimensiuni ale spațiului și timpului, ne dă senzația stranie a apropierii de fiorul eminescian („Mai aproape, mai aproape / Mai încet, tot mai încet...”).

Fantezie, ingeniozitate, modernitate îmbinată cu virtuozitatea, iată impresia pe care ne-o lasă recitalul Mariet Livia Sao Marcos, arhitectură bine gîndită, echilibrată, impresie dată de concert în totalitatea lui.

RADU CIOBOTEA

I

n mod firesc, istoria mișcării muncitorești și socialiste din România se integrează organic în lupta poporului român pentru progres, independență și unitate națională.

Mișcarea muncitorească din România este strâns legată de dezvoltarea generală, economico-socială, politică și culturală a societății românești, de progresul forțelor de producție și de schimbările petrecute în relațiile de producție. Cu un statut de existență mișcarea muncitorească și socialistă din România se caracterizează prin continuitate, ascensiune și neobosită aspirație spre unitate. Aceste trăsături definitorii privesc formele de organizare, de luptă și ideologia clasei noastre muncitoare. În aceeași măsură, mișcării muncitorești i-au fost caracteristice: spiritul combativ, revoluționar, care s-a manifestat încă de la începuturile ei, păstrând tradiția luptei seculare a țărănimii din rîndurile căreia provenea în bună parte; spiritul novator, ceea ce a determinat nota de originalitate manifestată în strădaniile de rezolvare a problemelor majore ale epocii și ale mișcării însăși; profundul patriotism, clasa noastră muncitoare asumându-și rolul de purtător al năzuințelor întregului popor și ritualitatea românească, receptivă față de internaționalismul generat de însăși aspirațiile care au innobilat dintotdeauna lupta popoarelor pentru libertate și progres.

Odată cu apariția relațiilor de producție capitaliste, în România a luat naștere și s-a dezvoltat, treptat, proletariatul român care a preluat tradițiile înaintate ale luptei revoluționare de eliberare socială și națională duse de-a lungul veacurilor de poporul nostru, le-a continuat și dezvoltat pe o treaptă superioară.

Rădăcinile istorice ale Partidului Comunist Român

În evoluția sa, clasa muncitoare din România a cunoscut un progres continuu de clarificare politică și ideologică, precizând cristalizarea unui program revoluționar de luptă, menit să polarizeze în jurul lui toate forțele progresiste ale societății.

„Proletariatul român — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — devine tot mai mult purtătorul idealurilor celor mai revoluționare ale maselor populare, exponentul aspirațiilor vitale ale întregului popor spre dezvoltarea patriei pe calea progresului, spre o viață liberă și demnă”.

Exploatarea maselor populare, lipsurile în care erau nevoite să trăiască au generat și în România ca peste tot unde au apărut și s-au dezvoltat relații capitaliste, forme de manifestare ale luptei de clasă.

De la primele conflicte de muncă atestate documentar la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, continuînd cu cele din prima jumătate a secolului trecut din întreprinderile miniere și din saline, s-a trecut, începînd cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea la forme de luptă organizate, la greve.

Paralel cu creșterea spiritului combativ, încep să apară forme de organizare ale clasei muncitoare. De la prima asociație a lucrătorilor tipografi din Brașov, înființată în 1843, continuînd în deceniile următoare cu asociațiile muncitorilor din București, Reșița, Timișoara, Iași, Arad, Galați ș.a., s-a ajuns în 1872 la 51 de organizații profesionale ale muncitorilor

ceea ce a impus înființarea, în octombrie 1872 a Asociației generale a tuturor lucrătorilor din România, una dintre cele mai vechi organizații la scară națională din lume. Pe măsura creșterii conștiinței maselor, datorită eforturilor hotărîte ale muncitorilor, se întemeiază în ultimele decenii ale veacului trecut organizații profesionale de clasă, capabile să conducă lupta împotriva exploatarei capitaliste.

În același timp cu procesul de organizare profesională, apare și se dezvoltă în România mișcarea socialistă. Receptate încă din faza lor utopică, ideile socialiste au fost concretizate în forme originale prin constituirea în 1835, din inițiativa lui Teodor Diamant a falansterului de la Scăieni — Prahova. În climatul afirmării unor idei progresiste, democratice ale unor gânditori români ca: Bălcescu, Mihail Kogălniceanu, Simion Bărnuțiu, Ion Ghica și mulți alții, au luat ființă în anii 1868-1871, primele, organizații socialiste la Timișoara, Arad, Reșița, București, Iași, Galați, Ploiești desfășurîndu-și activitatea paralel cu asociațiile profesionale ale proletariatului, tendința firească fiind aceea de unire a celor două elemente într-un singur suvoi revoluționar.

Procesul de însușire a socialismului științific s-a detașat ca o operă revoluționară profundă, care se făcea la lumina din operele lui Marx și Engels, publicate caracter creator. Paralel cu traducerea realității românești, căpătînd astfel un în gazetele socialiste și muncitorești, socialistii români au elaborat o serie de lu-

crări teoretice. Între acestea de cea mai mare importanță teoretică a fost lucrarea lui C. Dobrogeanu-Gherea (1886): „Cevor socialismului român”, destinată a direcționa într-un program clar și unitar activitatea mișcării muncitorești din țara noastră.

Pe baza programului din 1886, elaborat în lumina socialismului științific, se întemeiază (1877) cercurile muncitorești la București și în alte orașe, iar peste trei ani, cluburile muncitorești, ca organizații, „în jurul cărora să se organizeze toate puterile partidului muncitorilor”. Creșterea deosebită a activității socialiste impunea cu acuitate centralizarea și unificarea la nivel național a tuturor organizațiilor politice muncitorești. În acest scop, la 31 martie 1893, au început la București, lucrările Congresului cluburilor muncitorești, congres ce a decis unificarea organizațiilor existente și întemeierea P.S.D.M.R. — primul partid politic al clasei muncitoare din România.

Făurirea partidului politic al clasei muncitoare a marcat un moment deosebit în viața politică și socială a țării, în evoluția societății românești. În cadrul congreselor, ca și într-o serie de alte manifestări, și-a spus cuvîntul în toate problemele legate de propășirea poporului român. Întemeiat pe principiile socialismului științific, partidul clasei muncitoare s-a pronunțat pentru dezvoltarea industrială a României, rezolvarea problemei agrar-țărănești, consolidarea independenței și suveranității naționale, desăvîrșirea procesului de făurire a statului național unitar. Izvorit din realitățile social-politice ale României, partidul clasei muncitoare va acționa ca un detașament revoluționar pentru înlăturarea exploatarei capitaliste, pentru progresul general al societății românești.

NICOLAE NAGARA

A

leseori era văzut pe străzile strimte ale orașului Urbino, un bărbat între două vârste, îmbrăcat simplu, într-o haină roșie, ce amintea de Cosimo de Medici sau de Ludovico Gonzaga. Oamenii se dădeau la o parte cînd trecea, ba, chiar, erau unii, care, cîzînd în genunchi, îi ziceau: „Dio ti mantegna signore”. Fizionomia de neuitat a acestui om, cu trăsături adînci, încremenite, urcînd parcă din aburul înțelepciunilor primordiale, a surprins-o Piero della Francesca, într-un tablou ce se află la galeriile Uffizi din Florența.

Federico Montefeltro, duce de Urbino (1444-1482) a fost una dintre personalitățile Renașterii, prin care a triumfat ideea armoniei și a echilibrului. Părea descins direct din gîndirea divinului Platon. Spre deosebire de mulți principii italieni, care și-au trăit clipele de glorie, într-o somptuoasă și ostentativă solitudine. Federigo, nutrind adînci sentimente pentru supușii săi, a ținut să fie mereu în mijlocul lor, Cîrcula fără escortă, stînd de vorbă cu fiecare. Cererile le rezolva cît mai repede cu putință, iar cei ce doreau să-l vîdă la palat, puteau s-o facă, la orice oră, fără nici o restricție. Spre a se conecta și mai mult la pulsul multîmii, deținea adesea, pe una din terasele deschise ale palatului, vîșina la vîșnurile antice prin ascultarea unor lecturi, din Tit-Liviu. Se arăta intransigent față de tot ce ar fi putut altera caracterul omenească Pedepsea cu asprime crimele și jafurile, iar jocurile de noroc le-a interzis cu desăvîrșire. În convorbirile curente ale celor din Urbino, cuvintele de ocară și megalomaniile lipsău. De educația, mai ales militară, a fiilor marilor senatori din duce se ocupa

personal, supraveghînd discret și activitatea profesorilor, observațiile sale, nedeșăvîșind niciodată regimul sugestiilor. În clipele sale de răgaz, în sălile mai retrase ale palatului, de multe ori poate ducetele s-a gîndit la Grecia. La creștele în-nourate ale Olimpului, la coloanele albe, de marmură ale Parthenonului, sau la cerurile albastre sub care au pășit, cu secole în urmă, Platon și Aristotel, Eschil sau Tucidide. Dar toate acestea nu le putea reduce în preajma sa, decît sub forma cărților. Ajutat de librarul florentin Vespasiano da Bisticci, ani de zile i-a dedicat Federigo constituirea bibliotecii sale, care, alături de cea a lui Cosimo de Medici și a papei Nicolae al V-lea au fost cele mai renumite din Renaștere. A plătit

se căsătorească cu Battista Sforza, fiica lui Alessandro și viitoarea mamă a lui Guidobaldo Montefeltro. Războiul început cu Sigismondo Pandolfo a fost continuat cu fiul nelegitim al acestuia, renumitul condotier Roberto Malatesta. În final însă, cei doi s-au împăcat, căci dragostea lor comună de cultură a anulat animozitățile de pe cîmpul de luptă. Au murit amîndoi în locuri diferite, însă, ciudat și paradoxal în chiar aceeași zi. Roberto la Roma și Federigo la Bologna. Ca o ultimă dorință și supremă dovadă de amicitie, și-au încredințat spre ocrotire unul altuia statele și fiii minori. Federigo Montefeltro l-a avut succes pe Guidobaldo care în esență a fost un om nefericit. Portretul său, înfățișînd un

singurele sale contribuții la Muzeul Istoriei sînt: „un laț care sugrumă, un cuțit care înjunghie, o mască înșelătoare și un condei care minte”. Dealtfel, în duelul cu Cezare Borgia, Guidobaldo a ieșit în cele din urmă învingător. În apartamentele papei Iuliu al II-lea l-a văzut pe perfidul său dușman, care a semănat atîta moarte în Italia, cîzînd în genunchi și implorînd iertarea. Nu ni s-a păstrat nici un portret sigur al acestui machiavelic personaj (în relații reale cu Machiavelli), care niciodată nu se afla în locul unde se dădea o luptă, apărînd, în schimb, surprinzător în momentul cînd, personal, vreun adversar de-al său urma să fie suprimat.

Viața spirituală a curții din Urbino, strălucitoare sub atîtea aspecte a surprins-o cu multă profunzime Baldassare Castiglione în al său „Il Cortegiano”. Erau momente cînd invitații sub privirile binevoitoare ale perechii ducale, ascultau recitări din Petrarca sau arii din operele lui Josquin de Pres, muzicianul regelui Ludovic al XII-lea. Alteori, dansau, se distrau cu bufonii sau se înfăcșurau în discuții, mai ales pe teme erotice. Cele mai strălucitoare și savante intervenții le avea Pietro Bembo. Auditorul format din familia ducală, Giuliano de Medici, Ottaviano Fregoso, Emilia Pia, Cezare Gonzaga, asculta fascinat. Dealtfel, Messer Pietro, la o vîrstă destul de înaintată, se îndrăgostise de Lucrezia Borgia. Aceasta, răspunzînd ideal iubirii lui, i-a trimis mai multe scrisori și o neprefăițată buclă de păr. Se spune că lordul Byron ar fi izbutit să fure un fir pînă în cele din urmă din această celebră buclă, aflată la Biblioteca Ambroziană din Milano.

Dar în anul 1508, starea sănătății lui Guidobaldo s-a înrăutățit brusc. Umbre triste s-au lăsat asupra castelului din Urbino. În ultimele sale momente, a fost vegheat de Baldassare Castiglione și Ottaviano Fregoso. A părăsit această lume rostînd, aproape imperceptibil, versuri din Vergiliu, în care era vorba de un mîl negru și un stufăriș oribil, pe care apele Styxului le inconjurau de 9 ori.

MIRCEA PORA

Familii din Renașterea italiană (II)

regește, foarte multă vreme, în jur de 40 de scriitori, pentru a-i transcrie cele mai prețioase cărți de pînă atunci. Dar ca o fatalitate, o bună parte dintre acestea în timpul lui Guidobaldo, fiul său, au încăput pe mîna lacomă și criminală a lui Cezare Borgia, care fejud palatul din Urbino, a trimis la Roma, nenumărați catiri încercăci cu splendorile familiei Montefeltro.

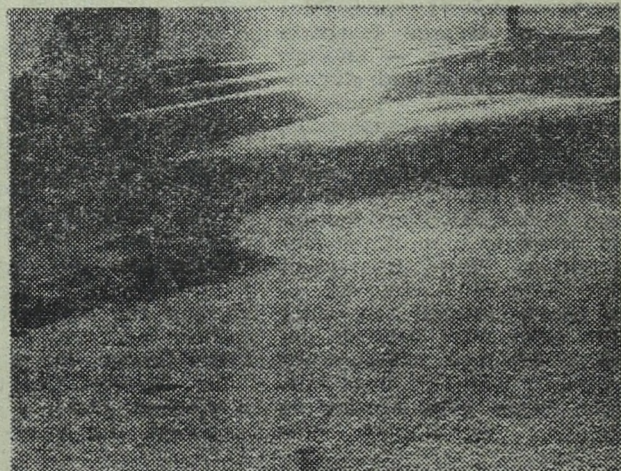
Pentru a spori și mai mult frumusețea bibliotecii sale, a interiorului, Federigo a cerut lui Melozzo da Forlî s-o împodobească cu alegorii ale artelor liberale. Execuții grațioase, care însă mult prea repede s-au degradat. Dacă Bramante la bătrînețe i-a ținut prelegeri papei Iuliu al II-lea despre Dante și Divina Commedia, se datorește faptului că prima sa formație intelectuală e legată de biblioteca din Urbino.

Avînd cămăși înăscute de arhitect și mai ales un simț fără greș, al arhoniilor, Federigo, ajutat de Laurana, a construit palatul ducal al familiei Montefeltro. Numeroasele încăperi din care nu lipsesc tapiseriile, bronzurile, instrumentele muzicale, se mențin în regimul unei somptuoșități discrete. În această ambianță a palatului au trăit și au pictat Piero della Francesca, Paolo Uccello, Melozzo da Forlî, flamandul Juste de Gand, și Giovanni Santi, tatăl marelui Rafael Sanzio. Dacă împrejurările politice nu l-ar fi obligat, poate niciodată Federigo Montefeltro nu ar fi pus mîna pe arme.

Doar cu familia Malatesta din Rimini relațiile pașnice se dovedesc, pînă la urmă, greu de menținut. Sigismondo Pandolfo Malatesta, despre care se spunea „că avea o cunoaștere adîncă a Antichității și a filozofiei” atînsese aproape o perfecțiune în a comite omoruri, adultere, violuri și a călca jurămînte. A încercat în câteva rînduri să-l otrăvească pe Alessandro Sforza, seniorul din Pessara, pentru a-i răpi micul stat. Or Federigo urma să

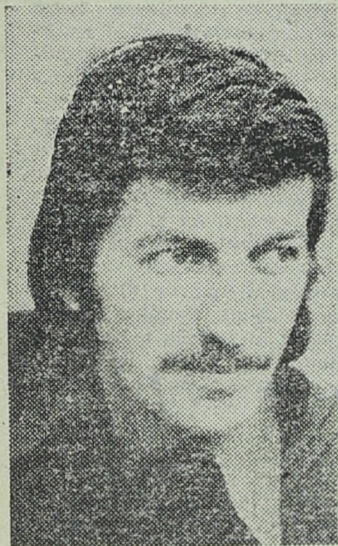
bărbat cu fața palidă și prelungă, cu privirea pușin oboșită, se află în Palatul Pitti din Florența, fiind atribuit lui Francesco Bonsignori, pictor din Verona. A suferit de timpuriu, de gută și de o boală care în general se ține ascunsă. De multe ori nu se putea deplasa dintr-un loc într-altul, avînd nevoie de lectică. Dar pentru toate acestea, destinul într-un fel l-a răsplătit, dîndu-i ca soție pe Elisabeta Gonzaga. Model de virtute și devotament, ducea a fost alături de Guidobaldo în cele mai dramatice momente ale existenței sale, și mai ales atunci cînd a fost nevoit, în două rînduri, să-și părăsească statul, atacat mișelește de Cezare Borgia. Fugarii s-au adăpostit prima oară la Mantova, iar apoi la Veneția. Aici au fost primiți cu toate onorurile de oficialități, dar în special de dogele Leonardo Loređan, al cărui chip ciudat, îmbătrînit parcă prematur, l-a imortalizat Giovanni Belini într-un tablou ce constituie și astăzi una din mindriile muzeului „National Gallery” din Londra. Pe bună dreptate Robert de Sizeranne, referindu-se la fiul papei Alexandru al VI-lea afirmă că

Fotografie de Lucia Krempanzki (dintr-un plic uitat undeva printre dosare și găsit întîmplător de unul din redactorii noștri). Lucia Krempanzki, studentă în anul I la Mecanică cu nume-roas pearticipări la saloanele fotografice interne și internaționale a fost ignorată pînă acum. În numerele următoare vom face o cunoaștere îndreptare prin publicarea unora din fotografiile ei.

An Ort und Zeit gebunden

Horst Samson, du hast 1978 einen ersten Gedichtband („der blaue wasserjunge“) veröffentlicht, dem du – so viel ich weiss – distanziert gegenüberstehst. Welche literarischen und vielleicht auch persönlichen Erlebnisse veranlassen dich dazu?

HORST SAMSON, geb. 4. 6. 1954 in Salcimi (Kreis Ialomița); Redakteur der „Neuen Banater Zeitung“, Journalistik-Student (Fernkurs III. Jahrgang) an der Akademie „Ștefan Gheorghiu“, Preis für Lyrik beim Landesfestival „Cintarea României“ (1977) und des ZK der VKJ (1978); Verfasser des Gedichtbandes „der blaue wasserjunge“ (1978); vertreten in den Anthologien „im Brennpunkt stehen“ (1979) und „Fechung“ (1979). Den Gedichtband „tiefflug“ beim Dacia – Verlag in Vorbereitung.

Die literarischen Erlebnisse sind zugleich auch die persönlichen. Ich habe mich von dem Gedichtband distanziert, weil ich der Meinung bin, dass die Gedichte, die im Band enthalten sind, nicht mehr meiner jetzigen Denkart und Schreibweise entsprechen. Es sind Gedichte aus einem Stadium des Beginns. Natürlich sind es meine Gedichte, das möchte ich hier betonen. Jedenfalls glaube ich, dass ich zur Zeit nicht mehr solche Gedichte schreiben, die so ortlos und so zeitlos sind.

Das soll ein Engagement sein, nicht ortlos und nicht zeitlos zu schreiben...

Ja, also ich bin einer der Schriftsteller, die sich als engagiert bezeichnen.

Gegenwärtig bist du als Redakteur bei der NBZ tätig. Wie verträgst sich der Redakteur Samson mit dem Dichter Samson?

Es ist bekannt, dass die Redaktionsarbeit die schriftstellerische Tätigkeit erschwert, denn man verzettelt sich in ungenügend vielen Einzelheiten und Details, man schreibt oftmals für den Tag – nicht immer, es gibt auch Ausnahmen – aber im grossen und ganzen bin ich der Meinung, dass die Redaktionsarbeit meiner schriftstellerischen abträglich ist. Allerdings habe ich auch viele Vorteile dadurch, dass ich in einer Redaktion sitze, denn hier habe ich einen besseren Zugang zu verschiedenen Zeitungen, Zeitschriften, zu Informationen, und das Informiertsein ist natürlich wichtig für den Schreibenden.

In so manchen deiner Gedichte setzt du dich literarisch mit den konservativen Aspekten unserer schwäbischen Gemeinschaft auseinander. Tust du das auch persönlich?

Ich betrachte Gedichte als etwas Persönliches. Und in dem Sinne ist es auch eine persönliche Stellungnahme dazu, eine aktive Haltung gegenüber konserva-

tiver Erscheinungen, die auf dem Dorf manifest werden.

Welche Eindrücke des Stadtlebens wirken auf dich ein und veranlassen dich zu Gedichten? Sind das da auch nur die konservativen Aspekte des Herkömmlichen?

Ich bevorzuge eigentlich das Dorfmilieu. Ich glaube, dass meine besten Gedichte jene sind, die mit der Dorfproblematik in Zusammenhang zu bringen sind. Aber auch die sogenannte Grossstadtyrik – Temeswar jetzt in Anführungszeichen als „Grossstadt“ bezeichnet – ist für mich ausschlaggebend. Die Eindrücke, die ich für mich als Lyriker prägend bezeichnen möchte, sind folgende: die Vereinsamung,

beziehungsweise die Verstörung des Individuums, das in einer Grossstadt lebt, und die Irritationen, die notwendig aus einer derartigen Lebensweise entstehen – das ist eine Sache, der ich schon seit längerer Zeit nachgehe. Denn durch die Konfrontation mit dem auch bei uns bereits als hektisch zu bezeichnenden Alltag entstehen diese gewissen Deformationen im Psychogramm von Personen, die ich als Lyriker – und oftmals bin ich mir da selber Exempel – in Gedichten verarbeite, die subjektiv gehalten sind.

Du sagtest, dass die Gedichte, die dem Dorfmilieu entstammen, deine besten sind. Heisst das aber nicht etwa, dass du dich vom Dorfmilieu noch nicht richtig distanziert hast, weil du immer wieder darauf zurückkommst?

Nein. Ich glaube, es heisst eben, dass ich mich davon distanziert habe. Denn die Distanz zu einem Thema betrachte ich als eine Voraussetzung für eine essentielle (subjektive) Abhandlung der Thematik. Erst wenn man das Ganze aus einer gewissen Entfernung sehen kann, hat man einen Überblick und es kristallisieren sich so verschiedene Denklinien der implizierten Bevölkerung heraus. Ziele, die diese Leute haben, Aufgaben, die sie meinen erfüllen zu müssen.

Welche Erinnerungen sind dir aus deiner Kindheit geblieben? Zum Beispiel über deinen Geburtsort Salcimi (Kreis Ialomița)? Hat man in der Familie davon gesprochen?

Erinnerungen an meinen Geburtsort habe ich keine, denn ich war ein Jahr alt, als wir zurückgekommen sind. Nur in der Familie wurde sehr oft davon gesprochen, weil das ja ein wesentlicher Einschnitt in der Biographie meiner Eltern war, der auch das Familienleben beeinflusst hat. Meine

Eltern und selbst mein Bruder, der damals sechs Jahre alt war, haben mir selbstdarüber erzählt. Ich habe auch immer danach gefragt, weil es mich interessierte, den subjektiven Kontext zu kennen, das Umfeld, in dem ich auf die Welt gekommen bin. Denn die historische „Darstellung“, die ist ja allzu bekannt und sie neigt zu gewissen objektivierten Darstellungsweisen, die eigentlich äusserst subjektiv sind. Man darf sich in diesem Zusammenhang folgende Frage stellen: Welches ist der Unterschied zwischen Richtigkeit und Wahrheit? Nämlich die Generation meiner Eltern, die diese Zeit mitgemacht hat, beziehungsweise Erlebnisse hatte, die für sie prägend waren, hat das anders gesehen. Sie betrachtet die Ereignisse oftmals aus einem ganz persönlichen Blickpunkt, und ich möchte hier unterstreichen, dass da oftmals der subjektive Blickwinkel der objektive ist.

Du bereitest jetzt im Dacia Verlag einen neuen Band vor. Wie stehst du diesem gegenüber?

Die Auswahl dieser Gedichte betrachte ich für meine jetzige Auffassung von Literatur, von Lyrik, von einem Engagement als bezeichnend und stellvertretend. Und ich bin auch überzeugt, dass sich in meiner jetzigen Denkweise sobald nicht viel ändern wird, das heisst, ich habe mich auf die „offenen Enden der Gesellschaft“, wie das Volker Braun benennt, oder auf die „unzumutbaren Bedingungen“, wie das Martin Walser nennt, als Ausgangspunkt für mein Schreiben, eingelassen, um mich so als Autor zu definieren. Der Band heisst „tiefflug“. Aus dem Titel lässt sich bereits ableiten, dass es keine zeit- und ortlose, beziehungsweise problemlose Gedichte sind, sondern ich versuchte mich tatsächlich an diese Grenzlinien, die ich da benannt habe, zu halten.

Danke für das Gespräch.

HELMUTH FRAUENDORFER

HORST SAMSON

VORSTELLUNGEN VOM ERFASSEN DER WELT

zwischen bildern
die sich überlagern
in den köpfen der leute
stehe ich neben den ereignissen
mit meinen hoffnungen
die alle einen sperling haben

der eingetrocknete ton des morgens
der mir fremd geworden ist
der niemandem mehr gehört
gedanken und tatsachen wie ein zaun
über den ich nicht hinweg kann
eine herausforderung die ich annehme

ES DARF GEWEINT WERDEN

für meinen vater

verriegelt ist
die tür zu meiner unbekümmertheit
angst
ich weiss nicht auf was sie hinaustäuft
ich weiss nur woher sie kommt

ein leben für die koffer
sagt mein vater
und er reibt sich wund
an der last seiner heimat

unter einem himmel ohne besondere merkmale
franst an den rändern
sein leben aus

es darf geweint werden
sagt mein vater

MEIN DORF AM SONNTAG

motto 1: mein dorf
das ist eine gegend
in der saftiges gras wächst

motto 2: die gänse
gehen weiss
auf den dorfteich zu

die alten
sitzen vor den häusern
und warten dass jemand stirbt
die frauen
haben die brillen auf
und stricken sich warme socken
die männer
schreien begeistert
wenn die lokalelf im sturm liegt
die jungen
klopfen die asche von den zigaretten
und leeren die biergläser
die mädchen
gehen in geblühten röcken
und tragen blonde kinder im bauch

Der keusche Eklektizismus

Gedanken über John Lennon (9. 9. 1940–8. 12. 1980)

Etwa 1962 hörte ich zum ersten Mal den Namen „Beatles“, ohne mir darunter etwas vorstellen zu können. Erst später dann die ersten Beatles-Songs. Zu Hause wurden „Wunschkonzerte“ gehört. In jenen frühen 60er Jahren wünschte sich noch keiner Beatleslieder. Da man über die Musik der Beatles heftig schimpfte, begann sich in mir ein Gefühl der Solidarität für die Produktionen dieser jungen Leute zu regen. Als ich sie schon namentlich kannte, – John Lennon, Paul McCartney, George Harrison und Ringo Starr – feierten sie ihre grossen und stürmischen Auftritte. Tausende strömten in die Konzertsäle, die Radio- und Fernsehsender scheuten sich schon nicht mehr vor ihrer ungewöhnlichen Musik, in den Zeitungen widmete man ihnen ganze Seiten, ihre Haartracht fand überall Nachahmer – die Lieder wurden in aller Welt mehr oder weniger gedeutet. Mädchen hatten einen Orgasmus während ihrer Auftritte, ganze Säle wurden zu Kleinholz zerschlagen, eine

hysterische Selbstbefreiung setzte ein bis dahin latentes Potential juveniler Aggressivität in einen engagierten Aktivismus um, der die diversesten Formen der Emanzipation durchlief. Was damals Protest war, tendiert jetzt zur Uniformierung. Anhand der restaurativen Tendenzen, die sich überall wieder bemerkbar machen – Discopuppen und anachronische Schmalzloken gehören wieder zum Dekor eines „richtigen“ Teenagers dieses anbrechenden Jahrzehnts –, kann man die Zählebigkeit kleinbürgerlicher Schablone nachweisen. Die Musik der Beatles – John war der engagierteste unter ihnen – stemmte sich gegen die Schlagerbarrikaden einer bestimmten Kategorie von Leuten, die man gewöhnlich Spiesser nennt. Die Provokation dieser Musik, der Protest, die ironischen Mu-

sikclownerien, die Persiflage usw. richteten sich wider einen bestimmten gesellschaftlichen Muff, gegen jene ungeschriebenen sozialen Gedanken- und Verhaltensmuster, die zu Synchronisation und Anpassung führen, jene Fertigteile eines immanenten Spiessermasochismus, auf welchem die Bequemlichkeit der Konformität beruht. Eine neue Harmlosigkeit dringt in die Musik ein (ähnliches ist u. a. auch in der Poesie bemerkbar). Musik wird wieder konventionalisiert, indem präfigurierte Muster unkritisch übernommen werden. Die sich daraus ergebende „ästhetische Monotonie“ wirkt nicht einmal wie eine Parodie! Epigonen reproduzieren immer nur Vergangenes, das durch un-kreatives Abwandeln einfach verdorben wird. Man möge nur an die Disco-Varianten der Beatleslieder denken. Das Verhalten der Disco-Stars ist

völlig schemenhaft. Wie würde beispielsweise John Lennons Amsterdamer Protestaktion gegen den Vietnamkrieg in „Disco-Manier“ aussehen? Wie würde Lennons „Give Peace A Chance“ als Punk-Rock klingen? Jämmerlich. Am Tode John Lennons verdienen jetzt selbstverständlich wiederum die Medienmacher, die es seinerzeit geschafft haben, das Beat-Phänomen zu neutralisieren. Showbusiness – ein Schlagwort, das immer trifft. Wie recht behält der Dichter Lennon in einem 1961 geschriebenen Gedicht: „Ich entsinne mich einer Zeit, als / Alle, die ich liebte, mich hassten, / Weil ich sie hasste. / Was soll's, was soll's, was. / Scheissdreck noch mal, soll's. // Ich entsinne mich einer Zeit, als / Bauchnabel kniehoch waren, / Als nur das Scheissen schmutzig war / Und alles andere / Sauber und schön. // Ich

kann mich an nichts erinnern / Ohne eine Traurigkeit, / So tief ist, dass sie / Mir kaum bewusst wird. / So tief, dass ihre Tränen / Mich zum Zuschauer / Meiner eigenen Torheit machen / Und so quatsche ich drauflos / Mit einem he, nur nicht, nur nicht, nein //“

Angesichts der Invasion kalkulierter Schulzen, die auf eine frustrierte Gefühlswelt zielen (z. B. Abba), ist die Haltung Lennons, das einfache Evozieren dieser Haltung, schon fast wieder ein Sakrileg. Das internationale Unterhaltungsklima braucht Glamour-Idole, willige Gestalten, die wegen ihrer Harmlosigkeit ungefährlich sind. Der sich daraus ergebende Ideal- und Perspektivverlust führt unweigerlich zum keuschen Eklektizismus jener eindimensionalen Musikproduktion, wie wir sie überall hören können: in Discotheken, im Radio, im Fernsehen etc. etc.

WILLIAM TOTOK

Unanim apreciată drept o foarte reușită parabolă politică, „Evalu mediu întimplător”, confirmând destinul dramaturgic al lui Romulus Guga, înfieriază, cu o acută forță de penetrare a esențelor, potențialitatea sumbră ce dospește în spatele ireponsabilității criminale cu care sînt tolerate revigorările neofascismului, terorismului, apartheid-ului, rasismului, manifestări ce ar trebui de mult abolite, în mod conștient, de o umanitate ce se vrea sănătoasă și perenă.

Personajele, de o simbolică fermă, net reliefată în ipostaza lor civilă, sînt supuse, în final, unei demitiziări explicite, violent acuzatoare. Inițial sîntem confrunțați cu o mamă degenerată, capabilă să-și vîndă fiul pentru a supraviețui (transpusă scenic de către Leopoldina Bălănușă), cu o tinăra depravată și isterizată, metamorfozată brusc într-o iubită aptă de sacrificii altruiste (Carmen Galin), cu un preot ateu (Nicolae Pomoje), cu un caporal lipsit de scrupule și avid de parvenire (Mitică Popescu), cu un sergent corupt și corupător (Nicolae Dinică), cu un tinăr soldat naiv și tocmai de aceea apreciat (Mihai Dinvale).

Finalul transformă spațiul scenic într-un front de manevră, populat de uniforme variate și îndeajuns de uzate pentru a ne sugera că prea mulți au renunțat la semnele de întrebare, încartiruirea fiind o soluție mult mai sigură.

NECESITATEA IMPLICĂRII ARTISTULUI ÎN SOCIAL

Celelate două personaje — soldatul devenit victimă datorită proceselor sale de conștiință (interpretat de Nicolae Iliescu) și cronicarul aparent nebun, hăituit și schingiuit pentru luxul de a poseda spirit liber (Vasile Nițulescu) — se constituie ca o infuzie de optimism în acest cerc vicios, incestuos și putred, fiind exponenții încrederii autorului în reabilitarea umanității într-un viitor oricît de incert. Acestor două personaje, chiar și grațiile ce invadează scena în final le sînt suficiente de largi pentru a fi depășite, ceea ce înseamnă că întotdeauna există o șansă gata să fie exploatată.

Lansată în cîteva pasaje ale dialogului, ideea că civilii din spațiul scenic au trecut de moarte, nu face decît să condamne fățiș abdicarea de la condiția umană a tuturor celor lipsiți de o conștiință vie, responsabilă.

Recurgînd la o ficțiune în ficțiune, adică edificîndu-și majoritatea personajelor pe baza unei duplicități autoacuzatoare — între ceea ce sînt și ceea ce mimează a fi, pentru a face față cerințelor, asumate fără discernămint — și expulzîndu-și cele două personaje ce se „încăpăținează” să gîndească, în afara „socialului” haotic, autorul pledează pentru luciditate, rațiune, clarviziune, solidaritate, sinergie coalizate întru eradicarea tarelor ce grefează astăzi civilizația umană.

Ironismul de percutantă subtilitate se constituie și el ca o armă de temut în cruciada inițiată de Romulus Guga.

Putîn forțată mi se pare, totuși, suprapunerea inchiiziției — care, acționînd asupra individului, urmărea, în esență, consolidarea puterii bisericii — peste fascism — care intră în conflict cu umanitatea în ansamblul ei, urmărind finalități de o incredibilitate terifiantă —, ca și jonglarea facilă cu elemente din spațiul filozofic al lui Nietzsche, un intelectual pur, de rasă și nu rasist, care a gîndit (mai bine sau mai rău), dar nu s-a îmbătat cu fanatism.

Beneficiind de „partituri” generoase, întreaga echipă actoricească, aflată sub bagheta regizorală a lui Cristian Hedji-Culea, s-a remarcat printr-un joc fierbinte armonizat, venind din miezul „fructului” oferit de Romulus Guga spre degustare. De subliniat, totuși, maturitatea cromatică dublată de o inteligență dureros implicată, la Leopoldina Bălănușă, de departe vioara întîi a spectacolului, servilismul viscos, explicitat și deci suculent, autoironic, la Mitică Popescu, vivacitatea plină de spontaneitate și plauzibilitatea mutațiilor succesive, la Carmen Galin, detașarea și puterea de devansare reflexivă, la Vasile Nițulescu.

Decorul lui Octavian Dibrov, leși baroc și oarecum coșmaresc, beneficiază de un echilibru atent dozat, care permite divizarea spațiului scenic conform cerințelor textului. Alăturînd masa de tortură unui fragment din „Cina cea de taină”, „mascind” cele trei grații cu căști, ochelari și lungi mantii militare, arborînd un drapel între W.C. și un spațiu putred — fastuos, de depravare, aglomerînd, în cadrul unei uși, siluete îndoliate, întoarse cu spatele și amplasînd în jurul mesei de tortură un cadavru, plutînd într-o baltă, și cîteva trupuri parțial îngropate, întoarse cu spatele, scenograful demască gradarea valorilor umane, ca expresie a degradingoladel generale a acestui sfîrșit de veac, umbrit adesea de ireponsabilitate și violență.

Lăsîndu-se acaparat de vrtejul parabolic al textului dramatic, decorul pare parțial subjugat de opulența de semnificații a acestuia, tînzînd să-și piardă personalitatea, prin unele supralicitări formale.

MARIUS MORARIU

LIMBA ROMÂNĂ LA UNIVERSITATEA DIN PRAGA

Rîndurile de față, au în esența lor, semnificația unui act de necesară cunoaștere și își propun să releve aspecte ale predării limbii române, ca obiect de studiu, într-un centru universitar de veche și prestigioasă tradiție.

Ele își revendică totodată, semnificația unui gest de sinceră prețuire a activității desfășurate de specialiștii în istoria, cultura și limba română din Cehoslovacia.

Cu mulți ani în urmă, romanistul ceh Jan Urban Jarnik, inițiator al studiului limbii noastre la Universitatea pragueză, membru onorar al Academiei Române (primul străin căruia i s-a acordat această distincție academică), își mărturisea admirația pentru graiul românesc, pentru „limba aceasta atît de vie, atît de plină de viață, atît de melodioasă și expresivă” (Drumul pe care am mers, București, 1909, p. 11). Interesul pentru limba și literatura română, va rămîne treaz, iar orizontul cunoștințelor despre români, se va lărgi treptat prin strădania lui Hertvik, Jarnik, Maximilian Krepinsky, Vladimir Buben, Jindra Huskova, Pavel Benes, Vladimir Horejsi, Zdenek Wiltoch, Marie Kavkova, Jirina Smrckova, Jiri Felix, ș.a.

În acord cu dezvoltarea multilaterală a relațiilor dintre țările noastre, în contextul interesului crescînd pentru valorile spirituale românești în lumea contemporană, romanistica a devenit obiect de studiu de sine-stătător la Universitatea Carolină din Praga și la Universitatea Komensky din Bratislava.

Apreciat cadru didactic și specialist în problemele limbii române contemporane, titularul de azi al disciplinei de „limba română” din cadrul Catedrei de romanistică a Universității pragueze, dr. Jiri Felix desfășoară o laborioasă activitate universitară, dublată de o remarcabilă muncă de cercetare științifică.

Predarea limbii române studenților cehi, trebuie să facă față — așa cum mărturisea Jiri Felix (cf. „Forum”, an XVI, 1974, nr. 4, p. 43) unor dificultăți specifice. La intrarea în facultate, gradul cunoștințelor de limba română ale studenților, este zero. Greutățile pe care ei le întîmpină în deprinderea limbii române, diferită structural de cehă și neînrușată genetic direct cu aceasta, sînt de asemenea considerabile.

Dăruirea și competența cadrelor didactice, devin hotărîtoare în obținerea unor rezultate frumoase, în asigurarea succesului acestei activități. În anul al III-lea, pe baza cunoștințelor dobîndite în facultate, studenților le devine accesibilă literatura românească. În acest sens, baza studiului o constituie materialele didactice puse la dispoziția lor de Catedra de romanistică, de membrii ei specialiști, în limba și literatura română. Aici studenții găsesc o bogată bibliotecă românească, „adevărat centru cultural al României” (Marie Kavkova).

Și dacă Marie Kavkova, astăzi pensionară, a fost pînă nu de mult „o excelentă profesoară de Istorie a literaturii române (Iorgu Iordan, „Memorii”, III, 1979, p. 159) și este, în continuare, o admirabilă traducătoare de literatură beletristică și științifică, Jiri Felix — la rîndul său, excelent cunoscător al limbii și culturii românești — rămîne principalul autor al lucrărilor cu profil lingvistic.

ANTHROPOS, MYTHOS, LOGOS

sau gînduri despre Cercul studentesc de Antropologie

„Dă-ți seama că ești om, și adu-ți aminte de aceasta — ne (bine) cuvîntează Philemon, neîncetat întorcîndu-ne cu gîndul la ceea ce sîntem prin devenire.

Aidoma riului heraclitian, omul și-a împrăștiat undele minții, lărgindu-și neconținut matca gîndirii și a simțirii. Și peste tot acolo unde apele binefăcătoare au atins pămîntul uscat și sterp, acesta a încolțit și rodit frumos întru gîndire.

Așa, bucată de lut și humă, numită Pămînt, a devenit lume. Spre infinitele lumi, născute din mîntea cînd temătoare, cînd înlățătoare prînlumina cugetului, ne întorcem privirea însetată de cunoaștere. Căci „ochii sînt orbi, cînd sufletul este ocupat cu altceva” spune Publius Syrus, iar privirile noastre se vor îndrepta spre lumina binefăcătoare din cugetul omului. Iată de ce ne aflăm uniți sub semnul anthropos-ului, al acelei ființe singur făuritoare de lumină, în univers.

Omul, privit și înțeles în toate meandrele, sinuoșitățile, eșecurile și izbînzile ființării sale. Nu vedem în om o linie neîntreruptă de triumfuri asupra materiei ci, dimpotrivă, o zbatere necontinuită, nu rareori zadarnică pentru locul său aflător în lume. O luptă neconținută cu (și împotriva) forțelor oarbe, nestăpînite, atît din afara cît și din lăuntru său, pentru a întineca fărîma de lumină aprinsă în om. Toate semnele acestei lupte înobilate de credința în sine ne vor fi aproape. Ne vom apleca cu sfințită dragoste asupra tot ceea ce a primit pecetea omului, înobilat fiind de bogăția spiritului său. Nu vom cuteza niciodată să triumfăm orgolios rostînd „Evrîka”, căci nu cunoaștem încă vreo lege guvernînd sufletul omenesc. Zbuciumul lăuntric, urmele acestei viețuiri ne vor fi truda neostoită, iarăși și iarăși.

Într- (unirile) noastre, aflătoare la cea de-a cincea ființare, s-au desfășurat sub semnul unor prime inițieri (în care a tour de role, participanții au fost neofiți și magisteri).

Cuvîntul de început l-a rostit lucrarea ce a propus dezbateră statutului rosturilor și gîndurilor de viitor ale acestui cerc: (statutul studiului antropologic în contextul științelor umaniste actuale — autor:

Dintre lucrările puse de Jiri Felix la îndemna studenților, menționăm cursurile universitare de limba română (cf. **Introducere în studiul limbii române I-II**, 1963; J. Felix este coautor al vol. I, autor al vol. II), o **Culegere de texte românești de lingvistică**, 1976, selectate în așa fel „încît să corespundă tematicii seminariilor de fonetică și fonologie a limbii române, de gramatică normativă a limbii române, de istorie și dialectologie a limbii române, precum și celor speciale de limbă română contemporană” (p. 3, între care și un fragment din cartea „Semantica verbului” de conf. univ. dr. Ivan Evseev, de la Universitatea din Timișoara), iar — ca recent succes — ediția a III-a a cărții **Rumunștina pro Samouky**, 1980 apariție demnă de interes în peisajul, tot mai bogat astăzi, al manualelor de limbă română pentru străini. Călătoria prin România a turistului ceh Karel Dvorak constituie pretextul folosit de autor pentru a oferi în 33 de lecții (însoțite de o cheie a exercițiilor, de un vocabular român-ceh, ceh-român; J. Felix este, de altfel, autor la unui dicționar portativ româno-ceh și ceh-român, precum și a unui ghid de conversație ceh-român) cunoștințe active de limba română, învățată nu numai din rațiuni „filologice” ci din necesități practice de comunicare în cele mai diverse împrejurări. Destinația didactică, deci oarecum limitată a lucrărilor amintite, îl obligă pe autor la o interpretare concentrată și accesibilă a faptelor, niciodată însă simplificată, schematizată.

Cercetător avizat al limbii române, Jiri Felix semnează studii dedicate românei, de la teza de doctorat intitulată **Paradigmatică limbii române actuale** la numeroase articole originale publicate în reviste de specialitate (cf. studiul recent **Contribuții la descrierea articolului românesc**, în „Studii și cercetări lingvistice”, nr. 5, 1980) Este vorba, în general, despre cercetări teoretice asupra sistemului limbii române contemporane, cu implicații în lingvistica aplicată.

Rezultatele unor asemenea contribuții străine la studierea problemelor limbii române, pot fi integrate cu folos, propriilor noastre cercetări, într-o colaborare dorită și rodnică (c. Al. Niculescu, **Studii românești în Europa**, în „România literară”, 10 martie 1981, p. 8).

De altminteri, o componentă principală a activității profesorului ceh, o reprezintă contactul direct cu realitatea românească, întîlnirile și schimbul fertil de vederi cu specialiștii noștri. În toamna anului 1977, Jiri Felix a vizitat Facultatea de filologie a Universității din Timișoara, stabilind relații utile de colaborare cu membrii Catedrelor de limba română și limba rusă, cu membrii Colectivului de lingvistică al Centrului de științe sociale.

Reflectînd, în ansamblu, preocuparea de a găsi răspunsul teoretic și practic la problemele pe care le ridică astăzi, paralel cu diversificarea scopurilor învățării, predarea limbii române studenților străini activitatea științifică și didactică a universitarilor praguezi, stă totodată sub semnul unui sentiment de simpatie și caldă prietenie pentru poporul român, suflat și tinerei generații, fapt pentru care merită cu prisosință, grațitudinea noastră.

DOINA BABEU

prof. Secheșan Gheorghe). Ședința (în)augurală s-a bucurat de prezențe marcante, interesante prin propria lor personalitate culturală și științifică, prin părerile de autoritate științifică, ce au dat o ținută și o notă aparte întrunirii: prof. dr. Eduard Pamfil, lector dr. V. Crețu, maestrul coregraf Emilian Dumitru. Mai mult decît o tratare strictă de specialitate a domeniului, s-au purtat constructive dezbateri privind accepțiunea pe care participanții o acordau disciplinei sub auspiciile căreia se întîlneau.

Nu mai puțin fructuoasă și încurajatoare în acest sens, a fost cea de-a doua ședință (**Valențe stilistice ale simbolului cultural** — autor: profesor Daniel Vișliu), susținere teoretică de o solidă așezare în domeniu, cu largi deschideri bibliografice, care nu a pierdut nici o clipă din vedere aspectul principalei relații propuse: simbol — cultură — om.

De la început, prezentul Cerc de Antropologie s-a bucurat de atenția unor personalități științifice ale arilor de cercetare de cel mai larg interes. Așa s-a întîmplat în cele două următoare întîlniri, cînd arheologul, muzeologul și cercetătorul Florin Medeleți a prezentat un studiu aplicat sub titlul: **Rolul arheologiei în studiul civilizațiilor preistorice**. După o primă introducere în problemele pur tehnice ale domeniului de cercetare, domnia sa a prezentat o bogăție impresionantă de fapte, probe și obiecte de o importanță covârșitoare pentru metodologia abordării vechilor civilizații și în special, pentru spațiul nostru cultural.

Și tot unui muzeograf i se datorează reușita depășirea a celei de a cincea reuniuni, aflată sub semnul: **Numerologiei pitagoreice în tezaurul de la Pietroasa**.

Fiind de fapt mai degrabă o introducere în probleme, o circumscriere a unei ipoteze de lucru, a unei arii bibliografice impresionante, cercetarea muzeografului Nicolae Stoia, a atras atenția printr-o serie de premise de o deosebită importanță științifică, astfel încît discutarea pe larg a unui subiect de o atît de mare valoare într-o ședință viitoare (27 aprilie 1981, Casa de Cultură a Studenților, camera nr. 7) s-a impus de la sine

GHEORGHE SECHEȘAN

Cupa Davis - un spectacol de... vis

Rindurile care urmează au fost scrise în preajma și cu participarea echipei noastre naționale de tenis de cîmp. Timișoara, gazdă ospitalieră a meciului ROMANIA - BRAZILIA din cadrul „optimilor” cupei, a însemnat lansarea unei tinere și viguroase echipe. Să radiografiem împreună starea de spirit din jurul echipei, înainte de meci. Deci:

— **ALEXANDRU LAZARESCU** (secretar al F.R.T.), cum s-a ajuns la actuala formulă a echipei noastre în Cupa Davis?

— Este, cred, suficient de sugestiv să vă informez că toți membrii echipei sînt foarte tineri. Andrei Dirzu este „veteranul” — a împlinit de curînd 21 de ani. Bineînțeles, alegerea s-a făcut în funcție de meciurile de selecționare, de rezultatele la concursuri internaționale și de pregătirea jucătorilor. Cei mai buni au cîștigat dreptul de a lupta — în Cupa Davis — pentru România. Și iată că cei mai buni sînt și cei mai tineri.

— **Ce șanse acordăți echipei?**

— Raportul de forțe este echilibrat. E adevărat că jucătorii brazilieni au un plus de experiență (cel puțin 10 ani de spor mai mult), dar e tot atât de adevărat că tinerii noștri cu o mare dorință de a învinge, și că jucăm, de această dată, acasă. Randamentul din zilele concursului își va spune, în final, cuvîntul.

— **Sînteți mulțumit de condițiile asigurate?**

— Categorie, da.

— **Dar de pregătirea echipei noastre?**

— Da, s-a îndeplinit programul gîndit încă din anul trecut. S-a făcut totul pentru ca jucătorii să poată atinge cota maximă a condiției lor.

— **Dacă Ilie Năstase n-ar fi fost suspendat, ar fi participat la acest concurs?**

— Evident. Năstase este un jucător de mare talent care poate (și a demonstrat-o) să fie la nivelul oricărui jucător din lume.

Ne adresăm căpitanului ne jucător, **ALEXA BARDAN:**

— **Care este situația în echipa noastră reprezentativă?**

— Bună. În primăvară, în Franța, Dirzu a jucat ceva mai slab. De aceea s-a întors în țară și a început să se antreneze mai intens. Cu el am început mai devreme antrenamentele.

— **Ce v-a determinat să alegeți Timișoara ca gazdă a acestui meci?**

— Noi am ales Timișoara pentru că la București condițiile speciale de oraș-capitală făceau mai dificil de organizat totul. Posibilitățile de organizare din Timișoara sînt mult mai bune. Ne-am gîndit apoi și la spectatori, anume la faptul că spectatorii timișoreni sînt mai deschiși, mai receptivi, mai calzi și, evident, mai dornici de competiții internaționale. Timișoara fiind un renumit centru universitar, ne dă încrederea unui public studențesc foarte sportiv și pasionat.

— **Credeți că Năstase ar fi adus, prin prezența lui, mai multe șanse de calificare?**

— Ilie Năstase ar fi venit cu experiența, dar și cu valoarea sa. Era un plus de siguranță pentru echipă. Absența lui Năstase are și partea ei bună, pentru că jucînd, el ar fi luat locul unui jucător tînar. Intenția noastră este să facem o echipă puternică cu acești tineri, ne interesează foarte mult viitorul echipei...

— **Credeți într-o nostalgie a „stilului Năstase”?**

— Stacheta ridicată de Năstase înseamnă foarte mult, dar un Năstase poate deveni și Segărceanu.

SĂ NU UITAM, INSA, CĂ...

... în spatele jocului de tenis, a ceea ce fiecare din noi înțelegem și admirăm, se află mașinăria umană complicată, cea care face posibil drumul spre performanță, spre victorie, mașinăria din care fac parte copii de mîngi, maseurul, antrenorul cu pregătirea fizică, racordorul, îngrijitorii terenului. Vrem să scoatem pentru câteva clipe din anonimatul lor pe acei care, angrenați în această mașinărie tăcută, compun faza nevăzută a tenisului.

AȘADAR, ÎNTRE MASAJ...

MOTTO:
Fără efort,
Nu există sport!

Intr-o discuție cu Nea Virgil, maseurul român, cel care cunoaște toți mușchii echipei (și încă foarte bine), am aflat ce

se întîmplă în afara terenului, în culisele efortului fizic.

„După efort, există o serie de tehnici prin care se elimină toxinele. Vine jucătorul și intră sub duș, dar înainte face cîntarul. Se slăbește după un antrenament între un kil jumate și două. Se face o refacere în bazin unde apa cu bicarbonat deschide porii. Jucătorul intră în saună 5-6 minute și iar revine în bazin unde fac mișcări de brațe și picioare, cam o jumătate de oră. După bazin se spală cu săpun și trece la pat unde îi aplic un masaj încep cu eșloraj, apoi trîmîntarea mușchilor cu tapot ment și eșlorajul de încheiere. Acesta e un masaj de antrenament. Masajul de competiție merge cu anumite grupe mușchulare, se folosesc unguente de încălzire a mușchilor. Vedeti, sînt grupe de mușchi care se încălzesc mai greu. Eu îi ajut pe sportiv să se încălzească foarte repede și fără efort. În plus, se folosesc și susținătoare de efort: apa minerală, glucoză, săruri, sucuri... Tenisul nu e numai așa că dar în minge. Trebuie să fi pregătit pentru asta, o muncă mult mai mare decît cea din teren...”

... ȘI RACORDAJ

— **Cîteva cuvinte despre munca la MIRCEA DRAGU?**

— E o muncă migăloasă. Firele diferitelor rachete sînt întinse la tensiuni diferite, trebuie să fiu atent ca un ceasornicar. Fac munca asta de 7 ani și o completez uneori cu cea de maseur.

— **Sînteți mereu în preajma terenului și a jocului de tenis. De ce?**

— Pentru că sînt pasionat de tenis, fi practic și eu din cînd în cînd și simt nevoia să fiu tot timpul în preajma jucătorilor noștri.

— **Ce fel de rachete folosește în meciuri?**

— Avem contracte cu firmele Slazenger, Dunay, Dunlop.

— **Un pronostic?**

— 3-2 pentru români!

— **Cine crezi că va aduce punctul cîștigător?**

— Segărceanu...

FUGA ÎN TENIS

— **Ce înseamnă această pregătire fizică în tenisul de cîmp, GEORGE CERBU?**

— Aici, la Timișoara, am făcut aproape în exclusivitate program de sală cu băieții. Ce înseamnă pregătirea fizică pentru un jucător de tenis? Foarte mult! Cei ce ignoră importanța acestei modalități de pregătire greșesc foarte mult. Dincolo de felul în care un jucător de tenis lovește mingea și posedă deprinderi specifice acestui sport, pregătirea fizică îi oferă un solid suport fizic în joc, o mișcare optimă în teren. În cadrul antrenamentelor de la

sala „Olimpia”, am făcut cu băieții mișcări pe salteaua de joc, sprinturi, exerciții la scară, mișcări specifice de teren.

— **Ce impresii aveți despre Timișoara?**

— În cîteva zile am efectuat alergări pe faleza Begăi, pe un teren excelent, variat, și observam împreună cu băieții mulțimea de parcuri și spații verzi ale orașului. Timișoara e un oraș splendid!

Au urmat meciurile. **SEGARCEANU** a demonstrat, încă odată, că așchia nu sare departe de tulpină și **KIRMAYR** și **KOCH** au fost ingenunchiați pe rînd. **ANDREI DIRZU**, secund curajos al unui comandant de „navă” remarcabil a știut să fie la locul lui atunci cînd i se cerea mai mult, în partida de dublu. În rest a demonstrat că eforturile lui pentru a învăța cit mai multe sînt îndreptățite.

Să revenim, însă, la atmosfera dinaintea meciului, și să-i ascultăm pe protagoniști:

FLORIN SEGARCEANU, se vorbește despre tine ca despre un posibil urmaș al lui Năstase. Ce înseamnă Năstase pentru tine?

— În primul rînd, cel mai talentat jucător din lume. Trebuie să mărturisesc că îmi plac în mod deosebit doi jucători: Borg, care înseamnă seriozitate, stil regulat, exactitate de ceasornic în lovituri, și Năstase, care înseamnă fantezie, talent, surpriză. În orice caz, de la Năstase și numai privindu-l se pot învăța multe...

— **Ce crezi că nu ai realizat în pregătirea ta?**

— Îmi lipsește constanța în evoluție. Fac uneori meciuri foarte bune, urmate de altele slabe. Trebuie să fac mai multe competiții internaționale. Aș vrea să atrag atenția, cu acest prilej, celor care „propovăduiesc” întărirea antrenamentelor fără a ține seama de meciuri. Meciul, mai ales cel de mare miză înseamnă 80 la sută în pregătirea jucătorului. Emoția, reacțiile publicului și ale adversarului, tensiunea, dorința de a învinge pot fi cunoscute și stăpînite numai jucînd în concursuri internaționale.

— **Ce înseamnă pentru tine un turneu internațional?**

— Enorm. În primul rînd, experiență, experiență cîștigată din cunoașterea jucătorilor străini, din meciuri primate și, bineînțeles, din meciuri jucate.

— **Cum vezi Universiada din iulie, la București?**

— Ca pe o luptă grea. Vor veni, printre alții, tenismani din Cehoslovacia, U.R.S.S. (îi să-l amintesc pe Borisov).

— **Ce părere ai despre actuala formulă a echipei?**

— Actuala formulă e, de fapt, mai veche, schimbarea de generații, petrecîndu-se acum 3 ani, tot în cadrul Cupei Davis, în Cehoslovacia. Mi se pare ceva nor-

mai ca cei tineri să se bucure de încredere și să-și încerce puterile într-o competiție de importanța Cupei Davis.

ANDREI DIRZU, poți să ne spui cîteva cuvinte despre cum ai devenit titular în echipa reprezentativă a României?

— Am devenit titular la Bristol prin faptul că Segărceanu, din nefericire, se îmbolnăvise. Am intrat atunci în joc simțînd că sînt într-o dispoziție foarte bună. Forma în care eram, terenul rapid, m-a dus la cîștigarea unui meci nesperat...

— **Schimbarea suprafeței de joc duce la o anumită preferință?**

— Bineînțeles, dar deseori turnee te obligă la foarte multe terenuri, diferite, multe schimbări, deci preferințele rămîn pe un loc secund...

— **Simțiți tinerețea voastră ca pe un atu? Adică acolo unde nu poate cîștiga experiența, poate cîștiga tinerețea?**

— Bineînțeles! Numai că, vedeți, l-am urmărit pe Thomas Koch la Roland Garros jucînd și cîștigînd în forță un meci de cinci seturi. Deci, sînt riscuri, nimic nu e sigur. Noi vom face tot ce putem!

C. A. KIRMAYR, ați mai fost în România?

— Nu.

— **Care este atunci prima impresie despre Timișoara, despre condițiile de joc și de antrenament de aici?**

— Am sosit abia ieri așa că n-aș putea spune prea multe despre oraș. L-am văzut doar în trecere și mi-a lăsat impresia unui oraș frumos, civilizată. În privința condițiilor oferite, pot să răspund — și în numele celorlalți colegi brazilieni — că sînt excelente, terenul e amenajat ca în orice mare oraș al lumii.

— **Ați mai jucat cu românii care compun lotul acestui concurs. Li cunoașteți?**

— Nu, n-am jucat niciodată cu vreunul din ei, deci întîlnirea va fi o noutate pentru toată lumea: spectatori și jucători.

— **Cum credeți că va fi meciul?**

— Greu pentru ambele echipe.

— **Jucați, de această dată pe teren străin. Publicul are vreo influență asupra comportării dumneavoastră în teren?**

— Da, publicul contează mult. Foarte mult, chiar...

— **Ați putea să ne spuneți ce loc ocupă tenisul în ordinea preferințelor publicului brazilian?**

— Locul trei-patru. În orice caz, nu poate rivaliza cu fotbalul...

— **Dacă n-ați fi putut deveni jucător de tenis, ce ați fi vrut să deveniți?**

— Dacă n-aș fi putut să fiu jucător de tenis, aș fi vrut să fiu exact ceea ce sînt. Adică jucător de tenis...

— **Care este trăsătura comună ce unește componenții echipei braziliene?**

— Brazilia!

GABRIEL C. DE FIGUEIREDO (președintele Confederației Braziliene de Tenis): „Toate jocurile din Cupa Davis sînt foarte echilibrate. Depinde de ce se va întîmpla în teren... Actualul sistem de joc, nonzonal, face să crească interesul pentru competiție...”

PAULO CLETO (căpitan ne jucător): „Năstase e un jucător foarte periculos. Cu el în formație situația, azi, s-ar fi schimbat...”

★

Orice alte comentarii ale noastre ar fi de prisos. Echipa României, finăra echipă de tenis de cîmp a României, se află între primele 8 echipe ale lumii. Meciul viitor, în care **VILAS** și **CLERC** vor fi oaspeții României (de ce nu și ai Timișoarei, care și-a depus deja candidatura la organizarea meciului?) poate însemna imens dacă băieții noștri vor juca la fel de bine. Poate a cere calificarea în semifinale e prea mult, dar o prestație bună ar însemna mult, ar fi confirmarea unei valori, certitudinea unui strălucit început de drum.

Apoi echipa României, formată în exclusivitate din studenți, va participa la Universiadă, eveniment care trebuie onorat prin victorii la cel mai înalt grad. Pregătirile au început de mult timp, speranțele mari se vor îndreptățite. Ne-o confirmă și secretarul general al Federației:

— **Cum se realizează pregătirea pentru Universiadă?**

— Pregătirea a început deja. Universiada este principalul nostru obiectiv și întîmplarea face ca toți membrii echipei pentru Cupa Davis să fie studenți. Deci, vom avea meciuri frumoase. În privința fetelor, vor participa — sperăm cu succes — **Luci Romanov** și **Virginia Ruzici**. Studenții români vor fi, așadar, demn reprezentanți în acest an, pe tărîmul unuia dintre cele mai nobile și elegante sporturi.

Convinși fiind că pregătirea lor se face în aceleași bune condiții, să-i aplaudăm cu căldură pentru minunatele zile de tenis dăruite Timișoarei și să le urăm succese.

Grupaj realizat de:
RADU CIOBOTEA, CORNEL BOGDAN, IOAN T. MORAR și GHEORGHE CRIȘAN

Caricaturi de **ȘTEFAN POPA**

Universiada

Universiada se va desfășura în perioada 19-30 iulie a.c., la București și va fi organizată sub egida Federației Internaționale a Sportului Universitar (F.I.S.U.). Cea de-a XI-a ediție a Jocurilor Universitare de Vară se va desfășura sub înaltul patronaj al tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele R.S. România — președintele de onoare al Universiadei. Comitetul Național de Organizare este alcătuit din 39 de membri (președinte este tovarășa Cornelia Filipas, viceprim-ministru al Guvernului) și cuprinde reprezentanți ai tuturor ministerelor și instituțiilor din Capitală implicate în buna desfășurare a Jocurilor. În cadrul Comitetului Național de Organizare au fost constituite 8 departamente: a) departamentul organizatoric; b) internațional; c) propagandă și presă; d) administrativ; e) pentru deschiderea și închiderea festivă; f) tehnic, baze sportive; g) pregătirea loturilor R.S. România și h) secretariatul Comitetului Național de Organizare. În conformitate cu Regulamentul C.E. al F.I.S.U., se vor organiza întreceri la 10 discipline sportive: 1. atletism (Stadionul Republicii); 2. Gimnastică (Palatul Sporturilor și Culturii); 3. Volei (sălile Dinamo, Agronomia și Olimpia — întreceri pe serii, iar pentru turneul final, Sala Floreasca); 4. Baschet (sălile Progresul, Politehica, Grozăvești, Construcții Vitan și Giulești pentru întreceri pe serii, iar pentru turneul final, la Palatul Sporturilor și Culturii); 5. Inot (Bazinul descoperit „23 August”); 6. Sărituri în apă (Bazinul Tinerețului); 7. Polo (Bazinul Dinamo); 8. Scrimă (Sala 23 August); 9. Tenis de câmp (Arena Progresul); 10. Lupte (disciplină la alegerea Comitetului de Organizare, la Patinoarul 23 August). Deschiderea oficială a Jocurilor Mondiale Universitare de Vară va avea loc pe stadionul „23 August” în prezența tovarășului Nicolae

Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele R.S. România. „Satul Universiadei” va fi amenajat în modernul complex studențesc „Regie”, aparținând Institutului Politehnic din București, aflat, în prezent, în curs de amenajare și modernizare. Comitetul Național de Organizare a adresat invitații de participare unui număr de peste 130 de țări, dintre care 67 sînt membre ale F.I.S.U. Pînă în prezent, s-au primit confirmări de participare din partea a 46 țări (Canada — 200 participanți; U.R.S.S. — 300; R.F.G. — 110; Mexic — 200; Congo — 50; R.D.G. — 55; R.P. Ungară — 100; R.S.F. Iugoslavia — 150; Liban — 100; R.P. Polonă — 130; R.S. Cehoslovacă — 45; R.P. Chineză — 120; Spania — 80; Anglia — 80; Maroc — 50; Egipt — 50; Iordania — 25; India 19; Finlanda — 77; Indonezia — 28; Suedia — 30; Japonia — 170). Se estimează că la Universiada din București vor fi prezenți peste 5.000 de participanți. În timpul Universiadei se vor organiza, pentru participanți, programe culturale-artistice la centrul cultural al Universiadei amenajat în Complexul cultural-sportiv studențesc „Tei”, cit și la Casa de cultură a studenților „Grigore Preoteasa” din București, la cluburile culturale ale tineretului din Capitală. Dintre sportivii români care vor participa la Universiadă, amintim pe: Nadia Comăneci, Florin Segărceanu, Ion Draica, Ștefan Rusu, Eva Zörgö-Raduly, Adrian Proteasa, Vali Ionescu, ș.a.

„Stadionul nostru e pădurea”

Orientarea turistică e un sport cu tradiție în țara noastră (primul concurs de la noi avînd loc la Timișoara în urmă cu 30 de ani) care a luat amploare mai ales în ultimii ani, România deținînd și recordul mondial în ceea ce privește numărul de participanți la un singur concurs.

Continuîndu-se tradiția, în septembrie 1979 a fost înființat un cerc de orientare turistică, studențesc, care funcționează pe lângă secția de alpinism al clubului „Politehnic”. Cercul are peste 30 de membri, studenți, dintre care șase sînt sportivi de performanță legitimați la „Poli”, fiind în același timp și instructori pentru începători. Deși la început de drum, cercul de orientare are deja două succese în palmares: cîștigarea „Cupei Constructorului” la Poiana Brașov, în noiembrie 1980 și cîștigarea cursei lungi de la Cluj-Napoca, tot în toamna lui '80, iar în viitor, va participa la Campionatele universitare.

Dintre realizările de pînă acum ale cercului: rețacerea hărții pădurii de lângă Lugoj și ridicarea unei hărți la Gârlna (Muntele Semenic) pentru a fi întrebunțate iarna. Antrenamentele au loc

luni și joi seara la baza sportivă nr. 2, iar duminica la Pădurea Verde, sub îndrumarea tovarășului lector Romeo Radoslav. acum, unii dintre ei făcînd orientare încă Printre studenții care s-au remarcat pînă din liceu, se numără: Erwin Mortha, Petre Nicoară, Simona Isaicu, Valentin Moldovan, Wolfgang Honigberger, Brigiție Dekan, Mariana Badiu, Cristian Mițu, Ștefan Iarto.

Orientarea este un sport care implică deopotrivă calități fizice și tehnice, instrumentele de lucru fiind harta și busola, criteriul de selecție al noilor membri fiind în primul rînd calitățile fizice. În cadrul unui concurs de orientare, concursul este nevoit adeseori să alege 18-20 de km în teren variat. Un antrenament obișnuit în aer liber de două ore, constă în alergarea unui traseu de 10-12 km, urmîrindu-se perfecționarea unor mijloace tehnice, alergare de viteză, memorări de secțiuni de pădure. „Pista” de orientare este traseul de concurs care are câteva particularități: traseul nu este materializat în teren decît parțial printr-un număr de posturi de control, atîngerea posturilor făcîndu-se în ordinea indicată, dar pe rută liber aleasă de către concurent. Libertatea în alegerea rutei este esența orientării sportive, deoarece în acest fel se creează probleme tehnice și tactice variate care pot fi soluționate în diverse feluri potrivit cunoștințelor judecate și temperamentului fiecăruia.

Orientarea sportivă, permite o compensare a calităților fizice cu cele intelectuale și poate fi practică în egală măsură de tineri și vîrstnici, indiferent de anotimp, cunoștințele necesare parcurgerii unui traseu putîndu-se însuși în câteva minute. Din discuțiile purtate cu trei dintre membrii cercului (S. Isaicu, P. Nicoară, E. Mortha), am constatat că în acest grup există multă pasiune, entuziasm și încredere în forțele proprii, în tot ceea ce se face pentru pregătire, se depune mult suflet și o mare doză de optimism, singurul regret fiind acela că în timpul iernii nu au unde să se antreneze pe schiuri.

ILIE GAINA

La drum cu regulamentul

Contribuțiile A.S.C. acordate studenților pentru excursiile de sfîrșit de săptămînă trebuie să aibă un caracter stimulator, acordîndu-se studenților cu rezultate profesionale și obștești deosebite un procentaj mai mare la reducere, iar studenților cu rezultate mai slabe un procentaj mai mic.

Contribuțiile pentru excursii organizate la sfîrșit de săptămînă vor fi acordate pe baza planului de excursii al facultății. La repartizarea fondurilor bugetare se va ține seama de caracterul excursiei, de activitatea profesională și obștească a colectivelor care solicită organizarea excursiei cit și de fondurile disponibile. Cifrele propuse sînt valabile pentru costul integral al excursiei de maxim 200 lei personală, iar pentru excursiile al căror

cost integral depășește cifra menționată, suma peste 200 lei/pers. se plătește fără a se mai efectua reducerea.

Contribuția de 45 la sută din costul integral pe acțiune se poate acorda la excursiile studenților de melia 10, Consiliului U.A.S.C. (A.S.C.) — facultate, institut, C.U. —, grupelor cîștigătoare la concursurile profesionale, colectivelor cu rezultate deosebite la muncă patriotică, formațiilor studențești laureate, cîștigătorilor concursurilor sportive, cercurilor științifice, acțiunilor cu grad ridicat de dificultate pe bază de memorii justificativ din care să rezulte interesul profesional sau educativ deosebit.

Contribuția de 30 la sută se acordă excursiilor care au un grad de dificultate mai redus dar presupun mișcare în aer liber, cum ar fi drumețiile, practicarea sporturilor.

Contribuția de 25, 20, 15, și 10 la sută se acordă pentru excursiile organizate în stațiunile balneoclimaterice, orașe cu cazare la hotel.

CRITERIILE DE ACORDARE A CONTRIBUȚIEI LA EXCURSII PER STUDENT

Contribuția per student se acordă diferent de costul integral al excursiei, din cadrul contribuției totale primite pe acțiune.

Astfel, contribuția se acordă studenților care nu au sancțiuni A.S.C. și sancțiuni primite din partea decanatului. Beneficiarii de reducere și studenții străini care sînt bursieri ai R.S. România.

Contribuția de 40 la sută se acordă studenților cu media între 9 și 10, cu merite deosebite în activitatea obștească. De aceeași contribuție beneficiază și studenții cu media cel puțin de 8,50 și cu activitate obștească deosebită, avînd bursă integrală.

Contribuția de 30 la sută, este acordată studenților care au media mai mare de 8,50 nebursieri și studenților integrați bursieri.

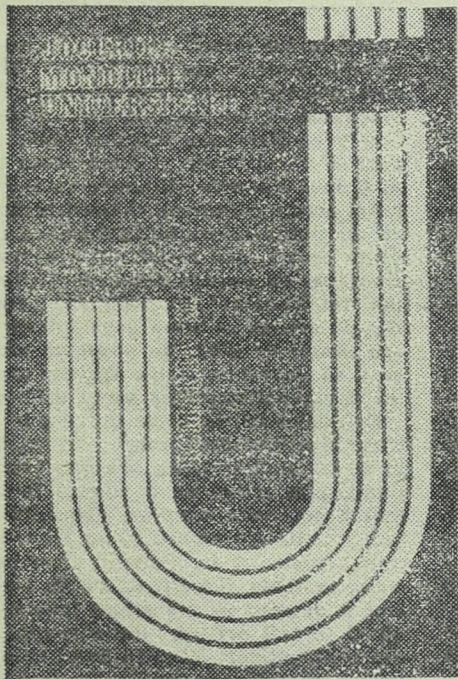
Contribuția de 15 la sută se acordă studenților bursieri și studenților nebursieri care au media peste 7,00.

Contribuția de maxim 75 la sută se acordă studenților membri activi ai cercurilor de turism cînd participă la acțiunile prevăzute în planul de activități al cercului. În acest caz, tabelul cu participanți va fi semnat de președintele cercului.

Studenților distinși în activitatea de muncă patriotică, autogospodărire sau în activități prin care au adus aport deosebit la ridicarea prestigiului organizației sau la realizarea unor venituri în contul extrabugetar al facultății se poate aproba contribuția pînă la 45 la sută în cazul cînd premiera acestei activități se face prin organizarea unei excursii speciale pentru ei.

Pentru studenții cu media 10 precum și pentru grupele cîștigătoare ale întrecerii „Fiecare asociație — colectiv de educare prin muncă și pentru muncă”, cu aprobarea Biroului C.U.A.S.C. — C.U. se pot organiza excursii cu 100 la sută contribuție, cu condiția ca costul excursiei să nu depășească baremul stabilit de Biroul C.U.A.S.C. — C.U.

FERENCZ ANDREL, șef comisie de turism

Iașul la modul optativ

Sosind dintr-un îndepărtat colț de țară în gara cu iz de tablou supra-realist, atît de exactă în concretețea și trîncăria liniei arhitectonice, călătorului și-ar putea lăsa o clipă bagajul să-i odihnească alături, pentru a respira istoria orașului cu supranume totalizator „cetatea culturii”. Iar istoria l-ar pătrunde încet, osmotic încă de la primii pași pe mozaicul ros de infinitele urme ale celor sosiți mai ales „pentru a pleca”. Va fi silit apoi călătorul să pornească mai departe în expediția sa deschizîndu-și o dată ușa de IEȘIRE largă piața a Gării în care două-trei tramvaie scîrțîind oboseite din articulații, cu cite un geam fără sticlă îl așteaptă să-l introducă în miracolul unei existențe numită oraș. S-ar minuna desigur în fața acelei mașinării care i-ar pare atît de veche încît poate fi fusese contemporană și lui Cuza, s-ar minuna și s-ar indigna la vederea geamului fără sticlă, obișnuit cu perfectismul oricărui obiect din urbea sa natală. Nu după mult timp ceva insesizabil, imperceptibil i-ar modifica atitudinea, atunci cînd, potrivit și ochelarii de soare și

introducînd enervat degetele mîinii între gulerul cămășii și nodul de la cravată, nu prea strîns dar destul de înăbușitor, ar simți tîmăduitorul aer răcorit de „viteza” tramvaiului pătrînzînd prin cadrul gol de un metru pe un petru și jumătate.

Ușor, cu grija de a nu face concesiile judecăților sale anterioare, și-ar îndrepta ochiul critic spre mersul ca de melc al vehicolului în cauză iritîndu-se că a părăsit frumoasele „silenzioase” pentru o cărută leneșă. Afîindu-se însă lîngă cabina vatmanului, o dată cu prima curbă la dreapta ar vedea cum i se ridică vertiginos linia orizontului în față, colina opunîndu-se încăpățînată înaintării rapide a tramvaiului.

Acesta ar fi primul contact al călătorului cu orașul.

Ar coborî bineînțeles în centru, s-ar aranja la vre-un hotel din cele trei aflate aproape și apoi, convins că oricum vremea trebuie pierdută cît mai util și-ar pune picioarele în mișcare după indicațiile hărții ghid ochit la tonetele numeroase din preajma Pieței Unirii.

Curios să vadă Palatul Culturii s-ar trezi dintr-o dată pe un bulevard larg cu circulație intensă, la

capătul căruia turnurile doritului obiectiv și-ar marca prezența strîpungînd și blocînd perspectiva. I-ar trebui mult călătorului nostru pentru a admira în voie detaliile de arhitectură săliile cu diverse expoziții ale lăcasului emblemă și atunci amintindu-și brusce de un scriitor citit în copilărie ar căuta Turnul Golia Oboșit de înecăciunea uscată a aerului plin de soare i-ar părea ușoară ascensiunea pe scările înguste și spiralate ingenios în răcoarea zidurilor de piatră. Odată ajuns pe platforma Turnului sufletul i-ar fi inundat însă de o perspectivă amețitoare. Undeva spre nord-vest. Dealul Copoului și-ar etala cupolele scriptoare ale Universității și Bibliotecii Centrale, la nord, nord-vest Ticău și Tătărașul continuat cu zona industrială spre est i-ar ameți privirea cu alternanțele de scund și înalt după cum ar privi casele dispuse înghesuit și în neorînduială ori coșurile îndrăznețe ale întreprinderilor Dincolo de zona Socclei, într-un aer vinețiu-cenușiu, Cetățuia s-ar profila pitică printre trunchiuri de copaci. Iar parfumul teilor coberit de pe Copou și purificat la cei aproape douăzeci de metri înălțime peste sol l-ar îmbăta de o frumusețe nouă făcîndu-l să ierte tot ceea ce pînă acum judecase aspru.

DORIN BARNA

„Opinia Studențească” — IASI

Un copil

(Urmare din pag. 16)

dice de Jos, îi scutur de zăpadă și ei imi mulțumesc și-i spun mamei că sînt bine crescut. Cel mai bine cade dascălul, că e gras și are un coș cu colivă. După ce îl ajut, imi dă colivă și începe să injure de stele, garduri, ciini turbați, scripturi, scobitori, bocanci, turnul lui Babel și nu mai știu ce, că nu se mai aude. Într-adevăr, iarna oamenii sînt mai buni” (p. 4), în portret: „Eu imi pierd mereu ideile și fratele meu zice că sînt incoerent. El citește mult. Sînt și neserios și neatent, și uituc, și cu capul în nori, și fricos și obraznic, și nepăsător, și-mi rod unghiile, și bolnăvicios, și lasă-mă să te mai am unul, dar nu i-l spun că să nu las. Astea, zice el, sînt defectele mele principale, defecte de frate mai mic. Eu mai am unul, dar nu i-l spun să să nu profite de el: mă gidil. Dar nu mă gidil oricum, mă gidil așa, ca Stan. Adică Stan Popescu, colegul meu, care se gidilă și cînd bate vîntul” (p. 7) în limbaj, fapt deja demonstrant de citatele de mai sus.

Nu vom omite să observăm că în text putem depista o trimitere subtilă la străvechile ritualuri magice: „Duminică l-am desenat pe dracul schiop și l-am rugat să vină...” (p. 134) și, în final, să concluzionăm că proza lui Mircea Diaconu relevă o complexitate demnă de luat în seamă și, în același timp, demnă de o interpretare mai atentă și profundă.

Mircea Diaconu, La noi, cînd vine iarna, Ed. Ion Creangă, București, 1980

Norocul meu a fost că era nevoie de mine...

● **Interviu cu actorul MIRCEA DIACONU**

— Pentru început îți solicităm câteva date biografice...

— Bun. M-am născut în comuna Vlădești, Argeș, în 24 decembrie '49. Evident că n-aveam de unde să am cultură teatrală. Liceul l-am făcut la Cîmpulung Muscel. Un profesor de sport mi-a spus să dau la Teatru. Am dat, am intrat de prima dată. După ani de zile am întrebă-o pe Sanda Manu, profesoara în a cărei clasă am fost, dacă își aduce aminte de mine; mi-a zis că nu, am intrat cu ultima medie, am avut notă mare la română, eram elev bun. Abia după ce am reușit la Institut, am văzut primul spectacol de teatru din viața mea, este vorba de **Clipe de viață**, în regia lui Ciulei. M-am format la școala anilor 68/71, cea mai frumoasă perioadă de teatru din România. Am avut un noroc porcesc: după ce am rezistat eroic în institut (voiau să mă dea afară după primii doi ani), deci după ce am terminat școala m-au luat să lucrez Pintilie și Ciulei. Norocul meu a fost că era nevoie de mine. Nu e așa să stai într-un bar, te vede cine știe cine și Ah! de mine ești vedetă! E o timpenie...

— Cu asta ai răspuns și, la o altă întrebare, în legătură cu examenul de admitere și studenția... În ce piesă și în ce film ai debutat?

— Am debutat la Teatrul Bulandra în **Harfa de iarbă**, în regia lui Crin Teodorescu unde dețineam rolul principal alături de Clody Berthola, Eugenia Popovici și Emil Botta. Imediat am avut și rolul lui Brînzovenescu în **O scrisoare pierdută**, pusă de Ciulei, spectacol cu care o să sărbătorim zece ani, în curînd. În film, am debutat în aceeași perioadă, în facultate eu am stat cuminte, colegii mei mai filmau, eu n-am făcut film, n-am fost

frumos și nici nu mi-am dorit-o. Meseria asta are ceva nedorit, specific publicitar. Nu m-am gândit la film decît ca la un prim pas. Eu am vrut să intru, am intrat, am vrut să iau note bune, am luat și atîta tît. Am vrut notă zece la Actorie, unde am început de la 6, și cînd am luat eu, a luat toată clasa zece și n-am avut nici o satisfacție. La început mi-am dorit să merg la Teatrul din Turda, nu mint, era un director simpatic, am discutat cu el, mi se părea ceva tare potrivit, apoi m-a luat Vlad Mugur la Cluj să muncesc ceva, eram încă student, mi-am dorit să ajung la Cluj, apoi la Teatrul de comedie, am vrut să rămîn acolo. După aceea m-a chemat David Ezrig la Național să fac o trupă cu Moraru și Dinică...

— În film ai debutat în **NUNTA DE PIATRA**?

— Da, vremurile acelea erau minunate, niciodată nu o să mai fie așa. Nimeni nu era „mare regizor”, nimeni nu era „mare actor”, nu erau orgolii.

— Ai făcut multe roluri. După ce te călăuzești cînd accepți un rol?

— Abia acum lucrurile au devenit mai simple, mi-a trecut febra aia cu care lucram, nu orice doar foarte mult. În film am un grup de prieteni regizori cu care mă înțeleg și cu care filmez...

— Acum ești un actor pentru care se scriu filme, roluri de pildă **MERE ROȘII**?

— M-a încântat foarte tare faptul acesta și m-am căznit să fac un rol foarte bine...

— Cum îți explici diferența dintre teatrul românesc foarte bun și filmul românesc cu destule neajunsuri?

— Teatrul românesc se face serios, de către oameni de cultură și în condiții ci-

vilizate, pe cînd filmul este blocat din punct de vedere estetic de o generație formată în anii '50 și care deține supremația Institutului de artă teatrală și cinematografică. În al doilea rînd, tematicile, mai statice, lansează scenariști de conjunctură. Tipii convenabili se lansează tot timpul în regie și scenarii. De aceea și seamănă filmele între ele. Într-o vară eram la Costinești, la Festivalul filmului pentru tineret, unde se discutau niște filme. Am luat cuvîntul și am spus „Ieri am văzut un film cu un tînar de la țară, sîrac, renunță la carieră și la fața unui mai sus-pus și se întoarce la țară Azi, un tînar, lucrează la uzină, renunță și el la fața unui sus-pus. Pină și acțița care le juca pe cele două fete era aceeași”. S-au supărat pe mine, cîcă aș fi miștocar...

— Există actori care își construiesc rolurile și actori care sînt aceiași în orice rol. Din ce categorie crezi că faci parte?

— Eu vreau să construiesc fiecare personaj la fel, adică să-l construiesc, să fie diferit. Există arta de a face cu același trup și aceeași personalitate, mai multe identități. Unii fac carieră fiind simpatici, spun orice fel de texte la fel, le vin bine orice text, toată viața tot asta fac, de pildă, Florin Piersic și Dem Rădulescu. Alții, ca Dinică, își construiesc personajul.

— Există actori numai de teatru și ac-

tori numai de film?

— Noi nu avem actori de film. Asta presupune un statut special care nu există la noi. Actorii de teatru buni se descurcă mai bine în acest peisaj trist în comparație cu regia, scenariul, scenografia...

— Scrisul, literatura, este pentru tine un hobby sau a doua profesiune?

— Pină acum un an era un hobby. Pină a nu o face cu adevărat nici nu știam dacă pot să o fac sau nu. Acum...

— Dacă ai fi pus, prin absurd, să alegi între teatru, film și literatură, ce ai alege?

— Sper să nu fiu pus în această situație dar s-ar putea să aleg literatura...

— Cum ar arăta un rol scris de Mircea Diaconu pentru Mircea Diaconu?

— Gîndul mă bate la asta, dar dintr-o pudoare s-ar putea să mă treacă niște ani pină la acel rol. La noi unul singur face asta: Sergiu Nicolaescu. Cum le face... Nu știu cum ar arăta acel rol, m-am gîndit ca idee dar nu în mod concret...

— Ce înseamnă viața unei vedete?

— Am avut o viață groaznică. De pildă, după spectacolul din București, seara plecam în Vilcea la filmare, nemincam, ajungeam acolo, dormeam puțin, dimineața trăgeam devreme că la ora trei, cu Valeria Seciu și Mitică Popescu veneam să prindem spectacolul din București. Opream la cooperativă în sat și mîncam nectar bulgăresc cu pîine, la spectacol dădeam cinșpe lei recuziterului să-mi ia ceva parizer și după spectacol din nou în Vilcea, la filmare (Vînătoare de vulpi, n.n.). Exact în perioada asta a început și Westernul cu ardelenii să filmeze din nou, la Constanța. M-am certat cu Daneiliuc, voia să mă dea în judecată. În plus au început filmările cu Pintilie. Tot timpul mi-am dorit doar să dorm ca lumea...

— La cel rol îți cel mai mult?

— La toate țin, dacă nu țin puțin la ele, nici nu încep...

Interviu realizat de

IOAN MORAR

La apariția primei cărți a lui Mircea Diaconu, **Șugubina**, atracția venea din curiozitatea plină de îndoieli a întîlnirii cu literatura a unui foarte talentat actor, notoriu deja la o vîrstă cînd mulți alții nu au nici măcar o vagă întuiție a modalităților de exprimare artistică. Surprinzător, lectura atentă a povestirilor ce marcau debutul literar al lui Mircea Diaconu (debutul editorial, evident), însoțită de o prezentare caldă și adevărată a lui Marin Sorescu, era în măsură să confere și o notorietate literară tînarului actor și autor. Contactul cu textul a transformat neîncrederea în admirația pe care o dă doar literatura de calitate. Mircea Diaconu — excelentul actor — dovedea o nouă față a talentului său, un talent dublat de o remarcabilă exigență față de sine, în primul rînd, și față de cei înaintea cărora se dezvăluie ca personalitate. Actorul și scriitorul intră în scenă doar atunci, nici o clipă mai repede, cînd simte momentul adevărului, cînd are ceva de spus și crede în acel ceva.

A doua carte a lui Mircea Diaconu, a-vînd deja garanția literaturii de calitate, poate surprinde — la o primă și superficială privire — doar prin faptul că a apărut la editura „Ion Creangă”. Va fi stîrnit acest fapt exclamații de satisfacție celor neîncrăzători în viitoarele apariții editoriale ale tînarului scriitor? Foarte posibil. Dar, evident, Mircea Diaconu are suficiente motive să-și neglijeze de tractorii, atunci cînd cititori cu experiența lecturii, a căror opinie prezintă credibilitatea unor criterii sigure de apreciere, depășesc prejudecățile izvorite dintr-o apariție la editura cărților pentru copii și receptează literatura în raport cu substanțialitatea ei, nicidecum cu particularitățile nerelevante.

Neurmărind, în primul rînd, o încadrare a cărții într-o specie sau alta a genului epic, vom observa numai că **La noi, cînd vine iarna** se înscrie într-o tradiție literară, aceea a sondării universului cu ochii copiilor. Marii scriitori ai lumii au scris pe această temă, mai dificilă decît s-ar putea crede — în privința verosimilității. Îi amintim doar pe Cehov (Stridiile, Vanka), Isaak Babel (Prima dragoste), Dickens, Joyce, Sadoveanu, la noi și, evident, am putea continua.

Inutil să reafirmăm că toate operele citate, sau nu, dar subînțelese, mai sus

Un copil privește la lume

zdruncină din temelii rezerva oricărui cititor de literatură care se îndoiește de poeticitatea și complexitatea unei scrutați a realității cu „naivitatea” celor mici. Aparență, falsă naivitate sau existență virtuală doar în măsura în care i-ar corespunde naivitatea omului matur. Paradoxal, dar e mult prea naiv să crezi într-o deplină și senină naivitate a copiilor. Cartea lui Mircea Diaconu este ilustrativă în acest sens. Cit de încrîncenată trebuie să fie o atare prejudecată a maturilor cînd, dincolo de tonul premeditat naiv al narațiunii — la persoana întii, în acest caz — depistăm o sensibilitate aproape maladivă a copilului care meditează despre curaj, moarte: „**În momente din astea, îmi dau seama că, de fapt, curajul e doar o frică mai mare și nimeni nu poate fi curajos înainte de a fi fost fricos. Mi-am amintit că moartea, ca și iubita, trebuie privită în față și am deschis ochii**” (p. 65). „**Bunicu spune că cine moare, scapă, dar nu prea înțeleg cum vine asta**” (p. 60). E suficient de clar că avem în față o adevărată conștiință umană, rămîne să acceptăm și complexitatea ei.

Proza de acum a lui Mircea Diaconu sugerează într-un mod verosimil un anumit dramatism al conștiinței infantile, condiționat de o pregnantă încercare de a pătrunde în „tainele celor mari”, „de a înțelege legile după care se desfășoară viața oamenilor și a naturii”. Dramatism care erupe și din relativitatea unor adevăruri subminate de perpetuu „de ce?”, din această mereu reinnoită vibrație în fața cauzalității „fenomenale”. Ezitări care, dacă în cazul individului matur sînt deosebi referute în subconștient, în gîndirea copilului, aflată în chiar procesul formării devenirii lui ca om, revin surprinzător de des. Oare nu doar o conștiință adevărată (nu numai în nuce), sensibilă și pură (inocentă) poate trăi cu atîta intensitate spaima, inexplicabilul ei? „... Imediat s-a făcut o liniște în care dracul schiop a început să cînte cu trompeta, mai frumos ca niciodată, o umbră s-a furișat undeva aproape și parcă avea în spate un topor și tot singele pe care-l am mi se urcase în cap, că din pricina asta nu mai auzeam foarte clar trompeta. De

undeva din spate se auzeau pocnete de bici și-mi venea să mă agăț de ele, ca de ceva ce există, și pentru că doar picioarele mai erau vii în noi, am rupt-o la fugă spre ele și cineva alerga după noi — era spaima — care e un animal de care nu scapă nimeni” (p. 31).

Modul de a privi al celor mici spre viața oamenilor mari este marcat de o profundă morală, copilul observă și nu numai că, naiv cum s-ar crede, că e, nu discerne raul de bine, adevărul de minciună, ci refuză falsul, îl disprețuiește. Copilul nu are prejudecăți în raport cu adultul în genere, ele există doar în măsura în care se justifică prin impactul cu raul moral, cu falsul. Copilul-narator în **La noi, cînd vine iarna** — pătrunde adevărul unor fapte care-i sînt ascunse, suportă stările unei vinovății pe care și-o asumă.

Intr-un asemenea univers, existența se ordonează după alte criterii care denotă o surprinzătoare putere de observație. Întîlnirile cu Alunița Cristescu sînt puse în relație cu ordinea avionului care zboară cu regularitate peste sat, anumite obiecte au valoare sportivă: „**Am hotărît ca mine, că tot e alt an, să-i dau Aluniței Cristescu o Mariană. Mariana e o proză. Avem foarte mult e în podul magaziei, rămase de cine știe cînd, poze de fete cu o mulțime de dinți și flori în brațe. Sînt de două feluri: Mariane și Didine, frumos colorate și cu poezie jos: „Toată viața-mi e a ta, dragă Mariana” sau „Viața-mi toată e a ta, dragă Didina!” Sînt foarte căutate, odată am cumpărat o pereche de patine cu două mariane și o divină...**” (p. 25).

Mai rămîne oare validă părerea că cei mici sînt mai departe de realitate, oarecum bulversați de un veșnic bombardament al noutăților, decît adulții, că ei văd lumea pe dos? Chiar dacă ar fi așa, vom accepta că realitatea se răsfrînge în conștiința lor cu mai multă poezie, chiar atunci cînd acest fapt implică nedumerire, teamă: „**Mi-era frică să privesc înspre pădure, ca nu cumva ochii lupilor să mă cheme într-acolo și mergeam apiecat, că cerul se lăsase foarte jos. Noroc că mina Aluniței Cristescu e mică și caldă și mă liniștește, că altfel aș**

vedea în jur numai draci, deși nu există” (p. 26). Superb observă Mircea Diaconu cum plăcerea povestirii, puterea și autenticitatea ei, depășesc în intensitate atribuțiile similare ale faptului real: „**Mergem să ne plimbăm și după aceea te duc să-ți faci operație (îl spune tatăl copilului și acesta continuă). O bucurie mai mare nu putea să-mi facă; după ce că vedeam orașul, mai făceam și o operație în el. Avem ce povesti seara pe pîrtie, cînd mă voi întoarce**” (p. 140)) sau „**Noaptea zăpada scîrîia ca-ntr-o poezie despre iarnă destul de albă, de pe acum gîndeam ce o să povestesc mine fratelui meu și nă și pășeam parcă pe patru uși**” (p. 27).

Neîndoios că, în acest univers în care toate sînt mai de aproape văzute, dincolo de un anumit lirism al atmosferei narațiunii, plin totuși de o poetică luciditate (naivitate), vom observa disponibilitățile remarcabile ale umorului lui Mircea Diaconu, ipostaziat în situații: „**Am început să spun tabla înmulțirii. Pe la trei ori trei a început să mă strige (mama- n.n.) și la trei ori opt am răspuns. Cînd am ieșit, pișigoi roiau în jurul meu și pe prispă mă așteptau tantile. Le vedem doar buzele roșii și pielele pline. În spatele meu, printre uluci, o simțeam pe Alunița Cristescu, care ar fi dat orice să aibă atîtea tantii, s-o sîrute de treizeci de ori și rujul să nu-l spele pină-n prima zi de școală, ca s-o vadă toată lumea. Incepuseră deja cu fratele meu și trebuie să mă grăbesc, să fiu cu o tanti două, în urma lui, ca să aud ce le spune, să zic și eu la fel, deși de aproape le cunosc pe toate, după miros și nu le încerc. Mama era fericită și ne privea cum ai privi o poză care a ieșit bine**” (p. 35) și „**Îmi place că zăpada e mare și oamenii par mai scurți de picioare. Stau ascunși după fîntină și le dau bună-dimineața. Toți tresar, îmi răspund și pleacă mai departe, cu picioarele scurtate, cocosați, peste potecă, pentru că iarna nimeni nu poate să meargă lanțos. După ce trec, le pun puțină apă pe potecă și mă dau cu șania de douăzeci de ori, de la biserică pină în drumul mare. Spre seară mă așez iar pe scaunul să văd lumea. Acum cînd poteca e gheață îmi plac mult mai mult. Îi ajut să se ri-**

CORNEL BOGDAN

(Continuare în pag. 15)

CONSILIUL DE CONDUCERE

FRANCISC ALBERTI, PETRU ANDEA, NIKOLAUS BERWANGER, VIOREL BOLDUREANU, TEODOR ULZA GHEORGHE CRIȘAN, GEORGE DINU, DAN DUBINA, MIU-OȘ GEORGEVICI, MIHAIL GLAJA, VIOREL MARINEASA, STELA MIRELA IOAN MORAR, LUCIAN NEGRUȚIU, VALERIU PANASIU, MARCEL SAMANȚA GHEORGHE SARCA, ALEXANDRU VAJDA, DANIEL VIGHL.

ADRESA REDACȚIEI:

● Casa de cultură a studenților, 5v. Tineretului nr. 9, cam. 03, tel. 1.49.07, 1.97.21, (ședințe: luni și joi, orele 20-22).

● Căminul 15 Complex, cam. 1, tel. 1.69.45.

CIPARUL: I.P. „BANAT” TIMIȘOARA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

IOAN BACALETE (redactor principal), CORNEL BOGDAN, VIOREL BOLDUREANU (secretar responsabil de redacție), DANIEL BUMB, GHEORGHE CRIȘAN (redactor șef), HELMUTH FRAUENDORFER, MIHAI JUNEAN, CONSTANTIN MARASCU, MIRCEA MOLDOVAN, IOAN MORAR (redactor șef-adjunct), MARCEL SAMANȚA (redactor șef-adjunct), GHEORGHE SECHESAN, DANIEL VIGHL. Fotoreporteri: MICHAEL KOZAR și IOSIF BERWANGER.